

EØS-tillegget

ISSN 1022-9310

Nr. 23

3. årgang

23.5.1996

til De Europeiske Fellesskaps
Tidende

I EØS-ORGANER

1. EØS-rådet

2. EØS-komiteen

96/EØS/23/01	EØS-komiteens beslutning nr. 9/96 av 26. mars 1996 om endring av EØS-avtalens vedlegg II (Tekniske forskrifter, standarder, prøving og sertifisering)..... 01 Europaparlaments- og rådsdirektiv 95/27/EF av 29. juni 1995 om endring av rådsdirektiv 86/662/EØF om begrensning av lyd avgitt av hydrauliske gravemaskiner og gravemaskiner med vinsjdrift, dosere, lastere og gravelastere..... 02
96/EØS/23/02	EØS-komiteens beslutning nr. 17/96 av 26. mars 1996 om endring av EØS-avtalens vedlegg II (Tekniske forskrifter, standarder, prøving og sertifisering)..... 06 Kommisjonsdirektiv 95/31/EF av 5. juli 1995 om fastsetjing av spesifikke reinleikskriterium for søtstoff som kan nyttast i næringsmiddel 07
96/EØS/23/03	EØS-komiteens beslutning nr. 18/96 av 26. mars 1996 om endring av EØS-avtalens vedlegg II (Tekniske forskrifter, standarder, prøving og sertifisering)..... 23 Sjette kommisjonsdirektiv 95/32/EF av 7. juli 1995 om nødvendige analysemetoder for kontroll av kosmetiske produkters sammensetning..... 24
96/EØS/23/04	EØS-komiteens beslutning nr. 19/96 av 26. mars 1996 om endring av EØS-avtalens vedlegg XIII (Transport)..... 43 Rådsdirektiv 95/50/EF av 6. oktober 1995 om ensartede framgangsmåter ved kontroll av veitransport av farlig gods..... 44
96/EØS/23/05	EØS-komiteens beslutning nr. 20/96 av 26. mars 1996 om endring av EØS-avtalens vedlegg XIII (Transport)..... 51 Rådsdirektiv 95/21/EF av 19. juni 1995 om håndheving av internasjonale standarder for sikkerhet, hindring av forurensning og leve- og arbeidsvilkår om bord på skip som anløper havner i Fellesskapet, og som seiler i farvann under medlemsstatenes jurisdiksjon (havnestatskontroll)..... 52
96/EØS/23/06	EØS-komiteens beslutning nr. 21/96 av 26. mars 1996 om endring av EØS-avtalens vedlegg XIII (Transport)..... 71 Rådsresolusjon av 12. september 1995 om utnytting av telematikk i vegtransportsektoren... 72

3. Parlamentarikerkomiteen for EØS

4. Den rådgivende komité for EØS

II EFTA-ORGANER

1. EFTA-statenes faste komité

2. EFTAs overvåkningsorgan

96/EØS/23/07 Vedtak i EFTAs overvåkningsorgan nr 106/95/COL av 31. oktober 1995 om avgiftsfritak, med hensyn til glassemballasje, for grunnavgift på engangsemballasje for drikkevarer (statsstøttenr. 95-002 (Norge)).....75

96/EØS/23/08 Vedtak i EFTAs overvåkningsorgan nr. 124/95/COL av 6. desember 1995 om sjette endring av saksbehandlingsregler og materielle regler på statsstøtteområdet..... 83

96/EØS/23/09 Godkjenning av statsstøtte i henhold til EØS-avtalens artikkel 61 og protokoll 3 artikkel 1 nr. 3 i overvåknings- og domstolsavtalen - Vedtak i EFTAs overvåkningsorgan om ikke å gjøre innsigelse.....91

3. EFTA-domstolen

96/EØS/23/10 Søksmål anlagt 19. januar 1996 av EFTAs overvåkningsorgan mot Republikken Island - (Sak E-1/96)..... 92

96/EØS/23/11 Anmodning om en rådgivende uttalelse fra Gulating lagmannsrett, ved nevnte domstols beslutning av 27. november 1995 i saken Eilert Eidesund mot Stavanger Catering A/S - (Sak E-2/95)..... 93

96/EØS/23/12 Anmodning om en rådgivende uttalelse fra Stavanger byrett, ved nevnte domstols beslutning av 5. oktober 1995 i saken Torgeir Langeland mot Norske Fabricom AS - (Sak E-3/95)..... 94

96/EØS/23/13 Beslutning av 20. desember 1995 om offentlige helligdager ved EFTA-domstolen i 1996...94

III EF-ORGANER

1. Rådet

2. Kommisjonen

96/EØS/23/14 Forhåndsmelding om en foretakssammenslutning - (Sak nr. IV/M.708 - Exxon/DSM).....95

96/EØS/23/15 Forhåndsmelding om en foretakssammenslutning - (Sak nr. IV/M.755 - Creditanstalt/Koramic)..... 96

96/EØS/23/16 Forhåndsmelding om en foretakssammenslutning - (Sak nr. IV/M.759 - Sun Alliance/Royal Insurance).....97

3. Domstolen

EØS-ORGANER

EØS-KOMITEEN

EØS-KOMITEENS BESLUTNING

96/EØS/23/01

nr. 9/96
av 26. mars 1996

om endring av EØS-avtalens vedlegg II (Tekniske forskrifter, standarder, prøving og sertifisering)

EØS-KOMITEEN HAR -

under henvisning til avtalen om Det europeiske økonomiske samarbeidsområde, justert ved protokollen om justering av avtalen om Det europeiske økonomiske samarbeidsområde, heretter kalt avtalen, særlig artikkel 98, og

ut fra følgende betraktninger:

Avtalens vedlegg II er endret ved EØS-komiteens beslutning nr. 15/96 av 4. mars 1996 om endring av EØS-avtalens vedlegg II (Tekniske forskrifter, standarder, prøving og sertifisering)⁽¹⁾.

Europaparlaments- og rådsdirektiv 95/27/EF av 29. juni 1995 om endring av rådsdirektiv 86/662/EØF om begrensning av lyd avgitt av hydrauliske gravemaskiner og gravemaskiner med vinsjdrift, dosere, lastere og gravelastere⁽²⁾ skal innlemmes i avtalen -

BESLUTTET FØLGENDE:

Artikkel 1

I avtalens vedlegg II kapittel VI nr. 10 (rådsdirektiv 86/662/EØF) skal nytt strekpunkt lyde:

“- **395 L 0027**: Europaparlaments- og rådsdirektiv 95/27/EF av 29. juni 1995 (EFT nr. L 168 av 18.7.1995, s. 14).”

Artikkel 2

Teksten til europaparlaments- og rådsdirektiv 95/27/EF på islandsk og norsk, som er vedlagt de respektive språkversjoner av denne beslutning, har samme gyldighet.

Artikkel 3

Denne beslutning trer i kraft 1. april 1996, forutsatt at EØS-komiteen har mottatt alle meddelelser i henhold til avtalens artikkel 103 nr. 1.

Artikkel 4

Denne beslutning skal kunngjøres i EØS-avdelingen av og EØS-tillegget til De Europeiske Fellesskaps Tidende.

Utferdiget i Brussel, 26. mars 1996.

For EØS-komiteen

Formann

P. Benavides

(1) EFT nr. L 124 av 23.5.1996, og EØS-tillegget til EF-Tidende nr. 22 av 23.5.1996.

(2) EFT nr. L 168 av 18.7.1995, s. 14.

EUROPAPARLAMENTS- OG RÅDS DIREKTIV 95/27/EF

av 29. juni 1995

om endring av rådsdirektiv 86/662/EØF om begrensnings av lyd avgitt av hydrauliske gravemaskiner og gravemaskiner med vinsjdrift, dosere, lastere og gravelastere(*)**EUROPAPARLAMENTET OG RÅDET FOR DEN EUROPEISKE UNION HAR -**

under henvisning til traktaten om opprettelse av Det europeiske fællesskap, særlig artikkel 100 A,

under henvisning til forslag fra Kommisjonen⁽¹⁾,

under henvisning til uttalelse fra Den økonomiske og sosiale komité⁽²⁾,

etter framgangsmåten fastsatt i traktatens artikkel 189 B⁽³⁾ og på grunnlag av det felles forslag godkjent av Forlikskomiteen 11. mai 1995, og

ut fra følgende betraktninger:

Kravene til lydavgivelse fra hydrauliske gravemaskiner, gravemaskiner med vinsjdrift, dosere, lastere og gravelastere, heretter kalt «masseflyttingsmaskiner», bør harmoniseres innen rammen av det indre marked; i den forbindelse må det sikres et høyt miljøvernivå, og det må ikke skapes hindringer for den frie omsetning av slike maskiner.

Direktiv 86/662/EØF⁽⁴⁾ fastsetter EF-typeprøving av masseflyttingsmaskiner som brukes ved arbeid på bygge- og anleggsplasser. Nevnte direktiv fastsetter også øvre grenser for lydnivå og en prøvingsmetode.

Masseflyttingsmaskiner med en effekt på over 500 kW brukes hovedsakelig i steinbrudd og gruver, og derfor bør de utelukkes fra anvendelsesområdet for dette direktiv.

Direktiv 86/662/EØF fastsetter ikke hvilke lydnivåer som skal tillates i tidsrommet fra seks år etter at direktivet er trådt i kraft, men det fastsetter at det etter 1994 skal bestemmes nye tillatte lydnivåer som innebærer at belastningen på miljøet reduseres med ca. 3 dB alt etter effektkategori og maskintype.

(*) Denne EF-rettsakten, kunngjort i EFT nr. L 168 av 18.7.1995, s. 14, er omhandlet i EØS-komiteens beslutning nr. 9/96 av 26. mars 1996 om endring av EØS-avtalens vedlegg II (Tekniske forskrifter, standarder, prøving og sertifisering), se denne utgaven av EØS-tillegget til De Europeiske Fællesskaps Tidende.

(1) EFT nr. C 157 av 9.6.1993, s. 7.

(2) EFT nr. C 304 av 10.11.1993, s. 32.

(3) Europaparlamentsuttalelse av 14. juli 1993 (EFT nr. C 255 av 20.9.1993, s. 70), Rådets felles holdning av 8. juni 1994 (EFT nr. C 213 av 3.8.1994, s. 5) og europaparlamentsbeslutning av 16. november 1994 (EFT nr. C 341 av 5.12.1994, s. 74).

(4) EFT nr. L 384 av 31.12.1986, s. 2. Direktivet endret ved kommisjonsdirektiv 89/514/EØF (EFT nr. L 253 av 30.8.1989, s. 35).

Forlengelsen av gyldighetstiden for artikkel 3 nr. 1 bokstav a) i direktiv 86/662/EØF til 29. desember 1996 og for sertifikatene utstedt ifølge disse bestemmelsene til 29. desember 1997 gir næringslivet tilstrekkelig tid til å tilpasse seg de nye tillatte lydeffektnivåer.

Den reduksjonen av de tillatte lydnivåer som skal gjennomføres i første etappe, tilsvarer ca. 4 dB i forhold til de nåværende standarder, og formålet er å sikre et høyt verneivå for helse og miljø.

I lys av den teknologiske utvikling og for at de berørte næringer skal gis de riktige signaler, bør det for andre etappe fastsettes ytterligere reduksjoner av de tillatte lydnivåer, forutsatt at reduksjonene eventuelt vurderes på nytt i lys av de framskritt som gjøres.

Den nye prøvingsmetoden som skal anvendes etter 29. desember 1996, er fastsatt i samsvar med direktiv 86/662/EØF.

Europaparlamentet, Rådet og Kommisjonen ble 20. desember 1994 enige om en «modus vivendi» for tiltakene til gjennomføring av rettsakter vedtatt etter framgangsmåten fastsatt i traktatens artikkel 189 B -

VEDTATT DETTE DIREKTIV:**Artikkel 1**

I direktiv 86/662/EØF gjøres følgende endringer:

1) I artikkel 1 nr. 1 erstattes punktumet på slutten med et komma, og følgende tilføyes: «dersom maskinens installerte effekt er under 500 kW.»

2) Artikkel 3 skal lyde:

«Artikkel 3

1. De godkjente organene skal utstede EF-typeprøvingssertifikat for enhver type masseflyttingsmaskin nevnt i artikkel 1 nr. 1 på følgende vilkår:

- a) til og med 29. desember 1996, når lydeffektnivået for luftstøyen avgitt til omgivelsene, målt under de stasjonære driftsvilkårene fastsatt i vedlegg I til direktiv 79/113/EØF, endret ved direktiv 81/1051/EØF og utfylt ved vedlegg I til dette direktiv, ikke overstiger det tillatte nivå L_{WA} i dB(A)/1 pW, som i tabellen nedenfor er angitt som funksjon av installert netto effekt P i kW.

Installert netto effekt P i kW(*)	Tillatt lydeffektnivå L_{WA} i dB(A)/1 pW
P ≤ 70	106
70 < P ≤ 160	108
160 < P ≤ 350	
a) hydrauliske grave-maskiner og grave-maskiner med vinsjdrift	112
b) andre masseflyttings-maskiner	113
P > 350	118

(*) Som angitt i nr. 6.2.1 i vedlegg I (tallet for installert netto effekt avrundes til nærmeste hele kW).

- b) fra 30. desember 1996 til og med 29. desember 2001, når lydeffektnivået for luftstøyen avgitt til omgivelsene, målt under de faktiske dynamiske driftsvilkårene fastsatt i vedlegg I til direktiv 79/113/EØF, endret ved direktiv 81/1051/EØF og utfylt ved vedlegg II til dette direktiv, ikke overstiger det tillatte lydeffektnivå L_{WA} i dB(A)/1 pW, angitt som funksjon av installert netto effekt P i kW(*) på følgende måte:

- i) maskiner med belter (unntatt gravemaskiner): $L_{WA} = 87 + 11 \log P$
- ii) dosere med hjul, lastere, gravelastere: $L_{WA} = 85 + 11 \log P$
- iii) gravemaskiner: $L_{WA} = 83 + 11 \log P$

Disse formlene gjelder bare for verdier over det laveste lydeffektnivå for de tre maskintyper oppført i tabellen nedenfor. Disse laveste lydeffektnivåer tilsvarer de laveste verdier for installert netto effekt for hver maskintype. For installert netto effekt under disse verdiene er de tillatte lydeffektnivåer det laveste nivået oppført i tabellen (se vedlegg VII).

Maskintype	Laveste lydeffektnivå i dB(A)/1 pW
Maskiner med belter (unntatt gravemaskiner)	107
Dosere med hjul, lastere, gravelastere	104
Gravemaskiner	96

Målt lydeffektnivå og tillatt lydeffektnivå avrundes til nærmeste hele tall (tall under 0,5 avrundes nedover og tall over eller lik 0,5 avrundes oppover).

- c) fra 30. desember 2001, når lydeffektnivået for luftstøyen avgitt til omgivelsene, målt under de faktiske dynamiske driftsvilkårene fastsatt i vedlegg I til direktiv 79/113/EØF, endret ved direktiv 81/1051/EØF og utfylt ved vedlegg II til dette direktiv, ikke overstiger det tillatte lydeffektnivå L_{WA} i dB(A)/1 pW, angitt som funksjon av installert netto effekt P i kW(*) på følgende måte:

- i) maskiner med belter (unntatt gravemaskiner): $LWA = 84 + 11 \log P$
- ii) dosere med hjul, lastere, gravelastere: $LWA = 82 + 11 \log P$
- iii) gravemaskiner: $LWA = 80 + 11 \log P$

Disse formlene gjelder bare for verdier over det laveste lydeffektnivå for de tre maskintyper oppført i tabellen nedenfor. Disse laveste lydeffektnivåer tilsvarer de laveste verdier for installert netto effekt for hver maskintype. For installert netto effekt under disse verdiene er de tillatte lydeffektnivåer det laveste nivået oppført i tabellen (se vedlegg VII).

Maskintype	Laveste lydeffektnivå i dB(A)/1 pW
Maskiner med belter (unntatt gravemaskiner)	104
Dosere med hjul, lastere, gravelastere	101
Gravemaskiner	93

Målt lydeffektnivå og tillatt lydeffektnivå avrundes til nærmeste hele tall (tall under 0,5 avrundes nedover og tall over eller lik 0,5 avrundes oppover).

(*) Som angitt i nr. 6.2.1 i vedlegg I (tallet for installert effekt avrundes til nærmeste hele kW).

2. Inntil 29. desember 1996 kan EF-typeprøvingssertifikater også utstedes på vilkårene fastsatt i artikkel 3 nr. 1 bokstav b).

3. Med enhver søknad om EF-typeprøvingssertifikat når det gjelder en type masseflyttingsmaskiners tillatte lydeffektnivå, skal det følge et dokument med opplysninger etter mønsteret oppført i vedlegg IV.

4. For enhver type som et godkjent organ sertifiserer, skal det fylle ut alle postene i typeprøvingssertifikatet, som det er oppført et mønster for i vedlegg III til rammedirektivet.

5. EF-typeprøvingssertifikater utstedt i samsvar med bestemmelsene i nr. 1 bokstav a) er ikke gyldige etter 29. desember 1997.

EF-typeprøvingssertifikater utstedt i samsvar med bestemmelsene i nr. 1 bokstav b) og c) er gyldige i fem år. Gyldighetstiden kan forlenges med fem år, forutsatt at søknad om dette innleveres tidligst tolv måneder før den første femårsperioden utløper, og forutsatt at EF-typeprøvingssertifikatene er utstedt for masseflyttingsmaskiner som på ikrafttredelsestidspunktet for forlengelsen overholder de tillatte lydeffektnivåer. Sertifikater utstedt i samsvar med bestemmelsene i nr. 1 bokstav b) om lydeffektnivåer blir imidlertid ugyldige først etter 29. desember 2002.

6. For hver enkelt masseflyttingsmaskin som framstilles i samsvar med typen sertifisert ved EF-typeprøving, skal produsenten fylle ut samsvarssertifikatet, som det er oppført et mønster for i vedlegg IV til rammedirektivet, og der angi installert netto effekt og tilsvarende omdreiningshastighet.

7. Hver enkelt masseflyttingsmaskin som framstilles i samsvar med typen sertifisert ved EF-typeprøving, skal til opplysning påføres et synlig og varig merke som angir

- lydeffektnivået i dB(A) i forhold til 1 pW,

- lydtrykknivået i dB(A) i forhold til 20 mPa på operatørplassen,

garantert av produsenten og bestemt i henhold til vilkårene fastsatt i vedlegg I til direktiv 79/113/EØF, endret ved direktiv 81/1051/EØF og utfyllt ved vedlegg I eller II og III til dette direktiv, og som bærer symbolet «ε» (epsilon). Mønsteret for et slikt merke er oppført i vedlegg V til dette direktiv.»

3) I artikkel 5 erstattes punktet på slutten med et komma, og følgende tilføyes:

«bl.a. ved å begrense driftstiden for masseflyttingsmaskiner.»

4) Artikkel 7 utgår.

5) Artikkel 8 skal lyde:

«Artikkel 8

De endringer som er nødvendige for å tilpasse kravene i dette direktivs vedlegg til den tekniske utvikling, skal vedtas etter framgangsmåten fastsatt i artikkel 5 i direktiv 79/113/EØF, endret ved direktiv 81/1051/EØF.»

6) Artikkel 9 skal lyde:

«Artikkel 9

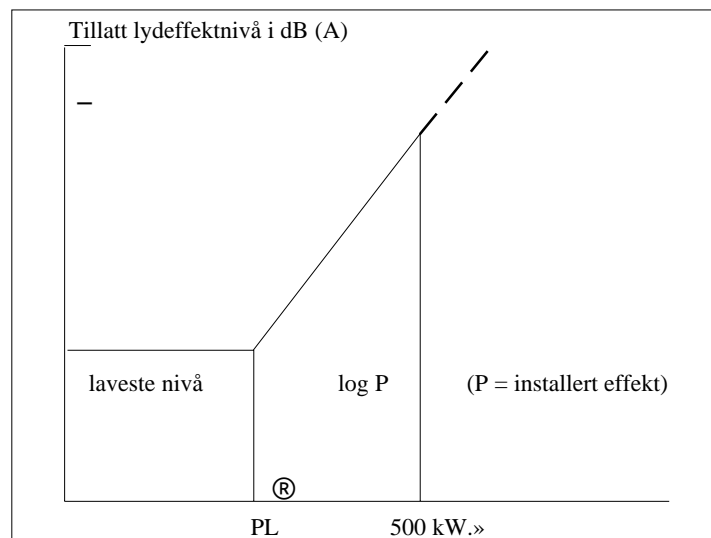
Inntil 1. januar 2000 kan Kommisjonen framlegge for Rådet forslag om endring av grenseverdiene og datoen fastsatt i artikkel 3 nr. 1 bokstav c).

Et slikt forslag må bygge på en rapport om teknologiske framskritt innen de områder som ble tatt i betraktning da grenseverdiene og datoen ble fastlagt.»

7) Nytt vedlegg VII skal lyde:

«VEDLEGG VII

GRAFISK FRAMSTILLING AV BESTEMMELSENE I ARTIKKEL 3 NR. 1 BOKSTAV b) OG c) OM TILLATT LYDEFFEKTIVÅ SOM FUNKSJON AV INSTALLERT NETTO EFFEKT

Artikkel 2

1. Medlemsstatene skal sette i kraft de lover og forskrifter som er nødvendige for å etterkomme dette direktiv, senest 31. desember 1995.

Disse bestemmelsene skal, når de vedtas av medlemsstatene, inneholde en henvisning til dette direktiv, eller det skal vises til direktivet når de kunngjøres. Nærmere regler for henvisningen fastsettes av medlemsstatene.

2. Medlemsstatene skal oversende Kommisjonen teksten til de viktigste internrettslige bestemmelser som de vedtar på det området dette direktiv omhandler.

Artikkel 3

Dette direktiv trer i kraft den dag det kunngjøres i *De Europeiske Fællesskaps Tidende*.

Artikkel 4

Dette direktiv er rettet til medlemsstatene.

Utferdiget i Brussel, 29. juni 1995.

President Formann

For Europaparlamentet

K. HÄNSCH

For Rådet

M. BARNIER

EØS-KOMITEENS BESLUTNING**96/EØS/11/02****nr. 17/96
av 26. mars 1996****om endring av EØS-avtalens vedlegg II
(Tekniske forskrifter, standarder, prøving og sertifisering)****EØS-KOMITEEN HAR -**

under henvisning til avtalen om Det europeiske økonomiske samarbeidsområde, justert ved protokollen om justering av avtalen om Det europeiske økonomiske samarbeidsområde, heretter kalt avtalen, særlig artikkel 98, og

ut fra følgende betraktninger:

Avtalens vedlegg II er endret ved EØS-komiteens beslutning nr. 14/96 av 4. mars 1996 om endring av EØS-avtalens vedlegg II (Tekniske forskrifter, standarder, prøving og sertifisering)⁽¹⁾.

Kommisjonsdirektiv 95/31/EF av 5. juli 1995 om fastsetjing av spesifikke reinleikskriterium for søtstoff som kan nyttast i næringsmiddel⁽²⁾ skal innlemmes i avtalen -

BESLUTTET FØLGENDE:**Artikkel 1**

1. I avtalens vedlegg II kapittel XII nr. 16 (rådsdirektiv 78/663/EØF) skal nytt strekpunkt lyde:

“- **395 L 0031:** Kommisjonsdirektiv 95/31/EF av 5. juli 1995 (EFT nr. L 178 av 28.7.1995, s. 1).”

2. I avtalens vedlegg II kapittel XII etter nr. 46 (kommisjonsdirektiv 89/107/EØF) skal nytt nr. 46a lyde:

“46a. **395 L 0031:** Kommisjonsdirektiv 95/31/EF av 5. juli 1995 om fastsetjing av spesifikke reinleikskriterium for søtstoff som kan nyttast i næringsmiddel (EFT nr. L 178 av 28.7.1995, s. 1).”

Artikkel 2

Teksten til kommisjonsdirektiv 95/31/EF på islandsk og norsk, som er vedlagt de respektive språkversjoner av denne beslutning, har samme gyldighet.

Artikkel 3

Denne beslutning trer i kraft 1. april 1996, forutsatt at EØS-komiteen har mottatt alle meddelelser i henhold til avtalens artikkel 103 nr. 1.

Artikkel 4

Denne beslutning skal kunngjøres i EØS-avdelingen av og EØS-tillegget til De Europeiske Fellesskaps Tidende.

Utferdiget i Brussel, 26. mars 1996.

For EØS-komiteen

Formann

P. Benavides

⁽¹⁾ EFT nr. L 124 av 23.5.1996, og EØS-tillegget til EF-Tidende nr. 22 av 23.5.1996.

⁽²⁾ EFT nr. L 178 av 28.7.1995, s. 1.

KOMMISJONSDIREKTIV 95/31/EF

av 5. juli 1995

om fastsetjing av spesifikke reinleikskriterium for søtstoff som kan nyttast i næringsmiddel(*)**KOMMISJONEN FOR DEI EUROPEISKE FELLESKAPA HAR -**

med tilvising til traktaten om skipinga av Det europeiske fællesskapet,

med tilvising til rådsdirektiv 89/107/EØF av 21. desember 1988 om tilnærming av medlemsstatenes lovgivning om tilsetningsstoffer som kan anvendes i næringsmidler beregnet på konsum⁽¹⁾, endra ved direktiv 94/34/EF⁽²⁾, særleg artikkel 3 nr. 3 bokstav a),

etter samråd med Vitkapsutvalet for næringsmiddel, og

ut frå desse synsmåtarne:

Det er naudsynt å fastsetje reinleikskriterium for alle søtstoffa som er nemnde i europaparlaments- og rådsdirektiv 94/35/EF av 30. juni 1994 om søtstoff til bruk i næringsmidler⁽³⁾.

Det er naudsynt å ta omsyn til dei spesifikasjonane og analysemetodane for søtstoff som er fastsette i Codex Alimentarius og av Den felles FAO/WHO-ekspertgruppa for tilsetjingsstoff i næringsmiddel (JECFA).

Tilsetjingsstoff som er framstilte ved produksjonsmetodar eller av utgangsmateriale som i stor mon skil seg frå dei som vurderinga til Vitkapsutvalet for næringsmiddel omfattar, eller frå dei som er nemnde i dette direktivet, skal leggjast fram for Vitkapsutvalet for næringsmiddel for ei fullstendig vurdering der det særleg vert lagt vekt på reinleikskriteria.

Dei tiltaka som er fastsette i dette direktivet, er i samsvar med fråsegna frå Det faste næringsmiddelutvalet -

VEDTEKE DETTE DIREKTIVET:**Artikkel 1**

1. Reinleikskriteria i artikkel 3 nr. 3 bokstav a) i direktiv 89/107/EØF for søtstoffa som er nemnde i direktiv 94/35/EF, er oppførde i vedlegget.

2. Dei reinleikskriteria for søtstoffa E 420 (i), E 420 (ii) og E 421 som er nemnde i vedlegget til dette direktivet, kjem i staden for reinleikskriteria for dei førnemnde søtstoffa i vedlegget til rådsdirektiv 78/663/EØF⁽⁴⁾.

Artikkel 2

1. Medlemsstatane skal setje i kraft dei lovene og forskriftene som er naudsynte for å rette seg etter dette direktivet, seinast 1. juli 1996. Dei skal straks melde frå til Kommisjonen om dette.

Når desse føresegnene vert vedteke av medlemsstatane, skal dei ha ei tilvising til dette direktivet, eller det skal visast til direktivet når dei vert kunngjorde. Medlemsstatane fastset korleis tilvisinga skal gjerast.

2. Produkt som er marknadsførde eller merkte innan denne datoen, og som ikkje er i samsvar med føresegnene i dette direktivet, kan likevel marknadsførast til lagra er tømde.

Artikkel 3

Dette direktivet tek til å gjelde 20. dagen etter at det er kunngjort i *Tidend for Dei europeiske fællesskapa*.

Artikkel 4

Dette direktivet er retta til medlemsstatane.

Utfërda i Brussel, 5. juli 1995.

For Kommisjonen

Martin BANGEMANN

Medlem av Kommisjonen

(*) Denne EF-rettsakten, kunngjort i EFT nr. L 178 av 28.7. 1995, s. 1, er omhandlet i EØS-komiteens beslutning nr. 17/96 av 26. mars 1996 om endring av EØS-avtalens vedlegg II (Tekniske forskrifter, standarder, prøving og sertifisering), se denne utgaven av EØS-tillegget til De Europeiske Fællesskaps Tidende.

(1) TEF nr. L 40 av 11.2.1989, s. 27.

(2) TEF nr. L 237 av 10.9.1994, s. 1.

(3) TEF nr. L 237 av 10.9.1994, s. 3.

(4) TEF nr. L 223 av 14.8.1978, s. 7.

VEDLEGG

E 420 (i) - SORBITOL

Synonym

D-glucitol, D-sorbitol

Definisjon

Kjemisk nemning

D-glucitol

EINECS-nummer

200-061-5

E-nummer

E 420 (i)

Kjemisk formel

$C_6H_{14}O_6$

Relativ molekylmasse

182,17

Innhald

Ikkje under 97 % glycitol og ikkje under 91 % D-sorbitol, rekna ut på grunnlag av tørrstoffet.

Glycitol er sambindingar som har strukturformelen $CH_2OH-(CHOH)_n-CH_2OH$, der n er eit heilt tal.

Karakteristikk

Kvitt hygroskopisk, krystallinsk pulver, flak eller granulat, med søt smak.

Kjenneteikn

A. *Løysingsevne*

Svært løyseleg i vatn, tungt løyseleg i etanol.

B. *Smeltepunktomsråde*

88-102 °C

C. *Derivat av sorbitol-monobenzyliden*

Bland 7 ml metanol, 1 ml benzaldehyd og 1 ml saltsyre i 5 g av prøva. Rist blandinga i eit mekanisk risteapparat til det vert danna krystallar. Filtrer blandinga ved hjelp av suging, og løys opp krystallane i 20 ml kokande vatn som inneheld 1 g natriumhydrogenkarbonat. Filtrer blandinga medan ho er varm, avkjøl filtratet, filtrer ved hjelp av suging, skyl filtratet med 5 ml av ei blanding som inneheld 2 delar vatn og 1 del metanol og lufttørk blandinga. Krystallane som kjem fram, har smeltepunkt mellom 173 og 179 °C.

Reinleiksgrad

Vassinnhald

Ikkje over 1 % (Karl Fischer-metoden).

Sulfatoske

Ikkje over 0,1 %, rekna ut på grunnlag av tørrstoffet.

Reduserande sukker

Ikkje over 0,3 %, uttrykt som glukose, rekna ut på grunnlag av tørrstoffet.

Sukker til saman

Ikkje over 1 %, uttrykt som glukose, rekna ut på grunnlag av tørrstoffet.

Klorid

Ikkje over 50 mg/kg, rekna ut på grunnlag av tørrstoffet.

Sulfat

Ikkje over 100 mg/kg, rekna ut på grunnlag av tørrstoffet.

Nikkel

Ikkje over 2 mg/kg, rekna ut på grunnlag av tørrstoffet.

Arsen

Ikkje over 3 mg/kg, rekna ut på grunnlag av tørrstoffet.

Bly

Ikkje over 1 mg/kg, rekna ut på grunnlag av tørrstoffet.

Tungmetall

Ikkje over 10 mg/kg, uttrykt som bly, rekna ut på grunnlag av tørrstoffet.

E 420 (ii) - SORBITOLSIRUP

Synonym	D-glucitolsirup
Definisjon	
<i>Kjemisk nemning</i>	Sorbitolsirup som er danna ved hydrogenering av glukosesirup, inneheld D-sorbitol, D-mannitol og hydrogenerte sakkariid. Den delen av produktet som ikkje er D-sorbitol, inneheld hovudsakleg hydrogenerte oligosakkariid som er danna ved hydrogenering av utgangsmaterialet glukosesirup (i dette tilfellet krystalliserer ikkje sirupen) eller mannitol. Mindre mengder glycol, der n £ 4, kan òg finnast. Glycol er sambindingar som har strukturformelen CH ₂ OH-(CHOH) _n -CH ₂ OH, der n er eit heilt tal.
<i>EINECS-nummer</i>	270-337-8
<i>E-nummer</i>	E 420 (ii)
<i>Innhald</i>	Ikkje under 69 % faste stoff til saman, og ikkje under 50 % D-sorbitol, rekna ut på grunnlag av tørrstoffet.
Karakteristikk	Klar og fargelaus vassløysing med søt smak.
Kjenneteikn	
A. <i>Løysingsevne</i>	Kan blandast med vatn, glyserol og propan-1,2-diol.
B. <i>Derivat av sorbitol-monobenzyliiden</i>	Bland 7 ml metanol, 1 ml benzaldehyd og 1 ml saltsyre i 5 g av prøva. Rist blandinga i eit mekanisk risteapparat til det vert danna krystallar. Filtrer blandinga ved hjelp av suging, og løys opp krystallane i 20 ml kokande vatn som inneheld 1 g natriumhydrogenkarbonat. Filtrer blandinga medan ho er varm, avkjøl filtratet, filtrer ved hjelp av suging, skyl filtratet med 5 ml av ei blanding som inneheld 2 delar vatn og 1 del metanol og lufttørk blandinga. Krystallane som kjem fram, har smeltepunkt mellom 173 og 179 °C.
Reinleiksgrad	
<i>Vassinnhald</i>	Ikkje over 31 % (Karl Fischer-metoden).
<i>Sulfatoske</i>	Ikkje over 0,1 %, rekna ut på grunnlag av tørrstoffet.
<i>Reduserande sukker</i>	Ikkje over 0,3 %, uttrykt som glukose, rekna ut på grunnlag av tørrstoffet.
<i>Klorid</i>	Ikkje over 50 mg/kg, rekna ut på grunnlag av tørrstoffet.
<i>Sulfat</i>	Ikkje over 100 mg/kg, rekna ut på grunnlag av tørrstoffet.
<i>Nikkel</i>	Ikkje over 2 mg/kg, rekna ut på grunnlag av tørrstoffet.
<i>Arsen</i>	Ikkje over 3 mg/kg, rekna ut på grunnlag av tørrstoffet.
<i>Bly</i>	Ikkje over 1 mg/kg, rekna ut på grunnlag av tørrstoffet.
<i>Tungmetall</i>	Ikkje over 10 mg/kg, uttrykt som bly, rekna ut på grunnlag av tørrstoffet.

E 421 - MANNITOL**Synonym**

D-mannitol

Definisjon*Kjemisk nemning*

D-mannitol

EINECS-nummer

200-711-8

E-nummer

E 421

Kjemisk formel $C_6H_{14}O_6$ *Relativ molekylmasse*

182,2

Innhald

Ikkje under 96 % D-mannitol, rekna ut på grunnlag av tørrstoffet.

Karakteristikk

Kvitt krystallinsk pulver utan lukt og med søt smak.

KjenneteiknA. *Løysingsevne*

Løyseleg i vatn, svært tungt løyseleg i etanol, nesten uløyseleg i triklormetan og eter.

B. *Smeltepunktsområde*

165-169 °C, vert mjukt ved lågare temperatur.

Reinleiksgrad*Tørketap*

Ikkje over 0,3 % (105 °C i fire timar).

pH-verdi

Mellom 5 og 8.

Bland 0,5 ml av ei metta løysing av kaliumklorid i 10 ml av ei 10 %-løysing av prøva etter vekt eller volum, og mål pH-verdien.

Spesifikk rotasjon(a) 20
D

Den spesifikke rotasjonen i ei boratløysing er mellom + 23° og + 25°, rekna ut på grunnlag av tørrstoffet.

Sulfatoske

Ikkje over 0,1 %, rekna ut på grunnlag av tørrstoffet.

Reduserande sukker

Ikkje over 0,3 %, uttrykt som glukose, rekna ut på grunnlag av tørrstoffet.

Sukker til saman

Ikkje over 1 %, uttrykt som glukose, rekna ut på grunnlag av tørrstoffet.

Klorid

Ikkje over 70 mg/kg, rekna ut på grunnlag av tørrstoffet.

Sulfat

Ikkje over 100 mg/kg, rekna ut på grunnlag av tørrstoffet.

Nikkel

Ikkje over 2 mg/kg, rekna ut på grunnlag av tørrstoffet.

Arsen

Ikkje over 3 mg/kg, rekna ut på grunnlag av tørrstoffet.

Bly

Ikkje over 1 mg/kg, rekna ut på grunnlag av tørrstoffet.

Tungmetall

Ikkje over 10 mg/kg, uttrykt som bly, rekna ut på grunnlag av tørrstoffet.

E 953 - ISOMALT**Synonym**

Hydrogenert isomaltulose, hydrogenert palatinose

Definisjon*Kjemisk nemning*

Isomalt er ei blanding av:

D-glukopyranosyl-1,6-D-glucitol og

D-glukopyranosyl-1,1-D-mannitoldihydrat

EINECS-nummer

<i>E-nummer</i>	E 953
<i>Kjemisk formel</i>	D-glukopyranosyl-1,6-D-glucitol: $C_{12}H_{24}O_{11}$ D-glukopyranosyl-1,1-D-mannitoldihydrat: $C_{12}H_{24}O_{11} \times 2H_2O$
<i>Relativ molekylmasse</i>	D-glukopyranosyl-1,6-D-glucitol: 344,32 D-glukopyranosyl-1,1-D-mannitoldihydrat: 380,32
<i>Innhald</i>	Ikkje under 95 % av ei blanding av D-glukopyranosyl-1,6-D-glucitol og D-glukopyranosyl-1,1-D-mannitoldihydrat, rekna ut på grunnlag av tørrstoffet.
Karakteristikk	Kvitt krystallinsk, svakt hygroskopisk stoff utan lukt og med søt smak.
Kjenneteikn	
A. <i>Løysingsevne</i>	Tungt løyseleg i vatn, uløyseleg i etanol.
B. <i>Spesifikk rotasjon</i>	(a) 20 mellom + 90° og + 92° (4 %-løysing etter vekt D eller volum).
C. <i>Smeltepunktsområde</i>	145-150 °C.
Reinleiksgrad	
<i>Vassinnhald</i>	Ikkje over 7 % (Karl Fischer-metoden).
<i>Sulfatoske</i>	Ikkje over 0,05 %, rekna ut på grunnlag av tørrstoffet.
<i>Reduserande sukker</i>	Ikkje over 1,5 %, uttrykt som glukose, rekna ut på grunnlag av tørrstoffet.
<i>Nikkel</i>	Ikkje over 2 mg/kg, rekna ut på grunnlag av tørrstoffet.
<i>Arsen</i>	Ikkje over 3 mg/kg, rekna ut på grunnlag av tørrstoffet.
<i>Bly</i>	Ikkje over 1 mg/kg, rekna ut på grunnlag av tørrstoffet.
<i>Tungmetall</i>	Ikkje over 10 mg/kg, uttrykt som bly, rekna ut på grunnlag av tørrstoffet.
E 965 (i)- MALTITOL	
Synonym	D-maltitol, hydrogenert maltose
Definisjon	
<i>Kjemisk nemning</i>	(a)-D-glukopyranosyl-1,4-D-glucitol
<i>EINECS-nummer</i>	209-567-0
<i>E-nummer</i>	E 965 (i)
<i>Kjemisk formel</i>	$C_{12}H_{24}O_{11}$
<i>Relativ molekylmasse</i>	344,31
<i>Innhald</i>	Ikkje under 98 % D-maltitol $C_{12}H_{24}O_{11}$, rekna ut på grunnlag av tørrstoffet.
Karakteristikk	Kvitt krystallinsk pulver med søt smak.
Kjenneteikn	
A. <i>Løysingsevne</i>	Svært løyseleg i vatn, tungt løyseleg i etanol.
B. <i>Smeltepunktsområde</i>	148-151 °C.
C. <i>Spesifikk rotasjon</i>	(a) 20 mellom + 105,5° og + 108,5° (5 %-løysing etter D vekt eller volum).

Reinleiksgrad

<i>Vassinnhald</i>	Ikkje over 1 % (Karl Fischer-metoden).
<i>Sulfatoske</i>	Ikkje over 0,1 %, rekna ut på grunnlag av tørrstoffet.
<i>Reduserande sukker</i>	Ikkje over 0,1 %, uttrykt som glukose, rekna ut på grunnlag av tørrstoffet.
<i>Klorid</i>	Ikkje over 50 mg/kg, rekna ut på grunnlag av tørrstoffet.
<i>Sulfat</i>	Ikkje over 100 mg/kg, rekna ut på grunnlag av tørrstoffet.
<i>Nikkel</i>	Ikkje over 2 mg/kg, rekna ut på grunnlag av tørrstoffet.
<i>Arsen</i>	Ikkje over 3 mg/kg, rekna ut på grunnlag av tørrstoffet.
<i>Bly</i>	Ikkje over 1 mg/kg, rekna ut på grunnlag av tørrstoffet.
<i>Tungmetall</i>	Ikkje over 10 mg/kg, uttrykt som bly, rekna ut på grunnlag av tørrstoffet.

E 965 (ii)- MALTITOLSIRUP**Synonym**

Svært hydrogenert maltose-/glukosesirup, hydrogenert glukosesirup

Definisjon

<i>Kjemisk nemning</i>	Ei blanding som i hovudsaka inneheld maltitol, sorbitol og hydrogenerte oligo- og polysakkarid. Blandinga er framstilt ved katalytisk hydrogenering av glukosesirup med høgt innhald av maltose. Finst som handelsvare både som sirup og i fast form.
<i>EINECS-nummer</i>	270-337-8
<i>E-nummer</i>	E 965 (ii)
<i>Innhald</i>	Dei ulike delane skal finnast i desse mengdene, rekna ut på grunnlag av tørrstoffet:

Maltitol	ikkje under 50 %
Sorbitol	ikkje over 8 %
Maltotritol	ikkje over 25 %

Hydrogenerte polysakkarid som inneheld
meir enn tre einingar glukose eller glucitol   ikkje over 30 %

Karakteristikk

Klar, tjuktflytande væske utan farge og lukt og med søt smak, eller kvit krystallinsk masse med søt smak.

Kjenneteikn

A. <i>Løysingsevne</i>	Svært løyseleg i vatn, tungt løyseleg i etanol.
B. <i>Tyntsjiktskromatografi</i>	Skal granskast ved tyntsjiktskromatografi der det vert nytta ei plate som er dekt med eit 0,25 mm tjukt lag kromatografisk silikagel.

Reinleiksgrad

<i>Vassinnhald</i>	Ikkje over 31 % (Karl Fischer-metoden).
<i>Sulfatoske</i>	Ikkje over 0,1 %, rekna ut på grunnlag av tørrstoffet.
<i>Reduserande sukker</i>	Ikkje over 0,3 %, uttrykt som glukose, rekna ut på grunnlag av tørrstoffet.
<i>Klorid</i>	Ikkje over 50 mg/kg, rekna ut på grunnlag av tørrstoffet.
<i>Sulfat</i>	Ikkje over 100 mg/kg, rekna ut på grunnlag av tørrstoffet.
<i>Nikkel</i>	Ikkje over 2 mg/kg, rekna ut på grunnlag av tørrstoffet.
<i>Arsen</i>	Ikkje over 3 mg/kg, rekna ut på grunnlag av tørrstoffet.
<i>Bly</i>	Ikkje over 1 mg/kg, rekna ut på grunnlag av tørrstoffet..
<i>Tungmetall</i>	Ikkje over 10 mg/kg, uttrykt som bly, rekna ut på grunnlag av tørrstoffet.

E 966 - LACTITOL**Synonym**

Laktitt, laktositol, laktobiositt

Definisjon

Kjemisk nemning
EINECS-nummer
E-nummer
Kjemisk formel
Relativ molekylmasse
Innhald

4-O- β -D-galaktopyranosyl-D-glucitol.
209-566-5
E 966
 $C_{12}H_{24}O_{11}$
344,32
Ikkje under 95 %, rekna ut på grunnlag av tørrstoffet.

Karakteristikk

Krystallinsk pulver med søt smak eller fargelaus løysing.
Krystallinske produkt finst i vassfri form og som mono- og dihydrat.

Kjenneteikn

A. *Løysingsevne*
B. *Spesifikk rotasjon*

Svært løyseleg i vatn.
(a) 20 + 13° til + 16°, rekna ut på grunnlag av tørrstoffet
D (10 %-vassløysing etter vekt eller volum).

Reinleiksgrad

Vassinnhald
Andre polyol
Reduserande sukker

Klorid
Sulfat
Sulfatoske
Nikkel
Arsen
Bly
Tungmetall

Krystallinske produkt: ikkje over 10,5 % (Karl Fischer-metoden).
Ikkje over 2,5 %, rekna ut på grunnlag av tørrstoffet.
Ikkje over 0,2 %, uttrykt som glukose, rekna ut på grunnlag av tørrstoffet.
Ikkje over 100 mg/kg, rekna ut på grunnlag av tørrstoffet.
Ikkje over 200 mg/kg, rekna ut på grunnlag av tørrstoffet.
Ikkje over 0,1 %, rekna ut på grunnlag av tørrstoffet.
Ikkje over 2 mg/kg, rekna ut på grunnlag av tørrstoffet.
Ikkje over 3 mg/kg, rekna ut på grunnlag av tørrstoffet.
Ikkje over 1 mg/kg, rekna ut på grunnlag av tørrstoffet.
Ikkje over 10 mg/kg, uttrykt som bly, rekna ut på grunnlag av tørrstoffet.

E 967 - XYLITOL**Synonym**

Xylitt

Definisjon

Kjemisk nemning
EINECS-nummer
E-nummer
Kjemisk formel
Relativ molekylmasse
Innhald

D-xylitol
201-788-0
E 967
 $C_5H_{12}O_5$
152,15
Ikkje under 98,5 % xylitol, rekna ut på grunnlag av tørrstoffet.

Karakteristikk

Kvitt, krystallinsk pulver, nesten utan lukt og med svært søt smak.

Kjenneteikn

- A. *Løysingsevne*
 B. *Smeltepunktstråde*
 C. *pH-verdi*

Svært løyseleg i vatn, tungt løyseleg i etanol.
 92-96 °C.
 5-7 (10 %-vassløysing etter vekt eller volum).

Reinleiksgrad

- Tørketap*
Sulfatoske
Reduserande sukker

Andre polyol
Nikkel
Arsen
Bly
Tungmetall

Ikkje over 0,5 %. Vakuomtørk 0,5 g av prøva over fosfor ved 60 °C i fire timar).
 Ikkje over 0,1 %, rekna ut på grunnlag av tørrstoffet.
 Ikkje over 0,2 %, uttrykt som glukose, rekna ut på grunnlag av tørrstoffet.
 Ikkje over 1 %, rekna ut på grunnlag av tørrstoffet.
 Ikkje over 2 mg/kg, rekna ut på grunnlag av tørrstoffet.
 Ikkje over 3 mg/kg, rekna ut på grunnlag av tørrstoffet.
 Ikkje over 1 mg/kg, rekna ut på grunnlag av tørrstoffet.
 Ikkje over 10 mg/kg, uttrykt som bly, rekna ut på grunnlag av tørrstoffet.
 Ikkje over 100 mg/kg, rekna ut på grunnlag av tørrstoffet.
 Ikkje over 200 mg/kg, rekna ut på grunnlag av tørrstoffet.

E 950 - ACESULFAM K**Synonym**

Acesulfamkalium, acesulfam, kaliumsalt av 3,4-dihydro-6-metyl-1,2,3-oksatiasin-4-on-2,2-dioksid.

Definisjon

- Kjemisk nemning*
EINECS-nummer
E-nummer
Kjemisk formel
Relativ molekylmasse
Innhald

Kaliumsalt av 6-metyl-1,2,3-oksatiasin-4(3H)-on-2,2-dioksid.
 259-715-3
 E 950
 $C_4H_4NO_4SK$
 201,24
 Ikkje under 99 % $C_4H_4NO_4SK$, rekna ut på grunnlag av tørrstoffet.

Karakteristikk

Kvitt, krystallinsk pulver utan lukt og med svært søt smak. Om lag 200 gongar søtare enn sukrose.

Kjenneteikn

- A. *Løysingsevne*
 B. *UV-absorpsjon*

Svært løyseleg i vatn, svært tungt løyseleg i etanol.
 Maksimum ved 227 ± 2 nm for ei løysing på 10 mg i 1 000 ml vatn.

Reinleiksgrad

- Tørketap*
Arsen
Selen
Fluorid
Bly
Tungmetall

Ikkje over 1 % (105 °C i to timar).
 Ikkje over 3 mg/kg, rekna ut på grunnlag av tørrstoffet.
 Ikkje over 30 mg/kg, rekna ut på grunnlag av tørrstoffet.
 Ikkje over 3 mg/kg, rekna ut på grunnlag av tørrstoffet.
 Ikkje over 1 mg/kg, rekna ut på grunnlag av tørrstoffet.
 Ikkje over 10 mg/kg, uttrykt som bly, rekna ut på grunnlag av tørrstoffet.

E 951 - ASPARTAME**Synonym**

Aspartylfenylalaninmetylester

Definisjon*Kjemisk nemning*N-L-a-aspartyl-L-fenylalanin-1-metylester
3-amino-N-(α -karbometoksy-fenetyl)-sukkinamsyre-
N-metylester*EINECS-nummer*

245-261-3

E-nummer

E 951

Kjemisk formel $C_{14}H_{18}N_2O_5$ *Relativ molekylmasse*

294,31

*Innhald*Ikkje under 98 % og ikkje over 102 % $C_{14}H_{18}N_2O_5$, rekna ut på grunnlag av tørrstoffet.**Karakteristikk**

Kvitt, krystallinsk pulver utan lukt og med søt smak. Om lag 200 gongar søtare enn sukrose.

Kjenneteikn*Løysingsevne*

Tungt løyseleg i vatn og i etanol.

Reinleiksgrad*Tørketap*

Ikkje over 4,5 % (105 °C i fire timar).

Sulfatoske

Ikkje over 0,2 %, rekna ut på grunnlag av tørrstoffet.

pH-verdi

Mellom 4,5 og 6 (løysing i forholdet 1:125).

Transmisjonsfaktor

Transmisjonsfaktoren for ei 1 %-løysing i 2N saltsyre, fastsett i ei celle på 1 cm ved 430 nm ved hjelp av eit høveleg spektrofotometer og med 2N saltsyre som referanseløysing, skal ikkje vere under 0,95, noko som svarar til ein absorbans på under ca. 0,022.

Spesifikk rotasjon(a) $20_D + 14,5^\circ$ til $+ 16,5^\circ$ *Arsen*

Skal fastsetjast ved hjelp av ei 4 %-løysing i 15 N maursyre innan 30 minuttar etter at løysinga er framstilt.

Bly

Ikkje over 3 mg/kg, rekna ut på grunnlag av tørrstoffet.

Tungmetall

Ikkje over 1 mg/kg, rekna ut på grunnlag av tørrstoffet.

5-benzyl-3,6-diokso-2-piperazineddiksyre

Ikkje over 10 mg/kg, uttrykt som bly, rekna ut på grunnlag av tørrstoffet.

Ikkje over 1,5 %, rekna ut på grunnlag av tørrstoffet.

E 952 - CYKLAMINSYRE OG TILHØYRANDE Na- OG Ca-SALT**I) CYKLAMINSYRE****Synonym**

Cykloheksylsulfaminsyre, cyclamat

Definisjon*Kjemisk nemning*

Cykloheksansulfaminsyre, cykloheksylaminosulfonsyre

EINECS-nummer

202-898-1

E-nummer

E 952

<i>Kjemisk formel</i>	$C_6H_{13}NO_3S$
<i>Relativ molekylmasse</i>	179,24
<i>Innhald</i>	Cykloheksylsulfaminsyre inneheld ikkje under 98 % og ikkje over det som svarar til 102 % $C_6H_{13}NO_3S$, rekna ut på grunnlag av tørrstoffet.
Karakteristikk	Kvitt, krystallinsk pulver nesten utan lukt og med sursøt smak. Om lag 40 gongar søtare enn sukrose.
Kjenneteikn	
A. <i>Løysingsevne</i>	Løyseleg i vatn og i etanol.
B. <i>Utfellingsprøve</i>	Syrne ei 2 %-løysing med saltsyre, bland deretter i 1 ml av ei molar løysing av bariumklorid i vatn og filtrer dersom løysinga vert uklar eller dannar botnfall. Bland 1 ml av ei 10 %-løysing av natriumnitritt i den klare løysinga. Det dannar seg eit kvitt botnfall.
Reinleiksgrad	
<i>Tørketap</i>	Ikkje over 1 % (105 °C i ein time).
<i>Selen</i>	Ikkje over 30 mg/kg, uttrykt som selen, rekna ut på grunnlag av tørrstoffet.
<i>Bly</i>	Ikkje over 1 mg/kg, rekna ut på grunnlag av tørrstoffet.
<i>Tungmetall</i>	Ikkje over 10 mg/kg, uttrykt som bly, rekna ut på grunnlag av tørrstoffet.
<i>Arsen</i>	Ikkje over 3 mg/kg, rekna ut på grunnlag av tørrstoffet.
<i>Cykloheksylamin</i>	Ikkje over 10 mg/kg, rekna ut på grunnlag av tørrstoffet.
<i>Dicykloheksylamin</i>	Ikkje over 1 mg/kg, rekna ut på grunnlag av tørrstoffet.
<i>Anilin</i>	Ikkje over 1 mg/kg, rekna ut på grunnlag av tørrstoffet.
II) NATRIUMCYKLAMAT	
Synonym	Cyklamat, natriumsalt av cyclaminsyre
Definisjon	
<i>Kjemisk nemning</i>	Natriumcykloheksansulfamat, natriumcykloheksylamat
<i>EINECS-nummer</i>	205-348-9
<i>E-nummer</i>	E 952
<i>Kjemisk formel</i>	$C_6H_{12}NNaO_3S$ og $C_6H_{12}NNaO_3S \cdot 2H_2O$ som dihydrat.
<i>Relativ molekylmasse</i>	201,22, rekna ut på grunnlag av tørrstoffet. 237,22, rekna ut på grunnlag av den hydratiserte forma.
<i>Innhald</i>	Ikkje under 98 % og ikkje over 102 %, rekna ut på grunnlag av tørrstoffet. Som dihydrat: Ikkje under 84 %, rekna ut på grunnlag av tørrstoffet.
Karakteristikk	Kvite krystallar eller kvitt krystallinsk pulver utan lukt. Om lag 30 gongar søtare enn sukrose.
Kjenneteikn	
<i>Løysingsevne</i>	Løyseleg i vatn, nesten uløyseleg i etanol.

Reinleiksgrad	
<i>Tørketap</i>	Ikkje over 1 % (105 °C i ein time).
<i>Selen</i>	Ikkje over 15,2 % (105 °C i to timar) som dihydrat.
<i>Arsen</i>	Ikkje over 30 mg/kg, uttrykt som selen, rekna ut på grunnlag av tørrstoffet.
<i>Bly</i>	Ikkje over 3 mg/kg, rekna ut på grunnlag av tørrstoffet.
<i>Tungmetall</i>	Ikkje over 1 mg/kg, rekna ut på grunnlag av tørrstoffet.
<i>Cykloheksylamin</i>	Ikkje over 10 mg/kg, uttrykt som bly, rekna ut på grunnlag av tørrstoffet.
<i>Dicykloheksylamin</i>	Ikkje over 10 mg/kg, rekna ut på grunnlag av tørrstoffet.
<i>Anilin</i>	Ikkje over 1 mg/kg, rekna ut på grunnlag av tørrstoffet.
III) KALSIUMCYKLAMAT	
Synonym	Cyklamat, kalsiumsamt av cyclaminsyre
Definisjon	
<i>Kjemisk nemning</i>	Kalsiumcykloheksansulfamat, natriumcykloheksylsulfamat
<i>EINECS-nummer</i>	205-349-4
<i>E-nummer</i>	E 952
<i>Kjemisk formel</i>	$C_{12}H_{24}CaN_2O_6S_2 \cdot 2H_2O$
<i>Relativ molekylmasse</i>	432,57
<i>Innhald</i>	Ikkje under 98 % og ikkje over 101 %, rekna ut på grunnlag av tørrstoffet.
Karakteristikk	Kvite krystallar eller kvitt krystallinsk pulver utan lukt. Om lag 30 gongar søtare enn sukrose.
Kjenneteikn	
<i>Løysingsevne</i>	Løyseleg i vatn, tungt løyseleg i etanol.
Reinleiksgrad	
<i>Tørketap</i>	Ikkje over 1 % (105 °C i ein time).
<i>Selen</i>	Ikkje over 8,5 % (140 °C i fire timar) som dihydrat.
<i>Arsen</i>	Ikkje over 30 mg/kg, uttrykt som selen, rekna ut på grunnlag av tørrstoffet.
<i>Bly</i>	Ikkje over 3 mg/kg, rekna ut på grunnlag av tørrstoffet.
<i>Tungmetall</i>	Ikkje over 1 mg/kg, rekna ut på grunnlag av tørrstoffet.
<i>Cykloheksylamin</i>	Ikkje over 10 mg/kg, uttrykt som bly, rekna ut på grunnlag av tørrstoffet.
<i>Dicykloheksylamin</i>	Ikkje over 10 mg/kg, rekna ut på grunnlag av tørrstoffet.
<i>Anilin</i>	Ikkje over 1 mg/kg, rekna ut på grunnlag av tørrstoffet.

E 954 - SAKKARIN OG TILHØYRANDE Na-, K- og Ca-SALT**I) SAKKARIN****Definisjon**

<i>Kjemisk nemning</i>	3-okso-2,3-dihydrobenzo(d)isotiazol-1,1-dioksid
<i>EINECS-nummer</i>	201-321-0
<i>E-nummer</i>	E 954
<i>Kjemisk formel</i>	$C_7H_5NO_3S$
<i>Relativ molekylmasse</i>	183,18
<i>Innhald</i>	Ikkje under 99 % og ikkje over 101 % $C_7H_5NO_3S$, rekna ut på grunnlag av tørrstoffet.

Karakteristikk

Kvite krystallar eller kvitt krystallinsk pulver utan lukt eller med ein svak aromatisk lukt og med søt smak, sjølv i svært uttynna løysingar. Om lag 300-500 gongar søtare enn sukrose.

Kjenneteikn

<i>Løysingsevne</i>	Tungt løyseleg i vatn, løyseleg i basiske løysingar, svært tungt løyseleg i etanol.
---------------------	---

Reinleiksgrad

<i>Tørketap</i>	Ikkje over 1 % (105 °C i to timar).
<i>Smeltepunktsområde</i>	226-230 °C
<i>Arsen</i>	Ikkje over 3 mg/kg, rekna ut på grunnlag av tørrstoffet.
<i>Selen</i>	Ikkje over 30 mg/kg, rekna ut på grunnlag av tørrstoffet.
<i>Bly</i>	Ikkje over 1 mg/kg, rekna ut på grunnlag av tørrstoffet.
<i>Tungmetall</i>	Ikkje over 10 mg/kg, uttrykt som bly, rekna ut på grunnlag av tørrstoffet.
<i>Sulfatoske</i>	Ikkje over 0,2 %, rekna ut på grunnlag av tørrstoffet.
<i>Benzosyre og salisylsyre</i>	Bland tre dropar av ei tilnærma molar vassløysing av jarnklorid i 10 ml av ei løysing med forholdet 1:20 som først er syrna med fem dropar eddiksyre. Det vert ikkje danna botnfall eller fiolett farge.
<i>o-toluensulfonamid</i>	Ikkje over 10 mg/kg, rekna ut på grunnlag av tørrstoffet.
<i>p-toluensulfonamid</i>	Ikkje over 10 mg/kg, rekna ut på grunnlag av tørrstoffet.
<i>benzosyre-p-sulfonamid</i>	Ikkje over 25 mg/kg, rekna ut på grunnlag av tørrstoffet.
<i>Stoff som karboniserer lett</i>	Ingen

II) NATRIUM-SAKKARIN**Synonym**

Sakkarin, natriumsalt av sakkarin

Definisjon

<i>Kjemisk nemning</i>	Natrium-o-benzosulfimid Natriumsalt av 2,3-dihydro-3-oksobenzisosulfonazol Natriumsaltdihydrat av 1,2-benzisotiazolin-3-on-1,1-dioksid
<i>EINECS-nummer</i>	204-886-1
<i>E-nummer</i>	E 954
<i>Kjemisk formel</i>	$C_7H_4NNaO_3S \cdot 2H_2O$
<i>Relativ molekylmasse</i>	241,19
<i>Innhald</i>	Ikkje under 99 % og ikkje over 101 % $C_7H_4NNaO_3S$, rekna ut på grunnlag av tørrstoffet.

Karakteristikk	Kvite krystallar eller kvitt krystallinsk, effloreserande pulver utan lukt eller med svak lukt og med svært søt smak, sjølv i svært uttynna løysingar. Om lag 300-500 gongar søtare enn sukrose i uttynna løysingar.
Kjenneteikn	
<i>Løysingsevne</i>	Lett løyseleg i vatn, tungt løyseleg i etanol.
Reinleiksgrad	
<i>Tørketap</i>	Ikkje over 15 % (120 °C i fire timar).
<i>Arsen</i>	Ikkje over 3 mg/kg, uttrykt som selen, rekna ut på grunnlag av tørrstoffet.
<i>Selen</i>	Ikkje over 30 mg/kg, rekna ut på grunnlag av tørrstoffet.
<i>Bly</i>	Ikkje over 1 mg/kg, rekna ut på grunnlag av tørrstoffet.
<i>Tungmetall</i>	Ikkje over 10 mg/kg, uttrykt som bly, rekna ut på grunnlag av tørrstoffet.
<i>Benzosyre og salisylsyre</i>	Bland tre dropar av ei tilnærma molar vassløysing av jarnklorid i 10 ml av ei løysing med forholdet 1:20 som først er syrna med fem dropar eddiksyre. Det vert ikkje danna botnfall eller fiolett farge.
<i>o-toluensulfonamid</i>	Ikkje over 10 mg/kg, rekna ut på grunnlag av tørrstoffet.
<i>p-toluensulfonamid</i>	Ikkje over 10 mg/kg, rekna ut på grunnlag av tørrstoffet.
<i>Benzosyre-p-sulfonamid</i>	Ikkje over 25 mg/kg, rekna ut på grunnlag av tørrstoffet.
<i>Stoff som karboniserer lett</i>	Ingen
III) KALSIUM-SAKKARIN	
Synonym	Sakkarin, kalsiumsalt av sakkarin
Definisjon	
<i>Kjemisk nemning</i>	Kalsium-o-benzosulfimid Kalsiumsalt av 2,3-dihydro-3-oksobenzisosulfonazol Kalsiumsalhydrat (2:7) av 1,2-benzisotiazolin-3-on-1,1-dioksid
<i>EINECS-nummer</i>	229-349-9
<i>E-nummer</i>	E 954
<i>Kjemisk formel</i>	$C_{14}H_8CaN_2O_6S_2 \cdot \frac{1}{2}2H_2O$
<i>Relativ molekylmasse</i>	467,48
<i>Innhald</i>	Ikkje under 95 % $C_{14}H_8CaN_2O_6S_2$, rekna ut på grunnlag av tørrstoffet.
Karakteristikk	Kvite krystallar eller kvitt krystallinsk pulver utan lukt eller med svak lukt og med svært søt smak, sjølv i svært uttynna løysingar. Om lag 300-500 gongar søtare enn sukrose i uttynna løysingar.
Kjenneteikn	
<i>Løysingsevne</i>	Lett løyseleg i vatn, løyseleg i etanol.
Reinleiksgrad	
<i>Tørketap</i>	Ikkje over 13,5 % (120 °C i fire timar).
<i>Arsen</i>	Ikkje over 3 mg/kg, rekna ut på grunnlag av tørrstoffet.
<i>Selen</i>	Ikkje over 30 mg/kg, rekna ut på grunnlag av tørrstoffet.
<i>Bly</i>	Ikkje over 1 mg/kg, rekna ut på grunnlag av tørrstoffet.
<i>Tungmetall</i>	Ikkje over 10 mg/kg, uttrykt som bly, rekna ut på grunnlag av tørrstoffet.

<i>Benzosyre og salisylsyre</i>	Bland tre dropar av ei tilnærma molar vassløysing av jarnklorid i 10 ml av ei løysing med forholdet 1:20 som først er syrna med fem dropar eddiksyre. Det vert ikkje danna botnfall eller fiolett farge.
<i>o-toluensulfonamid</i>	Ikkje over 10 mg/kg, rekna ut på grunnlag av tørrstoffet.
<i>p-toluensulfonamid</i>	Ikkje over 10 mg/kg, rekna ut på grunnlag av tørrstoffet.
<i>benzosyre-p-sulfonamid</i>	Ikkje over 25 mg/kg, rekna ut på grunnlag av tørrstoffet.
<i>Stoff som karboniserer</i>	
<i>lett</i>	Ingen
IV) KALIUM-SAKKARIN	
Synonym	Sakkarin, kaliumsalt av sakkarin
Definisjon	Kjemisk nemning Kalium-o-benzosulfimid, Kaliumsalt av 2,3-dihydro-3-oksobenzisosulfonazol, Kaliumsaltmonohydrat av 1,2-benzisotiazolin-3-on-1,1-dioksid
<i>EINECS-nummer</i>	229-349-0
<i>E-nummer</i>	E 954
<i>Kjemisk formel</i>	$C_7H_4KNO_3S \cdot H_2O$
<i>Relativ molekylmasse</i>	239,77
<i>Innhald</i>	Ikkje under 99 % og ikkje over 101 % $C_7H_4KNO_3S$, rekna ut på grunnlag av tørrstoffet.
Karakteristikk	Kvite krystallar eller kvitt krystallinsk pulver utan lukt eller med svak lukt og med svært søt smak, sjølv i svært uttynna løysingar. Om lag 300-500 gongar søtare enn sukrose i uttynna løysingar.
Kjenneteikn	
<i>Løysingsevne</i>	Lett løyseleg i vatn, tungt løyseleg i etanol.
Reinleiksgrad	
<i>Tørketap</i>	Ikkje over 8 % (120 °C i fire timar).
<i>Arsen</i>	Ikkje over 3 mg/kg, rekna ut på grunnlag av tørrstoffet.
<i>Selen</i>	Ikkje over 30 mg/kg, rekna ut på grunnlag av tørrstoffet.
<i>Bly</i>	Ikkje over 1 mg/kg, rekna ut på grunnlag av tørrstoffet.
<i>Tungmetall</i>	Ikkje over 10 mg/kg, uttrykt som bly, rekna ut på grunnlag av tørrstoffet.
<i>Benzosyre og salisylsyre</i>	Bland tre dropar av ei tilnærma molar vassløysing av jarnklorid i 10 ml av ei løysing med forholdet 1:20 som først er syrna med fem dropar eddiksyre. Det vert ikkje danna botnfall eller fiolett farge.
<i>o-toluensulfonamid</i>	Ikkje over 10 mg/kg, rekna ut på grunnlag av tørrstoffet.
<i>p-toluensulfonamid</i>	Ikkje over 10 mg/kg, rekna ut på grunnlag av tørrstoffet.
<i>benzosyre-p-sulfonamid</i>	Ikkje over 25 mg/kg, rekna ut på grunnlag av tørrstoffet.
<i>Stoff som karboniserer</i>	
<i>lett</i>	Ingen

E 957 - THAUMATIN**Synonym****Definisjon***Kjemisk nemning*

Thaumatococcus
daniellii (Benth) og innehold hovedsakleg proteina thaumatin I og
 thaumatin II og små mengder plantedelar frå utgangsmaterialet.

EINECS-nummer

258-822-2

E-nummer

E 957

Kjemisk formel

Polypeptid av 207 aminosyrer.

*Relativ molekylmasse*Thaumatococcus
 I: 22209Thaumatococcus
 II: 22293*Innhald*

Ikkje under 16 % nitrogen, rekna ut på grunnlag av tørrstoffet, som svarar til minst 94 % protein (N × 5,8).

Karakteristikk

Kremfarga pulver utan lukt og med svært søt smak. Om lag 2 000-3 000 gongar søtare enn sukrose.

Løysingsevne

Lett løyseleg i vatn, uløyseleg i aceton.

Reinleiksgrad*Tørketap*

Ikkje over 9 % (105 °C til konstant vekt).

Karbohydrat

Ikkje over 3 %, rekna ut på grunnlag av tørrstoffet.

Sulfatoske

Ikkje over 2 %, rekna ut på grunnlag av tørrstoffet.

Aluminium

Ikkje over 100 mg/kg, rekna ut på grunnlag av tørrstoffet.

Arsen

Ikkje over 3 mg/kg, rekna ut på grunnlag av tørrstoffet.

Bly

Ikkje over 3 mg/kg, rekna ut på grunnlag av tørrstoffet.

Mikrobiologiske kriterium

Talet på aerobe mikroorganismar i alt: Maks. 1 000/g

Escherichia coli: Ingen i 1 g**E 959 - NEOHESPERIDINDIHYDROCHALKON****Synonym**NHDC, hesperetin, dihydrochalkon-4'-b-neohesperidosid,
 neohesperidin DC**Definisjon***Kjemisk nemning*2-O- α -L-rhamnopyranosyl-4'-b-D-glukopyranosyl-
 hesperetindihydrochalkon; framstilt ved katalytisk
 hydrogenering av neohesperidin*EINECS-nummer*

243-978-6

E-nummer

E 959

Kjemisk formel $C_{28}H_{36}O_{15}$ *Relativ molekylmasse*

612,6

Innhald

Ikkje under 96 %, rekna ut på grunnlag av tørrstoffet.

Karakteristikk

- A. *Løysingsevne*
- B. *UV-absorpsjon*
- C. *Neu-prøve*

Kvitleg krystallinsk pulver utan lukt og med karakteristisk, svært søt smak. Om lag 1 000-1 800 gongar søtare enn sukrose.

Lett løyseleg i varmt vatn, svært tungt løyseleg i kaldt vatn, nesten uløyseleg i eter og benzen.

Maksimum ved 282-283 nm for ei løysing på 2 mg i 100 ml etanol. Løys ca. 10 mg neohesperidin DC i 1 ml metanol, og bland i 1 ml av ei 1 %-løysing av 2-aminoetyl-difenylborat i metanol. Det vert danna ein klar, gul farge.

Reinleiksgrad

- Tørketap*
- Sulfatoske*
- Arsen*
- Bly*
- Tungmetall*

Ikkje over 11 % (105 °C i tre timar).

Ikkje over 0,2 %, rekna ut på grunnlag av tørrstoffet.

Ikkje over 3 mg/kg, rekna ut på grunnlag av tørrstoffet.

Ikkje over 2 mg/kg, rekna ut på grunnlag av tørrstoffet.

Ikkje over 10 mg/kg, uttrykt som bly, rekna ut på grunnlag av tørrstoffet.

EØS-KOMITEENS BESLUTNING**96/EØS/23/03****nr. 18/96
av 26. mars 1996****om endring av EØS-avtalens vedlegg II
(Tekniske forskrifter, standarder, prøving og sertifisering)****EØS-KOMITEEN HAR -**

under henvisning til avtalen om Det europeiske økonomiske samarbeidsområde, justert ved protokollen om justering av avtalen om Det europeiske økonomiske samarbeidsområde, heretter kalt avtalen, særlig artikkel 98, og

ut fra følgende betraktninger:

Avtalens vedlegg II er endret ved EØS-komiteens beslutning nr. 38/94 av 15. desember 1994 om endring av EØS-avtalens vedlegg II (Tekniske forskrifter, standarder, prøving og sertifisering)⁽¹⁾.

Sjette kommisjonsdirektiv 95/32/EF av 7. juli 1995 om nødvendige analysemetoder for kontroll av kosmetiske produkters sammensetning⁽²⁾ skal innlemmes i avtalen -

BESLUTTET FØLGENDE:**Artikkel 1**

I avtalens vedlegg II kapittel XVI etter nr. 6 (femte kommisjonsdirektiv 93/73/EØF) skal nytt nr. 7 lyde:

“7. **395 L 0032:** Sjette kommisjonsdirektiv 95/32/EF av 7. juli 1995 om nødvendige analysemetoder for kontroll av kosmetiske produkters sammensetning (EFT nr. L 178 av 28.7.1995, s. 20).”

Artikkel 2

Teksten til sjette kommisjonsdirektiv 95/32/EF på islandsk og norsk, som er vedlagt de respektive språkversjoner av denne beslutning, har samme gyldighet.

Artikkel 3

Denne beslutning trer i kraft 1. april 1996, forutsatt at EØS-komiteen har mottatt alle meddelelser i henhold til avtalens artikkel 103 nr. 1.

Artikkel 4

Denne beslutning skal kunngjøres i EØS-avdelingen av og EØS-tillegget til De Europeiske Fellesskaps Tidende.

Utferdiget i Brussel, 26. mars 1996.

For EØS-komiteen

Formann

P. Benavides

(¹) EFT nr. L 372 av 31.12.1994, s. 11, og EØS-tillegget til EF-Tidende nr. 57 av 31.12.1994, s. 109.

(²) EFT nr. L 178 av 28.7.1995, s. 20.

SJETTE KOMMISJONSDIREKTIV 95/32/EF

av 7. juli 1995

om nødvendige analysemetoder for kontroll av kosmetiske produkters sammensetning(*)**KOMMISJONEN FOR DE EUROPEISKE FELLESKAP HAR -**

under henvisning til traktaten om opprettelse av Det europeiske fellesskap,

under henvisning til rådsdirektiv 78/768/EØF av 27. juli 1976 om tilnærming av medlemsstatenes lovgivning om kosmetiske produkter⁽¹⁾, sist endret ved kommisjonsdirektiv 94/32/EF⁽²⁾, særlig artikkel 8 nr. 1, og

ut fra følgende betraktninger:

Direktiv 76/768/EØF fastsetter offisiell kontroll av kosmetiske produkter for å sikre at de vilkår som er fastsatt i henhold til Fellesskapets bestemmelser om kosmetiske produkters sammensetning, blir overholdt.

Alle nødvendige analysemetoder må fastsettes snarest mulig. Visse metoder er allerede vedtatt ved kommisjonsdirektiv 80/1335/EØF⁽³⁾, endret ved direktiv 87/143/EØF⁽⁴⁾, 82/434/EØF⁽⁵⁾, endret ved direktiv 90/207/EØF⁽⁶⁾, 83/514/EØF⁽⁷⁾, 85/490/EØF⁽⁸⁾ og 93/73/EØF⁽⁹⁾.

Identifikasjon og bestemmelse av benzosyre, 4-hydroksybenzosyre, sorbinsyre, salisylsyre og propionsyre i kosmetiske produkter og identifikasjon og bestemmelse av hydrokinon, hydrokinonmonometyleter, hydrokinonmonoetyleter og hydrokinonmonobenzyleter i kosmetiske produkter utgjør sjette etappe.

Tiltakene fastsatt i dette direktiv er i samsvar med uttalelse fra Komiteen for tilpasning til den tekniske utvikling av direktiv 76/768/EØF -

VEDTATT DETTE DIREKTIV:

Utferdiget i Brussel, 7. juli 1995.

For Kommisjonen

Emma BONINO

Medlem av Kommisjonen

Artikkel 1

Medlemsstatene skal treffe de nødvendige tiltak for å sikre at

- identifikasjon og bestemmelse av benzosyre, 4-hydroksybenzosyre, sorbinsyre, salisylsyre og propionsyre,
- identifikasjon og bestemmelse av hydrokinon, hydrokinonmonometyleter, hydrokinonmonoetyleter og hydrokinonmonobenzyleter,

ved offisiell kontroll av kosmetiske produkter foretas i samsvar med de metoder som er beskrevet i vedlegget.

Artikkel 2

1. Medlemsstatene skal sette i kraft de lover og forskrifter som er nødvendige for å etterkomme dette direktiv, senest 30. september 1996. De skal umiddelbart underrette Kommisjonen om dette.

Disse bestemmelsene skal, når de vedtas av medlemsstatene, inneholde en henvisning til dette direktiv, eller det skal vises til direktivet når de kunngjøres. Nærmere regler for henvisningen fastsettes av medlemsstatene.

2. Medlemsstatene skal oversende Kommisjonen teksten til de internrettslige bestemmelser som de vedtar på det området dette direktiv omhandler.

Artikkel 3

Dette direktiv trer i kraft den 20. dag etter at det er kunngjort i *De Europeiske Fællesskaps Tidende*.

Artikkel 4

Dette direktiv er rettet til medlemsstatene.

(*) Denne EF-rettsakten, kunngjort i EFT nr. L 178 av 28.7.1995, s. 20, er omhandlet i EØS-komiteens beslutning nr. 18/96 av 26. mars 1996 om endring av EØS-avtalens vedlegg II (Tekniske forskrifter, standarder, prøving og sertifisering), se denne utgaven av EØS-tillegget til De Europeiske Fællesskaps Tidende.

(1) EFT nr. L 262 av 27.9.1976, s. 169.

(2) EFT nr. L 181 av 15.7.1994, s. 31.

(3) EFT nr. L 383 av 31.12.1980, s. 27.

(4) EFT nr. L 57 av 27.2.1987, s. 56.

(5) EFT nr. L 185 av 30.6.1982, s. 1.

(6) EFT nr. L 108 av 28.4.1990, s. 92.

(7) EFT nr. L 291 av 24.10.1983, s. 9.

(8) EFT nr. L 295 av 7.11.1985, s. 30.

(9) EFT nr. L 231 av 14.9.1993, s. 34.

VEDLEGG

I. IDENTIFIKASJON OG BESTEMMELSE AV BENZOSYRE, 4-HYDROKSYBENZOSYRE, SORBINSYRE, SALISYLSYRE OG PROPIONSYRE I KOSMETISKE PRODUKTER

1. Formål og anvendelsesområde

Denne metode kan anvendes ved identifikasjon og bestemmelse av benzosyre, 4-hydroksybenzosyre, sorbinsyre, salisylysyre og propionsyre i kosmetiske produkter. Det beskrives ulike framgangsmåter for identifikasjon av disse konserveringsmidler, for bestemmelse av propionsyre og for bestemmelse av benzosyre, 4-hydroksybenzosyre, sorbinsyre og salisylysyre.

2. Definisjon

Innholdet av benzosyre, 4-hydroksybenzosyre, salisylysyre, sorbinsyre og propionsyre bestemt etter denne metode angis som masseprosent fri syre.

A. IDENTIFIKASJON

1. Prinsipp

Etter syre/baseekstraksjon av konserveringsmidlene analyseres ekstraktet ved tyntsjiktskromatografi med derivatisering på prøveglass. Avhengig av resultatene bekrefte identifikasjonen ved høytrykksvæskeskromatografi (HPLC) eller, dersom det gjelder propionsyre, ved gasskromatografi (GC).

2. Reagenser

2.1. Allment

Alle reagenser skal være av analysekvalitet. Vann skal være destillert eller av minst tilsvarende kvalitet.

2.2. Aceton

2.3. Dietyleter

2.4. Acetonitril

2.5. Toluen

2.6. N-heksan

2.7. Flytende parafin

2.8. Saltsyre, 4 M

- 2.9. Kaliumhydroksid, vandig, 4 M
- 2.10. Kalsiumklorid, $\text{CaCl}_2 \cdot 2\text{H}_2\text{O}$
- 2.11. Litiumkarbonat, Li_2CO_3
- 2.12. 2-brom-2'-acetonafon
- 2.13. 4-hydroksybenzosyre
- 2.14. Salisylsyre
- 2.15. Benzosyre
- 2.16. Sorbinsyre
- 2.17. Propionsyre
- 2.18. Referanseløsninger
- Tilbered en 0,1 % (m/v) løsning (100 mg/100 ml) av hvert av de fem konserveringsmidlene (2.13 til 2.17) i dietyleter.
- 2.19. Derivatiseringsreagens
- 0,5 % (m/v) løsning (50 mg/10 ml) av 2-brom-2'-acetonafon (2.12) i acetonitril (2.4). Løsningen må tilberedes ukentlig og oppbevares i kjøleskap.
- 2.20. Katalysatorløsning
- 0,3 % (m/v) løsning av litiumkarbonat (2.11) i vann (300 mg/100 ml). Løsningen må være nylig tilberedt.
- 2.21. Framkallingsvæske
- Toluen (2.5)/aceton (2.2) (20 : 0,5, v/v)
- 2.22. Flytende parafin (2.7)/n-heksan (2.6) (1 : 2, v/v)
3. **Apparatur**
- Vanlig laboratorieutstyr
- 3.1. Vannbad ved 60 °C
- 3.2. Utviklingskar
- 3.3. UV-lampe, 254 og 366 nm
- 3.4. Tyntsiktspalter, Kieselgel 60, uten fluorescensindikator, 20 x 20 cm, sjiktstykkelse 0,25 mm med konsentrasjonssone 2,5 x 20 cm (Merck 11845 eller tilsvarende)
- 3.5. Mikroinjeksjonssprøyte, 10 ml
- 3.6. Mikroinjeksjonssprøyte, 25 ml

- 3.7. Varmeovn med temperatur opp til 105 °C
- 3.8. 50 ml reagensglass med skrukork
- 3.9. Filterpapir med diameter 90 mm, Schleicher & Schull, Weissband nr. 5892, eller tilsvarende
- 3.10. Universal-indikatorpapir, pH 1-11
- 3.11. 5 ml prøveglass
- 3.12. Rotavapor (eller tilsvarende)
- 3.13. Varmeplate

4. **Framgangsmåte**

4.1. Tilberedning av prøven

Vei opp ca. 1 g av prøven i et 50 ml reagensglass med skrukork (3.8). Tilsett fire dråper saltsyre 4 M (2.8) og 40 ml aceton (2.2). Til sterkt basiske produkter som håndsepe bør det tilsettes 20 dråper saltsyre 4 M (2.8). Kontroller ved hjelp av indikatorpapir (3.10) at pH-verdien er ca. 2. Lukk glasset og ryst kraftig i ett minutt.

Dersom ekstraksjonen av konserveringsmidlene over på acetonfasen skal framskyndes, oppvarmes blandingen forsiktig til ca. 60 °C for å smelte fettfasen.

Avkjøl løsningen til romtemperatur og filtrer gjennom filterpapir (3.9) ned i en erlenmeyerkolbe.

Overfør 20 ml av filtratet til en 200 ml erlenmeyerkolbe, tilsett 20 ml vann og bland. Juster blandingens pH-verdi til ca. 10 med kaliumhydroksid 4 M (2.9). Bruk indikatorpapir (3.10) ved pH-målingen.

Tilsett 1 g kalsiumklorid (2.10) og ryst kraftig. Filtrer gjennom et filterpapir (3.9) over i en 250 ml skilletrakt som inneholder 75 ml dietyleter (2.3) og ryst kraftig i ett minutt. La fasene skilles og tapp den vandige fasen i en 250 ml erlenmeyerkolbe. Fjern eterfasen. Bruk indikatorpapir (3.10) til å justere den vandige løsningens pH til ca. 2 med saltsyre 4 M (2.8). Tilsett 10 ml dietyleter (2.3), sett kork i kolben og ryst kraftig i ett minutt. La fasene skilles og overfør eterfasen til en rotavapor (3.12). Fjern den vandige fasen.

Damp eterfasen nesten tørr og gjenopløs inndampningsresten i 1 ml dietyleter (2.3). Overfør løsningen til et prøveglass (3.11).

4.2. Tyntsjiktskromatografi

For hver referanse- og prøveløsning som skal kromatograferes, påfør ca. 3 ml litiumkarbonatløsning (2.20) med en sprøyte (3.5) i samme avstand på startlinjen i kromatografiplatens (3.4) konsentrasjonssone, og blås platen tørr med kald luft.

Anbring tyntsjiktskromatografiplaten på en varmeplate (3.13) oppvarmet til 40 °C, for å holde flekkene så små som mulig. Påfør med en mikroinjeksjonssprøyte (3.5) 10 ml av hver av referanseløsningene (2.18) og prøveløsningen (4.1) på platens startlinje, nøyaktig på de steder der litiumkarbonatløsningen er påført.

Påfør til slutt ca. 15 ml derivatiseringsreagens (2.19) (2-brom-2'-acetonafonløsning); også nå nøyaktig på de steder der referanse/prøveløsningene og litiumkarbonatløsningen er påført.

Varm opp tyntsjiktskromatografiplaten i en ovn (3.7) ved 80 °C i 45 minutter.

Avkjøl platen og framkall den i et kar (3.2) som på forhånd er ekvilibrert i 15 minutter (uten føring med filterpapir), med framkallingsvæske 2.21 (toluen/acetone), til væskefronten har vandret 15 cm (det tar ca. 80 minutter).

Blås platen tørr med kald luft og undersøk flekkene under UV-lys (3.3). For å forsterke fluorescensen av svake flekker kan tyntsjiktskromatografiplaten dyppes i flytende parafin/n-heksan (2.22).

5. Identifikasjon

Beregn R_f -verdien for hver flekk.

Sammenlign prøvens og referanseløsningenes R_f -verdi og utseende under UV-stråling.

Trekk en foreløpig konklusjon med hensyn til hvilke konserveringsmidler som finnes. Utfør høytrykksvæskeskromatografi som beskrevet i avsnitt B eller, dersom det er påvist tilstedeværelse av propionsyre, gasskromatografi som beskrevet i avsnitt C. Sammenlign retensjonstidene for prøven med retensjonstidene for referanseløsningene.

Kombiner resultatene fra tyntsjiktskromatografi og høytrykksvæskeskromatografi eller gasskromatografi for å identifisere konserveringsmidlene i prøven.

B. BESTEMMELSE AV BENZOSYRE, 4-HYDROKSYBENZOSYRE, SORBINSYRE OG SALISYLSYRE

1. Prinsipp

Etter syring ekstraheres prøven med en blanding av etanol og vann. Etter filtrering bestemmes innholdet av konserveringsmidler ved høytrykksvæskeskromatografi.

2. Reagenser

- 2.1. Alle reagenser skal være analyserene og om nødvendig egnet for høytrykksvæskeskromatografi. Vann som brukes, må være destillert eller ha minst tilsvarende renhet.
- 2.2. Absolutt etanol.
- 2.3. 4-hydroksybenzosyre
- 2.4. Salisylsyre
- 2.5. Benzosyre
- 2.6. Sorbinsyre
- 2.7. Natriumacetat ($\text{CH}_3\text{COONa} \cdot 3\text{H}_2\text{O}$)
- 2.8. Eddiksyre (a) $20 = 1,05 \text{ g/ml}$
4
- 2.9. Acetonitril

- 2.10. Svovelsyre, 2 M
- 2.11. Kaliumhydroksid, vandig, 0,2 M
- 2.12. 2-metoksybenzosyre
- 2.13. Etanol/vannblanding:
Bland ni volumdeler etanol (2.2) med en volumdel vann (2.1)
- 2.14. Intern standardløsning
Oppløs ca. 1 g 2-metoksybenzosyre (2.12) i 500 ml etanol/vannblanding (2.13)
- 2.15. Mobil fase til tyntsjiktskromatografi:
  - 2.15.1. Acetatbuffer: Tilsett 6,35 g natriumacetat (2.7) og 20 ml eddiksyre (2.8) til 1 l vann og bland
  - 2.15.2. Tilbered den mobile fasen ved å blande ni volumdeler acetatbuffer (2.15.1) med en volumdel acetonitril (2.9)
- 2.16. Stamlløsning av konserveringsmidler
Vei opp ca. 0,05 g 4-hydroksybenzosyre (2.3), 0,2 g salisylsyre (2.4), 0,2 g benzosyre (2.5) og 0,05 g sorbinsyre (2.6) nøyaktig i en 50 ml målekolbe og fyll opp til merket med etanol/vannblandingen (2.13). Oppbevar løsningen i kjøleskap. Den er holdbar i en uke.
- 2.17. Standardløsning av konserveringsmidler
Overfør henholdsvis 8,00, 4,00, 2,00, 1,00 og 0,50 ml av stamlløsningen (2.16) til 20 ml målekolber. Tilsett 10,00 ml intern standardløsning (2.14) og 0,5 ml svovelsyre 2 M (2.10) til hver kolbe. Fyll opp til merket med etanol/vannblandingen (2.13). Løsningene må være nylig tilberedte.
3. **Apparatur**
Vanlig laboratorieutstyr ikke spesifisert andre steder, og:
  - 3.1. Vannbad ved 60 °C
  - 3.2. Høytrykksvæskekromatograf med en 10 ml injeksjonssløyfe og en UV-detektor med variabel bølgelengde
  - 3.3. Analysekolonne
Rustfritt stål, lengde 12,5-25 cm, innvendig diameter 4,6 mm, pakket med Nucleosil 5C18 eller tilsvarende
  - 3.4. Filterpapir, diameter 90 mm, Schleicher og Schull, Weissband nr. 5892 eller tilsvarende
  - 3.5. 50 ml reagensglass med skrulokk
  - 3.6. 5 ml prøveglass
  - 3.7. Kokstein, karborundum, størrelse 2-4 mm, eller tilsvarende

4. Framgangsmåte

4.1. Tilberedning av prøven

4.1.1. Tilberedning av prøven uten tilsetning av intern standard

Vei opp 1 g av prøven i et 50 ml reagensglass med skrulokk (3.5). Pipetter 1,00 ml svovelsyre 2 M (2.10) og 40,0 ml etanol/vannblanding (2.13) i glasset. Tilsett ca. 1 g kokstein (3.7), lukk glasset og ryst kraftig i minst ett minutt til det er dannet en homogen suspensjon. La glasset stå i vannbad (3.1) ved 60 °C i nøyaktig fem minutter for å lette ekstraksjonen av konserveringsmidlene over på etanolfasen.

Avkjøl glasset straks under rennende vann og oppbevar ekstraktet i én time ved 5 °C.

Filtrer ekstraktet gjennom et filterpapir (3.4). Overfør ca. 2 ml av ekstraktet til et prøveglass (3.6). Oppbevar ekstraktet ved 5 °C og utfør høytrykksvæskekromatografien innen 24 timer etter ekstraksjon.

4.1.2. Tilberedning av prøven med tilsetning av intern standard

Vei opp til tredje desimal $1,0 \pm 0,1$ g (a gram) av prøven i et 50 ml reagensglass med skrulokk (3.5). Tilsett 1,00 ml svovelsyre 2 M (2.10) med pipette og tilsett deretter 30,0 ml etanol/vannblanding (2.13). Tilsett ca. 1 g kokstein (3.7) og 10,0 ml intern standardløsning (2.14). Lukk glasset og ryst kraftig i minst ett minutt til det er dannet en homogen suspensjon. La glasset stå i vannbad (3.1) ved 60 °C i nøyaktig fem minutter for å lette ekstraksjonen av konserveringsmidlene over på etanolfasen.

Avkjøl glasset straks under rennende vann og oppbevar ekstraktet i én time ved 5 °C.

Filtrer ekstraktet gjennom et filterpapir (3.4). Overfør ca. 2 ml av filtratet til et prøveglass (3.6). Oppbevar filtratet ved 5 °C og utfør høytrykksvæskekromatografien innen 24 timer etter ekstraksjon.

4.2. Høytrykksvæskekromatografi

Mobil fase: acetonitril/acetatbuffer (2.15)

Innstill den mobile fases strømningshastighet gjennom kolonnen på $2,0 \pm 0,5$ ml/min. Innstill detektorens bølgelengde på 240 nm.

4.2.1. Kalibrering

Sprøyt inn 10 ml av hver av standardløsningene av konserveringsmidler (2.17) i væske-kromatografen (3.2). Bestem forholdet mellom de undersøkte konserveringsmidlenes topphøyde og den interne standards topphøyde ved de oppnådde kromatogrammene. Tegn en kurve for hvert konserveringsmiddel, som viser topphøydeforholdet mot hver standardløsnings konsentrasjon.

Kontroller at det oppnås en lineær kurve for standardløsningene.

4.2.2. Bestemmelse

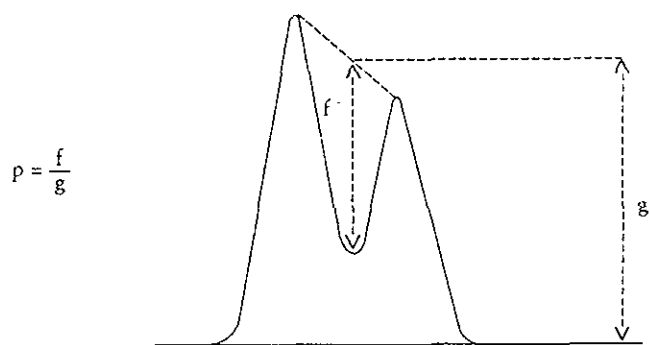
Sprøyt inn 10 ml prøveekstrakt (4.1.1.) i væske-kromatografen (3.2) og registrer kromatogrammet. Sprøyt inn 10 ml standardløsning av konserveringsmiddelet (2.17) og registrer kromatogrammet. Sammenlign kromatogrammene. Dersom det i prøveekstraktets (4.1.1) kromatogram ikke synes å være en topp med omtrent samme retensjonstid som 2-metoksybenzoylsyre (anbefalt intern standard), sprøyt inn 10 ml prøveekstrakt tilsatt intern standard (4.1.2) i væske-kromatografen og registrer kromatogrammet.

Dersom det inntreffer en interfererende topp i prøveekstraktets (4.1.1) kromatogram med samme retensjonstid som 2-metoksybenzoesyre, bør det velges en mer egnet intern standard. (Dersom et av de undersøkte konserveringsmidlene ikke forekommer i kromatogrammet, kan det brukes som intern standard.)

Det må påses at kromatogrammene av en standardløsning og av prøveløsningen oppfyller følgende krav:

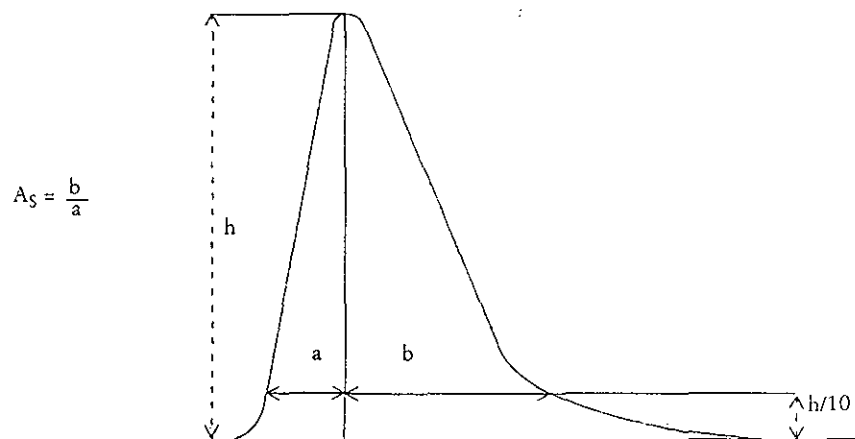
- toppatskillelsen for de to nærmest liggende toppene skal være minst 0,9. (Toppatskillelse er definert i figur 1.)

Figur 1 Toppatskillelse (p)

Dersom den krevde atskillelse ikke oppnås, bør det anvendes en mer effektiv kolonne, eller den mobile fases sammensetning bør korrigeres slik at kravet blir oppfylt.

- assymetriefaktoren A_s skal for alle topper være mellom 0,9 og 1,5. (Assymetriefaktoren er definert i figur 2.) For registrering av kromatogram til bestemmelse av assymetriefaktor anbefales en papirhastighet på minst 2 cm/min,

Figur 2 Assymetriefaktor (A_s)

- grunnlinjen skal være stabil.

5. Beregning

Bruk forholdet mellom det undersøkte konserveringsmiddelets topphøyde og topphøyden av 2-metoksybenzoesyre (intern standard) og kalibreringskurven til beregning av konsentrasjonen av syrekonserveringsmiddel i prøveløsningen. Beregn innholdet av benzoesyre, 4-hydroksybenzoesyre, sorbinsyre og salisylsyre i prøven som masseprosent X_i ved formelen:

$$x_i \% (m/m) = \frac{100 \times 20 \times b}{10^6 \times a} = \frac{b}{500 \times a}$$

der

a = masse (g) av prøven (4.1.2)

b = konsentrasjon (mg/ml) av konserveringsmiddelet i prøveekstraktet (4.1.2), avlest på kalibreringskurven

6. Repeterbarhet⁽¹⁾

Ved et innhold av 4-hydroksybenzoesyre på 0,40 % bør avviket mellom resultatene av to parallelle bestemmelser utført på samme prøve ikke overstige en absolutt verdi på 0,035 %.

Ved et innhold av benzoesyre på 0,50 % bør avviket mellom resultatene av to parallelle bestemmelser utført på samme prøve ikke overstige en absolutt verdi på 0,050 %.

Ved et innhold av salisylsyre på 0,50 % bør avviket mellom resultatene av to parallelle bestemmelser utført på samme prøve ikke overstige en absolutt verdi på 0,045 %.

Ved et innhold av sorbinsyre på 0,60 % bør avviket mellom resultatene av to parallelle bestemmelser utført på samme prøve ikke overstige en absolutt verdi på 0,035 %.

7. Merknader

7.1. Resultater av en robusthetstest på metoden viste at den anvendte mengde svovelsyre til ekstraksjon av syrekonserveringsmidlene fra prøven kan påvirke resultatet, og at den tilberedte prøvemengde bør holdes innenfor de foreskrevne grenser.

7.2. Dersom det er ønskelig, kan en egnet forkolonne anvendes.

C. BESTEMMELSE AV PROPIONSYRE

1. Formål og anvendelsesområde

Denne metoden kan anvendes til bestemmelse av propionsyre, maksimumskonsentrasjon 2 % (m/m), i kosmetiske produkter.

2. Definisjon

Propionsyrekonsentrasjonen målt ved denne metode uttrykkes som masseprosent (% m/m) av produktet.

⁽¹⁾ ISO 5725.

3. Prinsipp

Etter ekstraksjon av propionsyre fra produktet utføres bestemmelsen ved gasskromatografi ved hjelp av 2-metylpropionsyre som intern standard.

4. Reagenser

Alle reagenser skal være av analysekvalitet. Vann skal være destillert eller av tilsvarende kvalitet.

4.1. Etanol 96 % (v/v)

4.2. Propionsyre

4.3. 2-metylpropionsyre

4.4. Ortofosforsyre 10 % (m/v)

4.5. Propionsyreløsning

Vei opp ca. 1,00 g (p gram) propionsyre nøyaktig i en 50 ml målekolbe og fyll opp til merket med etanol (4.1).

4.6. Intern standardløsning

Vei opp ca. 1,00 g (e gram) 2-metylpropionsyre nøyaktig i en 50 ml målekolbe og fyll opp til merket med etanol (4.1).

5. Apparat

5.1. Vanlig laboratorieutstyr, og:

5.2. Gasskromatograf med flammeionisasjonsdetektor

5.3. Reagensglass (20 x 150 mm) med skrulokk

5.4. Vannbad ved 60 °C

5.5. 10 ml glassprøyte med membranfilter (porestørrelse 0,45 mm)

6. Framgangsmåte

6.1. Tilberedning av prøven

6.1.1. Tilberedning av prøven uten intern standard

Vei opp ca. 1 g av prøven i et reagensglass (5.3). Tilsett 0,5 ml fosforsyre (4.4) og 9,5 ml etanol (4.1).

Lukk glasset og ryst kraftig. Plasser om nødvendig glasset i et vannbad ved 60 °C (5.4) i fem minutter slik at fettfasen oppløses fullstendig. Avkjøl raskt under rennende vann. Filtrer en del av løsningen gjennom et membranfilter (5.5). Kromatografer filtratet samme dag.

6.1.2. Tilberedning av prøven med intern standard

Vei opp med tre desimaler $1 \pm 0,1$ g (a gram) av prøven i et reagensglass (5.3). Tilsett 0,5 ml fosforsyre (4.4), 0,50 ml intern standardløsning (4.6) og 9 ml etanol (4.1).

Lukk glasset og ryst kraftig. Plasser om nødvendig glasset i et vannbad ved 60 °C (5.4) i fem minutter slik at fettfasen oppløses. Avkjøl raskt under rennende vann. Filtrer en del av løsningen gjennom et membranfilter (5.5). Kromatografer filtratet samme dag.

6.2. Vilkår for gasskromatografi

Følgende vilkår anbefales:

Kolonne

Type	Rustfritt stål
Lengde	2 m
Diameter	1/8"
Pakking	10 % SP™ 1000 (eller tilsvarende) + 1 % H ₃ PO ₄ på Chromosorb WAW 100-120 mesh

Temperatur

Injektor	200 °C
Kolonne	120 °C
Detektor	200 °C
Bæregass	Nitrogen
Strømning	25 ml/min

6.3. **Kromatografi**

6.3.1. Kalibrering

Overfør med pipette henholdsvis 0,25, 0,50, 1,00, 2,00 og 4,00 ml propionsyreløsning (4.5) til en serie med 20 ml målekolber. Tilsett med pipette 1,00 ml intern standardløsning (4.6) til hver målekolbe. Fyll opp til streken med etanol (4.1) og bland. Løsninger tilberedt på denne måten inneholder e mg/ml 2-metylpropionsyre som intern standard (dvs. 1 mg/ml dersom e = 1 000) og p/4, p/2, p, 2p, 4p mg/ml propionsyre (dvs. 0,25, 0,50, 1,00, 2,00, 4,00 mg/ml dersom p = 1 000).

Sprøyt inn 1 ml av hver løsning og tegn kalibreringskurven ved å opptegne forholdet mellom propionsyremasse og 2-metylpropionsyremasse på x-aksen og forholdet mellom de tilsvarende topparealer på y-aksen.

Foreta tre innsprøytinger av hver løsning og beregn gjennomsnittlige topparealforhold.

6.3.2. Bestemmelse

Sprøyt inn 1 ml av prøvefiltratet 6.1.1. Sammenlign kromatogrammet med kromatogrammet for en av standardløsningene (6.3.1). Dersom en topp har omtrent samme retensjonstid som 2-metylpropionsyre, endres den interne standard. Dersom det ikke observeres interferens, sprøyt inn 1 ml av prøvefiltratet 6.1.2 og mål topparealet av propionsyre og intern standard.

Foreta tre innsprøytinger av hver løsning og beregn gjennomsnittlige topparealforhold.

7. **Beregning**

7.1. Les av på kalibreringskurven i 6.3.1 masseforholdet (K) tilsvarende topparealforholdet beregnet i 6.3.2.

- 7.2. Beregn prøvens innhold av propionsyre (X) som masseprosent på grunnlag av de oppnådde masseforhold ved anvendelse av følgende formel:

$$x \% (m/m) = K \frac{0,5 \times 100 \times e}{50 \times a} = K \frac{e}{a}$$

der

- K = forholdet beregnet i 7.1
e = massen i gram av den interne standard veid i 4.6
a = massen i gram av prøven veid i 6.1.2

Rund av resultatene til en desimal.

8. Repeterbarhet⁽¹⁾

For et propionsyreinnhold på 2 % (m/m) må avviket mellom resultatene av to parallelle bestemmelser utført på samme prøve ikke overstige 0,12 %.

II. IDENTIFIKASJON OG BESTEMMELSE AV HYDROKINON, HYDROKINONMONOMETYLETER, HYDROKINONMONOETYLETER OG HYDROKINONMONOBENZYLETER I KOSMETISKE PRODUKTER

A. IDENTIFIKASJON

1. Formål og anvendelsesområde

Denne metode anvendes ved påvisning og identifikasjon av hydrokinon, hydrokinonmonometyleter, hydrokinonmonoetyleter og hydrokinonmonobenzyleter i kosmetiske produkter til bleking av hud.

2. Prinsipp

Hydrokinon og dets etere identifiseres ved tyntsjikt-kromatografi (TLC).

3. Reagenser

Alle reagenser skal være av analysekvalitet.

- 3.1. Etanol, 96 % (v/v)

- 3.2. Kloroform

- 3.3. Dietyleter

- 3.4. Framkallingsvæske:

Kloroform/dietyleter, 66/33 (v/v)

- 3.5. Ammoniakk, 25 % (m/m) ($d \frac{20}{4} = 0,91 \text{ g/ml}$)

- 3.6. Askorbinsyre

(1) ISO 5725.

- 3.7. Hydrokinon
- 3.8. Hydrokinonmonometyleter
- 3.9. Hydrokinonmonoetyleter
- 3.10. Hydrokinonmonobenzyleter (monobenzon)
- 3.11. Referanseløsninger

Følgende referanseløsninger skal være nylig tilberedte, og de er holdbare én dag:

- 3.11.1. Vei opp 0,5 g hydrokinon (3.7) i et 10 ml måleglass med inndeling. Tilsett 0,250 g askorbinsyre (3.6) og 5 ml etanol (3.1). Tilsett ammoniakk (3.5) inntil pH-verdien er 10 og fyll opp til 10 ml med etanol (3.1).
- 3.11.2. Vei opp 0,05 g hydrokinonmonometyleter (3.8) i et 10 ml måleglass med inndeling. Tilsett 0,250 g askorbinsyre (3.6) og 5 ml etanol (3.1). Tilsett ammoniakk (3.5) inntil pH-verdien er 10 og fyll opp til 10 ml med etanol (3.1).
- 3.11.3. Vei opp 0,05 g hydrokinonmonoetyleter (3.9) i et 10 ml måleglass med inndeling. Tilsett 0,250 g askorbinsyre (3.6) og 5 ml etanol (3.1). Tilsett ammoniakk (3.5) inntil pH-verdien er 10 og fyll opp til 10 ml med etanol (3.1).
- 3.11.4. Vei opp 0,05 g hydrokinonmonobenzyleter (3.10) i et 10 ml måleglass med inndeling. Tilsett 0,250 g askorbinsyre (3.6) og 5 ml etanol (3.1). Tilsett ammoniakk (3.5) inntil pH-verdien er 10 og fyll opp til 10 ml med etanol (3.1).
- 3.12. Sølvnitrat
- 3.13. 12-fosformolybdensyre
- 3.14. Kaliumferrocyanid-heksahydrat
- 3.15. Jernklorid-heksahydrat
- 3.16. Sprayreagenser
- 3.16.1. Tilsett ammoniakk (3.5) til en 5 % (m/v) vandig løsning av sølvnitrat (3.12) inntil det bunnfallet som dannes, er forsvunnet.

Advarsel:

Løsningen må kastes etter bruk, ettersom den blir ustabil og eksplosjonsfarlig når den står.

- 3.16.2. 10 % (m/v) løsning av 12-fosformolybdensyre (3.13) i etanol (3.1).
- 3.16.3. Tilbered en 1 % (m/v) vandig løsning av kaliumferrocyanid (3.14) og en 2 % (m/v) vandig løsning av jernklorid (3.15). Bland like deler av begge løsninger like før bruk.

4. **Apparatur**

Vanlig laboratoriestyr og:

- 4.1. Vanlig TLC-utstyr
- 4.2. TLC-plater, klare til bruk: Silicagel GHR/UV₂₅₄, 20 x 20 cm (Machery, Nagel eller tilsvarende). Sjøktstykkelse 0,25 mm

4.3. Ultralydbad

4.4. Sentrifuge

4.5. UV-lampe, 354 nm

5. **Framgangsmåte**

5.1. Tilberedning av prøven

Vei opp 3,0 g av prøven i et 10 ml måleglass med inndeling. Tilsett 0,250 g askorbinsyre (3.6) og 5 ml etanol (3.1). Juster pH til 10 med ammoniakk (3.5). Fyll opp til 10 ml med etanol (3.1). Sett propp i glasset og homogeniser i et ultralydbad i 10 minutter. Filtrer gjennom et filterpapir eller sentrifuger ved 3 000 omdreininger per minutt.

5.2. TLC

5.2.1. Mett kromatografikaret med framkallingsvæske (3.4).

5.2.2. Sett 2 ml av hver av referanseløsningene (3.11) og 2 ml av prøveløsningen (5.1) på en TLC-plate. Framkall platen i mørket ved romtemperatur inntil væskefronten har vandret 15 cm fra startpunktet.

5.2.3. Fjern platen og la den tørke ved romtemperatur.

5.3. Påvisning

5.3.1. Observer platen under UV-lys ved 254 nm og marker flekkenes posisjon.

5.3.2. Sprøyt platen med

- sølvnitratreagens (3.16.1) eller
- 12-fosformolybdensyrereagens (3.16.2) og varm opp til 120 °C, eller
- løsning av kaliumferrocyanid og jernklorid (3.16.3).

6. **Identifikasjon**

Beregn R_f-verdien av hver flekk.

Sammenlign flekkene oppnådd for prøveløsningen med flekkene for referanseløsningene med hensyn til R_f-verdier, flekkenes farge under UV-stråling og flekkenes farge etter synliggjøring med sprayreagens.

Utfør HPLC som beskrevet i avsnitt B nedenfor og sammenlign retensjonstidene for prøvens topper med referanseløsningenes retensjonstider.

Kombiner resultatene av TLC og HPLC for å identifisere tilstedeværelse av hydrokinon og/eller dets etere.

7. **Merknader**

På de fastsatte vilkårene var R_f-verdiene som følger:

hydrokinon	0,32
hydrokinonmonometyleter	0,53
hydrokinonmonoetyleter	0,55
hydrokinonmonobenzyleter	0,58

B. BESTEMMELSE

1. Formål og anvendelsesområde

Denne metode beskriver framgangsmåten ved bestemmelse av hydrokinon, hydrokinonmonometyleter, hydrokinonmonoetyleter og hydrokinonmonobenzyleter i kosmetiske produkter til bleking av hud.

2. Prinsipp

Ekstraher prøven med vann/etanol ved svak varme for å oppløse eventuelle fettstoffer. Filtrer blandingen. Bestem analyttene i filtratet ved omvendt fase-væskekromatografi med UV-deteksjon.

3. Reagenser

3.1. Alle reagenser skal være av analysekvalitet. Vann skal være destillert eller av minst tilsvarende kvalitet.

3.2. Metanol

3.3. Hydrokinon

3.4. Hydrokinonmonometyleter

3.5. Hydrokinonmonoetyleter

3.6. Hydrokinonmonobenzyleter (monobenzen)

3.7. Tetrahydrofuran, HPLC-kvalitet

3.8. Vann/metanolblanding 1 : 1 (v/v)

Bland 1 del vann og 1 del metanol (3.2)

3.9. Mobil fase: Tetrahydrofuran/vannblanding 45 : 55 (v/v)

Bland 45 volumdeler tetrahydrofuran (3.7) og 55 volumdeler vann.

3.10. Referanseløsning

Vei opp 0,06 g hydrokinon (3.3), 0,08 g hydrokinonmonometyleter (3.4), 0,10 g hydrokinonmonoetyleter (3.5) og 0,12 g hydrokinonmonobenzyleter (3.6) i en 50 ml målekolbe. Løs opp og fyll opp med metanol (3.2) til merket. Tilbered referanseløsningen ved å fortynne 10,00 ml av denne løsningen til 50,00 ml med vann/metanolblandingen (3.8). Disse løsningene skal være nylig tilberedte.

4. Apparat

Vanlig laboratoriestyr og:

- 4.1. Vannbad ved 60 °C.
- 4.2. Høytrykksvæskrokromatografi med UV-detektor med variabel bølgelengde og 10 ml injeksjonssløyfe.
- 4.3. Analysekolonne
- Kromatografikolonne av rustfritt stål, lengde 250 mm, innvendig diameter 4,6 mm, pakket med Zorbax-fenyl, eller tilsvarende. Det må ikke brukes forkolonne, unntatt fenylkolonne eller tilsvarende.
- 4.4. Filterpapir, diameter 90 mm, Schleicher & Schull, Weissband nr. 5892, eller tilsvarende.

5. Framgangsmåte

5.1. Tilberedning av prøven

Vei opp $1 \pm 0,1$ g av prøven med en nøyaktighet på tre desimaler i en 50 ml målekolbe. Disperger prøven i en 25 ml vann/metanolblanding (3.8). Sett kork i kolben og ryst kraftig til det dannes en homogen suspensjon. Ryst i minst ett minutt. Sett kolben i et vannbad (4.1) ved 60 °C for å fremme ekstraksjonen. Avkjøl kolben og fyll opp til merket med vann/metanol (3.8). Filtrer ekstraktet med et filterpapir (4.4). Utfør HPLC-bestemmelsen innen 24 timer etter at ekstraktet er tilberedt.

5.2. Høytrykksvæskrokromatografi

5.2.1. Innstill den mobile fases (3.9) strømningshastighet til 1,0 ml/min. og detektorbølgelengden på 295 nm.

5.2.2. Sprøyt inn 10 ml av prøveløsningen beskrevet i avsnitt 5.1 og registrer kromatogrammet. Mål topparealene. Utfør kalibrering som beskrevet i 5.2.3. Sammenlign kromatogrammene for prøveløsningene med kromatogrammene for standardløsningene. Bruk topparealene og responsfaktorene (RF) beregnet i 5.2.3 for å beregne analyttenes konsentrasjon i prøveløsningen.

5.2.3. Kalibrering

Sprøyt inn 10 ml av referanseløsningen (3.10) og registrer kromatogrammet. Sprøyt inn flere ganger inntil det oppnås et konstant toppareal.

Beregn responsfaktoren RF_i :

$$RF_i = \frac{P_i}{C_i}$$

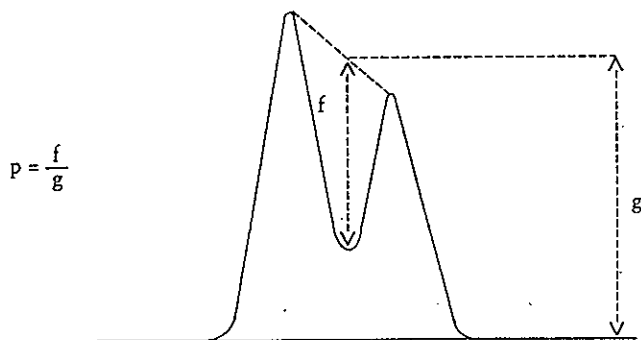
der:

p_i = topparealet for hydrokinon, hydrokinonmonometyleter, hydrokinonmonoetyleter eller hydrokinonmonobenzyleter, og

c_i = referanseløsningens (3.10) konsentrasjon (g/50 ml) av hydrokinon, hydrokinonmonometyleter, hydrokinonmonoetyleter eller hydrokinonmonobenzyleter.

Kontroller at kromatogrammene av standardløsning og prøveløsning oppfyller følgende krav:

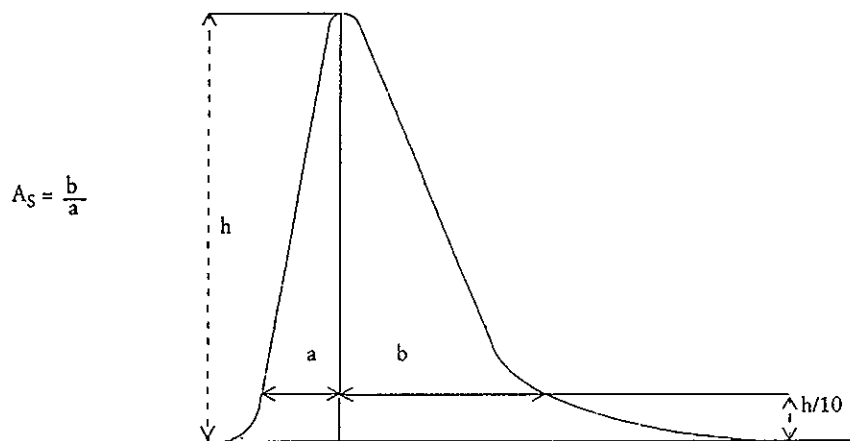
- toppatskillelsen for de to nærmest liggende toppene skal være minst 0,90. Toppatskillelsen er definert i figur 1.

Figur 1: Toppatskillelse (p)

Dersom den krevde atskillelse ikke oppnås, bør det anvendes en mer effektiv kolonne, eller den mobile fases sammensetning bør korrigeres slik at kravet blir oppfylt,

- assymetriefaktoren A_s skal for alle topper være mellom 0,9 og 1,5. (Assymetriefaktoren er definert i figur 2.) For registrering av kromatogram til bestemmelse av assymetriefaktor anbefales en papirhastighet på minst 2 cm/min.

Figur 2 Asymmetrifaktor (A_s)

- grunnlinjen skal være stabil.

6. **Beregning**

Bruk analyttoppenes arealer for å beregne analyttenes konsentrasjon i prøven. Beregn analyttkonsentrasjonen ved formelen:

$$x_i \% (m/m) = \frac{b_i \cdot 100}{RF_{i,x} \cdot a}$$

der

a = massen av prøven i gram
b_i = toppareal av analytt «i» i prøven

7. Repeterbarhet⁽¹⁾

- 7.1. Ved et innhold av hydrokinon på 2 % bør avviket mellom resultatene av to parallelle bestemmelser utført på samme prøve ikke overstige en absolutt verdi på 0,13 %.
- 7.2. Ved et innhold av hydrokinonmonometyleter på 1,0 % bør avviket mellom resultatene av to parallelle bestemmelser utført på samme prøve ikke overstige en absolutt verdi på 0,1 %.
- 7.3. Ved et innhold av hydrokinonmonoetyleter på 1,0 % bør avviket mellom resultatene av to parallelle bestemmelser utført på samme prøve ikke overstige en absolutt verdi på 0,11 %.
- 7.4. Ved et innhold av hydrokinonmonobenzyletyleter på 1,0 % bør avviket mellom resultatene av to parallelle bestemmelser utført på samme prøve ikke overstige en absolutt verdi på 0,11 %.

8. Reproducerbarhet⁽¹⁾

- 8.1. Ved et innhold av hydrokinon på 2,0 % bør avviket mellom resultatene av to bestemmelser utført på samme prøve under ulike forhold (forskjellig laboratorium, operatør, utstyr og/eller tidspunkt) ikke overstige en absolutt verdi på 0,37 %.
- 8.2. Ved et innhold av hydrokinonmonometyleter på 1,0 % bør avviket mellom resultatene av to bestemmelser utført på samme prøve under ulike forhold (forskjellig laboratorium, operatør, utstyr og/eller tidspunkt) ikke overstige en absolutt verdi på 0,21 %.
- 8.3. Ved et innhold av hydrokinonmonoetyleter på 1,0 % bør avviket mellom resultatene av to bestemmelser utført på samme prøve under ulike forhold (forskjellig laboratorium, operatør, utstyr og/eller tidspunkt) ikke overstige en absolutt verdi på 0,19 %.
- 8.4. Ved et innhold av hydrokinonmonobenzyletyleter på 1,0 % bør avviket mellom resultatene av to bestemmelser utført på samme prøve under ulike forhold (forskjellig laboratorium, operatør, utstyr og/eller tidspunkt) ikke overstige en absolutt verdi på 0,11 %.

9. Merknader

- 9.1. Når et innhold av hydrokinon i en prøve er betydelig større enn 2 %, og det kreves en nøyaktig bestemmelse av innholdet, fortynnes prøveekstraktet (5.1) til en konsentrasjon tilsvarende den som ville ha blitt oppnådd ved en prøve som inneholder 2 % hydrokinon, og bestemmelsen gjentas.

(I enkelte instrumenter kan absorbanse for høye hydrokinonkonsentrasjoner være utenfor detektorens lineære område).

- 9.2. Interferens

Metoden beskrevet ovenfor muliggjør bestemmelse av hydrokinon og dets etere i et enkelt isokratisk løp. Bruken av fenyl-kolonne sikrer tilstrekkelig retensjon av hydrokinon, noe som ikke kan garanteres dersom en C18-kolonne brukes med den beskrevne mobile fase.

Ved denne metode er det imidlertid tilbøyelighet til interferens med flere parabener. I slike tilfeller skal bestemmelsen gjentas ved bruk av et annet system med mobil fase/stasjonær fase. Egnede metoder er beskrevet i henvisning ⁽²⁾ og ⁽³⁾, dvs.

⁽¹⁾ ISO 5725

⁽²⁾ M. Herpol-Borremans et M.-O. Masse, *Identification et dosage de l'hydroquinone et de ses éthers méthylique et benzylique dans les produits cosmétiques pour blanchir la peau*. Int. j. Cosmet. Sci. 8 203-214 (1986).

⁽³⁾ J. Firth and I. Rix, *Determination of Hydroquinone in skin toning creams*, Analyst (1986), 111, p. 129.

- 1) Kolonne: Zorbax ODS, 4,6 mm x 25 cm eller tilsvarende:
- Temperatur: 36 °C
- Strømning: 1,5 ml/min
- Mobil fase:
- hydrokinon: metanol/vann 5/95 (v/v)
  - hydrokinonmonometyleter: metanol/vann 30/70 (v/v)
  - hydrokinonmonobenzyleter: metanol/vann 80/20 (v/v)⁽¹⁾
- 2) Kolonne: Spherisorb S5-ODS eller tilsvarende
- Mobil fase: vann/metanol 90/10 (v/v)
- Strømning: 1,5 ml/min
- Disse vilkårene er egnet til analyse av hydrokinon⁽²⁾.

EØS-KOMITEENS BESLUTNING**96/EØS/23/04****nr. 19/96
av 26. mars 1996****om endring av EØS-avtalens vedlegg XIII (Transport)****EØS-KOMITEEN HAR -**

under henvisning til avtalen om Det europeiske økonomiske samarbeidsområde, justert ved protokollen om justering av avtalen om Det europeiske økonomiske samarbeidsområde, heretter kalt avtalen, særlig artikkel 98, og

ut fra følgende betraktninger:

Avtalens vedlegg XIII er endret ved EØS-komiteens beslutning nr. 74/95 av 15. desember 1995 om endring av EØS-avtalens vedlegg XIII (Transport)⁽¹⁾.

Rådsdirektiv 95/50/EF av 6. oktober 1995 om ensartede framgangsmåter ved kontroll av veitransport av farlig gods⁽²⁾ skal innlemmes i avtalen -

BESLUTTET FØLGENDE:**Artikkel 1**

I avtalens vedlegg XIII etter nr. 17c (rådsdirektiv 93/704/EF) skal nytt nr. 17d lyde:

“17d. **395 L 0050:** Rådsdirektiv 95/50/EF av 6. oktober 1995 om ensartede framgangsmåter ved kontroll av veitransport av farlig gods (EFT nr. L 249 av 17.10.1995, s. 35).”

Artikkel 2

Teksten til rådsdirektiv 95/50/EF på islandsk og norsk, som er vedlagt de respektive språkversjoner av denne beslutning, har samme gyldighet.

Artikkel 3

Denne beslutning trer i kraft 1. april 1996, forutsatt at EØS-komiteen har mottatt alle meddelelser i henhold til avtalens artikkel 103 nr. 1.

Artikkel 4

Denne beslutning skal kunngjøres i EØS-avdelingen av og EØS-tillegget til De Europeiske Fellesskaps Tidende.

Utferdiget i Brussel, 26. mars 1996.

For EØS-komiteen

Formann

P. Benavides

(¹) EFT nr. L 57 av 7.3.1996, s. 39, og EØS-tillegget til EF-Tidende nr. 11 av 7.3.1996, s. 25.

(²) EFT nr. L 249 av 17.10.1995, s. 35.

RÅDSDIREKTIV 95/50/EF**96/EØS/23/04****av 6. oktober 1995****om ensartede framgangsmåter ved kontroll av veitransport
av farlig gods(*)****RÅDET FOR DEN EUROPEISKE UNION HAR -**

under henvisning til traktaten om opprettelse av Det europeiske fællesskap, særlig artikkel 75,

under henvisning til forslag fra Kommisjonen⁽¹⁾,

under henvisning til uttalelse fra Den økonomiske og sosiale komité⁽²⁾,

etter framgangsmåten fastsatt i traktatens artikkel 189 C⁽³⁾, og

ut fra følgende betraktninger:

Fællesskapet har vedtatt en rekke tiltak for å innføre et indre marked som utgjør et område uten indre grenser, der fritt varebytte og fri bevegelighet for personer, tjenester og kapital er sikret i samsvar med traktatens bestemmelser.

Kontroll av veitransport av farlig gods foretas i samsvar med rådsforordning (EØF) nr. 4060/89 av 21. desember 1989 om avskaffelse av medlemsstatenes grensekontroll i forbindelse med transport på vei og innlands vannvei⁽⁴⁾ og rådsforordning (EØF) nr. 3912/92 av 17. desember 1992 om kontroll innenfor Fællesskapet i forbindelse med transport på vei og innlands vannvei utført av transportmidler registrert eller tillatt satt i trafikk i en tredjestat⁽⁵⁾.

Rådet har vedtatt direktiv 94/55/EF av 21. november 1994 om tilnærming av medlemsstatenes lovgivning om veitransport av farlig gods⁽⁶⁾. Derfor bør framgangsmåtene ved kontroll og definisjonene i forbindelse med denne type transport harmoniseres, slik at overholdelse av sikkerhetsstandardene fastlagt i direktivene kan kontrolleres mer effektivt.

(*) Denne EF-rettsakten, kunngjort i EFT nr. L 249 av 17.10. 1995, s. 35, er omhandlet i EØS-komiteens beslutning nr. 19/96 av 26. mars 1996 om endring av EØS-avtalens vedlegg XIII (Transport), se denne utgaven av EØS-tillegget til De Europeiske Fællesskaps Tidende.

(1) EFT nr. C 26 av 29.1.1994, s. 10, og EFT nr. C 238 av 26.8.1994, s. 4.

(2) EFT nr. C 195 av 18.7.1994, s. 18.

(3) Europaparlamentsuttalelse av 3. mai 1994 (EFT nr. C 205 av 25.7.1994, s. 55), Rådets felles holdning av 21. november 1994 (EFT nr. C 354 av 13.12.1994, s. 1) og europaparlamentsbeslutning av 14. mars 1995 (EFT nr. C 89 av 10.4.1995, s. 29).

(4) EFT nr. L 390 av 30.12.1989, s. 18. Forordningen endret ved forordning (EØF) nr. 3356/91 (EFT nr. L 318 av 20.11.1991, s. 1).

(5) EFT nr. L 395 av 31.12.1992, s. 6.

(6) EFT nr. L 319 av 12.12.1994, s. 7.

Medlemsstatene må sikre et tilstrekkelig kontrollnivå på hele sitt territorium, samtidig som de, i den grad det er mulig, unngår at kjøretøyene blir kontrollert flere ganger.

I lys av nærhetsprinsippet er det nødvendig med et fællesskaps-tiltak for å bedre sikkerhetsnivået ved transport av farlig gods.

Kontrollen bør foretas etter en liste over punkter som er felles for slik transport i hele Fællesskapet.

Dessuten bør det utarbeides en liste over overtredelser som alle medlemsstater anser som så alvorlige at det for de berørte kjøretøyer bør medføre hensiktsmessige tiltak, avhengig av omstendighetene eller tvingende sikkerhetshensyn, herunder eventuelt forbud mot å bringe vedkommende kjøretøyer inn i Fællesskapet.

For at sikkerhetsstandardene for veitransport av farlig gods skal overholdes i større grad, bør det fastsettes at det skal foretas kontroll i foretakene som et forebyggende tiltak eller når alvorlige overtredelser av lovgivningen om transport av farlig gods er fastslått ved kontroll ved veien.

Slik kontroll må omfatte all transport av farlig gods utført helt eller delvis på medlemsstatenes territorium, uten hensyn til godsets opprinnelsessted eller bestemmelsessted eller kjøretøyets registreringsstat.

Ved alvorlige eller gjentatte overtredelser kan vedkommende myndigheter i kjøretøyets registreringsstat eller foretakets etableringsstat anmodes om å treffe egnede tiltak, og de skal underrette den anmodende medlemsstat om hvilke tiltak som treffes.

Anvendelsen av dette direktiv bør følges opp på grunnlag av en rapport som skal framlegges av Kommisjonen -

VEDTATT DETTE DIREKTIV:**Artikkel 1**

1. Dette direktiv får anvendelse på kontroll som medlemsstatene foretar av veitransport av farlig gods utført av kjøretøyer

som er i trafikk på deres territorium eller kjører inn på deres territorium fra en tredjestat.

Det får ikke anvendelse på transport av farlig gods med kjøretøyer som tilhører en medlemsstats væpnede styrker, eller som disse væpnede styrker er ansvarlig for.

2. Bestemmelsene i dette direktiv berører imidlertid ikke medlemsstatenes rett til, samtidig som de overholder fællesskapsretten, å kontrollere på sitt territorium innenlands og internasjonal transport av farlig gods med kjøretøyer som ikke omfattes av dette direktiv.

Artikkel 2

I dette direktiv menes med

- «kjøretøy»: alle fullstendige eller ufullstendige motorvogner som er bestemt for bruk på vei, som har minst fire hjul og en høyeste konstruksjonshastighet på over 25 kilometer i timen, samt deres tilhengere, men ikke kjøretøyer på skinner, jordbruks- og skogbrukstraktorer og mobile maskiner,
- «farlig gods»: gods definert som farlig i direktiv 94/55/EF,
- «transport»: enhver veitransport som helt eller delvis utføres av et kjøretøy på offentlig vei innen en medlemsstats territorium, herunder lasting og lossing som omfattes av direktiv 94/55/EF, med forbehold for bestemmelser om ansvar i forbindelse med denne virksomheten, fastsatt i medlemsstatenes lovgivning,
- «foretak»: enhver fysisk eller juridisk person som arbeider med eller uten gevinst for øye, enhver sammenslutning eller gruppe av personer uten selvstendig rettsevne som arbeider med eller uten gevinst for øye, samt ethvert organ som hører under en offentlig myndighet, uansett om det har selvstendig rettsevne eller er underlagt en myndighet med selvstendig rettsevne, som transporterer, laster eller lossar farlig gods eller lar transportere farlig gods, eller som lagrer midlertidig, samler, pakker eller mottar farlig gods i forbindelse med en transport, og som ligger på Fællesskapets territorium,
- «kontroll»: enhver kontroll eller enhver inspeksjon, etterprøving eller annen formalitet som gjennomføres av vedkommende myndigheter av hensyn til sikkerheten i forbindelse med transport av farlig gods.

Artikkel 3

1. Medlemsstatene skal sikre at en representativ del av veitransporten av farlig gods underkastes kontroll i henhold til dette direktiv, med henblikk på å kontrollere om regelverket for veitransport av farlig gods blir overholdt.

2. Kontrollen skal foretas på en medlemsstats territorium i samsvar med artikkel 3 i forordning (EØF) nr. 4060/89 og artikkel 1 i forordning (EØF) nr. 3912/92.

Artikkel 4

1. Ved kontroll i henhold til dette direktiv skal medlemsstatene bruke kontrollisten i vedlegg I. Et eksemplar av denne listen eller et dokument som viser resultatet av kontrollen og er utarbeidet av myndigheten som foretok kontrollen, skal gis til føreren av kjøretøyet og forevises på anmodning, slik at senere kontroller kan forenkles eller om mulig unngås. Dette nummer berører ikke medlemsstatenes rett til å iverksette særskilt kontroll i enkelt-tilfeller.

2. Kontrollen skal foretas ved stikkprøver og skal i den grad det er mulig, omfatte en stor del av veinettet.

3. Det skal velges kontrollsteder der ulovlige kjøretøyer kan bringes i samsvar med reglene eller, dersom den kontrollerende myndighet finner det hensiktsmessig, kan bli stående på stedet eller anvises et sted utpekt av nevnte myndighet uten at det oppstår en sikkerhetsrisiko.

4. Forutsatt at det ikke oppstår en sikkerhetsrisiko, kan det eventuelt tas prøver av de transporterte varene til undersøkelse i laboratorier godkjent av vedkommende myndighet.

5. Kontrollenes varighet skal ikke overstige et rimelig tidsrom.

Artikkel 5

Med forbehold for andre sanksjoner som eventuelt ilegges, kan kjøretøyer ved overtredelse av en eller flere av reglene for transport av farlig gods, særlig overtredelsene oppført i vedlegg II, pålegges å bli stående på stedet eller på et sted utpekt av vedkommende myndigheter og å bringe kjøretøyet i samsvar med reglene før kjøringen fortsetter, eller det kan iverksettes andre hensiktsmessige tiltak avhengig av forholdene eller sikkerhetskravene, også eventuelt innreiseforbud for kjøretøyene til Fællesskapet.

Artikkel 6

1. Det kan også foretas kontroll i foretakene, enten som et forebyggende tiltak eller når det ved en kontroll ved veien er fastslått overtredelser som setter sikkerheten i fare ved transport av farlig gods.

2. Formålet med slike kontroller skal være å sikre at veitransport av farlig gods skjer på sikkerhetsvilkår som er i samsvar med gjeldende regelverk på området.

Dersom det er fastslått én eller flere overtredelser, særlig én eller flere av overtredelsene oppført i vedlegg II, i forbindelse med veitransport av farlig gods, skal vedkommende transport bringes i samsvar med reglene før den forlater foretaket, eller underkastes andre egnede tiltak.

Artikkel 7

1. Medlemsstatene skal bistå hverandre ved anvendelsen av dette direktiv.

2. Alvorlige eller gjentatte overtredelser som setter sikkerheten i fare ved transport av farlig gods, og som begås av et kjøretøy eller et foretak hjemmehørende i en annen medlemsstat, må meldes til vedkommende myndigheter i kjøretøyets registreringsstat eller foretakets hjemstat.

Vedkommende myndigheter i medlemsstaten der det er fastslått en alvorlig eller gjentatt overtredelse, kan anmode vedkommende myndigheter i kjøretøyets registreringsstat eller foretakets hjemstat om å treffe hensiktsmessige tiltak overfor lovovertrederen eller lovovertrederne.

Sistnevnte vedkommende myndigheter skal underrette vedkommende myndigheter i medlemsstaten der overtredelsen ble fastslått, om de tiltak som eventuelt treffes overfor transportøren eller foretaket.

Artikkel 8

Dersom det ved en veikontroll av et kjøretøy registrert i en annen medlemsstat fastslås forhold som gir grunn til å anta at det er begått alvorlige eller gjentatte overtredelser som ikke kan oppdages ved den kontrollen fordi de nødvendige data mangler, skal vedkommende myndigheter i de berørte medlemsstater bistå hverandre for å klarlegge situasjonen. Dersom vedkommende medlemsstat for dette formål foretar kontroll i foretaket, skal resultatene av kontrollen meddeles den andre berørte medlemsstat.

Artikkel 9

1. For hvert kalenderår og senest tolv måneder etter utgangen av året skal hver medlemsstat sende Kommisjonen en rapport, utarbeidet i samsvar med modellen oppført i vedlegg III, om anvendelsen av dette direktiv med følgende opplysninger:

- om mulig, fastslått eller antatt omfang av veitransport av farlig gods (i tonn transportert gods eller i tonn per kilometer),

- antall gjennomførte kontroller,
- antall kontrollerte kjøretøyer, oppgitt etter registreringssted (kjøretøyer registrert på eget territorium, på andre medlemsstaters territorium eller på tredjestaters territorium),
- antall fastslåtte overtredelser og overtredelsenes art,
- ilagte sanksjoners antall og art.

2. Kommisjonen skal framlegge for Europaparlamentet og Rådet, første gang i 1999 og deretter minst hvert tredje år, en rapport om medlemsstatenes anvendelse av dette direktiv på grunnlag av opplysningene omhandlet i nr. 1.

Artikkel 10

1. Medlemsstatene skal sette i kraft de lover og forskrifter som er nødvendige for å etterkomme dette direktiv, innen 1. januar 1997. De skal umiddelbart underrette Kommisjonen om dette.

Disse bestemmelsene skal, når de vedtas av medlemsstatene, inneholde en henvisning til dette direktiv, eller det skal vises til direktivet når de kunngjøres. Nærmere regler for henvisningen fastsettes av medlemsstatene.

2. Medlemsstatene skal oversende Kommisjonen teksten til de viktigste internrettslige bestemmelser som de vedtar på det området dette direktiv omhandler.

Artikkel 11

Dette direktiv trer i kraft den dag det kunngjøres i *De Europeiske Fællesskaps Tidende*.

Artikkel 12

Dette direktiv er rettet til medlemsstatene.

Utferdiget i Luxembourg, 6. oktober 1995.

For Rådet

J. BORRELL FONTELLES

Formann

VEDLEGG I

KONTROLLISTE

1. Kontrollsted ..... 2. Dato ..... 3. Tidspunkt .....
4. Kjøretøyets nasjonalitetsbokstaver og registreringsnummer ..... 5. Tilhengerens/semi-trailerens nasjonalitetsbokstaver og registreringsnummer .....
6. Kjøretøytype lastebil vogntog semitrailervogntog med plattform
7. Foretak som utfører transporten, adresse ..... 8. Nasjonalitet .....
9. Fører.....
10. Sidemann .....
11. Avsender, adresse, lastested⁽¹⁾ .....
12. Mottaker, adresse, lossested⁽¹⁾ .....
13. Bruttomengde farlig gods per transportenhet .....
14. Maksimumsmengde margnr. 10 011 overskredet ja nei
15. Transport finner sted i
- fast tank avtakbar tank tankcontainer beholderbatteri
- bulk container stykkgoods
- Dokumenter som skal medbringes**
16. Transportdokument(er)/følgedokument(er) kontrollert overtredelse fastslått ikke relevant
17. Skriftlige instruksjer (transportuhellskort) kontrollert overtredelse fastslått ikke relevant
18. Bilateral avtale/multilateral avtale/nasjonal tillatelse kontrollert overtredelse fastslått ikke relevant
19. Godkjenningsattest for kjøretøy kontrollert overtredelse fastslått ikke relevant
20. Førers kompetansebevis kontrollert overtredelse fastslått ikke relevant

⁽¹⁾ Oppgis under «merknader» for samletransporter.

Last

21. Gods tillatt til transport	☐ kontrollert	☐ overtredelse fastslått	☐ ikke relevant
22. Transport i bulk	☐ kontrollert	☐ overtredelse fastslått	☐ ikke relevant
23. Transport i tank	☐ kontrollert	☐ overtredelse fastslått	☐ ikke relevant
24. Transport i container	☐ kontrollert	☐ overtredelse fastslått	☐ ikke relevant
25. Gods tillatt for kjøretøytypen	☐ kontrollert	☐ overtredelse fastslått	☐ ikke relevant
26. Forbud mot samlasting	☐ kontrollert	☐ overtredelse fastslått	☐ ikke relevant
27. Håndtering og stuing ⁽²⁾	☐ kontrollert	☐ overtredelse fastslått	☐ ikke relevant
28. Lekkasje fra last eller skade på emballasje ⁽²⁾	☐ kontrollert	☐ overtredelse fastslått	☐ ikke relevant
29. FN-nummer/merking av kolli/ FN-emballasjekode ⁽¹⁾ ⁽²⁾	☐ kontrollert	☐ overtredelse fastslått	☐ ikke relevant
30. Merking av kjøretøy og/eller container	☐ kontrollert	☐ overtredelse fastslått	☐ ikke relevant
31. Faresedle(r) på tank-/bulktransport	☐ kontrollert	☐ overtredelse fastslått	☐ ikke relevant

Kjøretøyets utstyr

32. Verktøysett for nødreparasjoner	☐ kontrollert	☐ overtredelse fastslått	☐ ikke relevant
33. Minst én stoppekloss per kjøretøy	☐ kontrollert	☐ overtredelse fastslått	☐ ikke relevant
34. To oransje varsellykter	☐ kontrollert	☐ overtredelse fastslått	☐ ikke relevant
35. Brannslukkingsapparat	☐ kontrollert	☐ overtredelse fastslått	☐ ikke relevant
36. Førers personlige verneutstyr	☐ kontrollert	☐ overtredelse fastslått	☐ ikke relevant

---

37. Diverse/merknader

---

38. Myndighet/tjenestemann som har utført kontrollen

⁽¹⁾ Oppgis under «merknader» for samletransporter.

⁽²⁾ Kontroll av synlige overtredelser.

VEDLEGG II

OVERTREDELSER

I dette direktiv anses følgende forhold som overtredelse:

- 1) gods ikke tillatt til transport,
- 2) manglende avsendererklæring om at gods og emballasje er godkjent til transport,
- 3) kjøretøyer der det ved kontroll fastslås lekkasje av farlige stoffer på grunn av utett tank eller emballasje,
- 4) kjøretøyer der typegodkjenningsattest mangler eller ikke er forskriftsmessig,
- 5) kjøretøyer der korrekte oransje skilter mangler eller ikke er forskriftsmessige,
- 6) kjøretøyer der sikkerhetsinstruks (transportuhellskort) mangler eller er ukorrekt,
- 7) feil på kjøretøyer eller mangelfull emballasje,
- 8) fører mangler forskriftsmessig kompetansebevis for veitransport av farlig gods,
- 9) kjøretøyer mangler brannslukkingsapparat,
- 10) kjøretøyer eller kolli uten forskriftsmessig faremerking,
- 11) kjøretøyer der transportdokumenter/følgedokumenter mangler eller der deklarerer av det transporterte farlige gods ikke er forskriftsmessig,
- 12) kjøretøyer som ikke omfattes av en bilateral avtale/multilateral avtale eller omfattes av en avtale som ikke er forskriftsmessig,
- 13) tanken er overfylt.

VEDLEGG III

MODELL FOR STANDARDSKJEMA FOR UTARBEIDING AV RAPPORTEN TIL KOMMISJONEN OM OVERTREDELSER OG SANKSJONER

Stat: ..... År: .....

Kontroll ved veien

	Kjøretøyer registrert i ⁽¹⁾			
	samme stat	andre EU- medlemsstater	tredjestater	til sammen
Antall kontrollerte kjøretøyer				
Antall fastslåtte overtredelser etter overtredelsens art				
Ilagte sanksjoners antall og art				

⁽¹⁾ I dette vedlegg er registreringsstaten den stat der motorvognen er registrert

EØS-KOMITEENS BESLUTNING**96/EØS/23/05****nr. 20/96
av 26. mars 1996****om endring av EØS-avtalens vedlegg XIII (Transport)****EØS-KOMITEEN HAR -**

under henvisning til avtalen om Det europeiske økonomiske samarbeidsområde, justert ved protokollen om justering av avtalen om Det europeiske økonomiske samarbeidsområde, heretter kalt avtalen, særlig artikkel 98, og

ut fra følgende betraktninger:

Avtalens vedlegg XIII er endret ved EØS-komiteens beslutning nr. 8/96 av 29. februar 1996 om endring av EØS-avtalens vedlegg XIII (Transport)⁽¹⁾.

Rådsdirektiv 95/21/EF av 19. juni 1995 om håndheving av internasjonale standarder for sikkerhet, hindring av forurensning og leve- og arbeidsvilkår om bord på skip som anløper havner i Fellesskapet, og som seiler i farvann under medlemsstatenes jurisdiksjon (havnestatskontroll)⁽²⁾ skal innlemmes i avtalen -

BESLUTTET FØLGENDE:**Artikkel 1**

I avtalens vedlegg XIII etter nr. 56a (kommisjonsforordning (EØF) nr. 2158/93) skal nytt nr. 56b lyde:

“56b. **395 L 0021:** Rådsdirektiv 95/21/EF av 19. juni 1995 om håndheving av internasjonale standarder for sikkerhet, hindring av forurensning og leve- og arbeidsvilkår om bord på skip som anløper havner i Fellesskapet, og som seiler i farvann under medlemsstatenes jurisdiksjon (havnestatskontroll) (EFT nr. L 157 av 7.7.1995, s. 1).”

Artikkel 2

Teksten til rådsdirektiv 95/21/EF på islandsk og norsk, som er vedlagt de respektive språkversjoner av denne beslutning, har samme gyldighet.

Artikkel 3

Denne beslutning trer i kraft 1. april 1996, forutsatt at EØS-komiteen har mottatt alle meddelelser i henhold til avtalens artikkel 103 nr. 1.

Artikkel 4

Denne beslutning skal kunngjøres i EØS-avdelingen av og EØS-tillegget til De Europeiske Fellesskaps Tidende.

Utferdiget i Brussel, 26. mars 1996.

For EØS-komiteen

Formann

P. Benavides

⁽¹⁾ EFT nr. L 102 av 25.4.1996, s. 51, og EØS-tillegget til EF-Tidende nr. 18 av 25.4.1996, s. 24.

⁽²⁾ EFT nr. L 157 av 7.7.1995, s. 1.

RÅDSDIREKTIV 95/21/EF**av 19. juni 1995****om håndheving av internasjonale standarder for sikkerhet, hindring av forurensning og leve- og arbeidsvilkår om bord på skip som anløper havner i Fællesskapet, og som seiler i farvann under medlemsstatenes jurisdiksjon (havnestatskontroll)(*)****RÅDET FOR DEN EUROPEISKE UNION HAR -**

under henvisning til traktaten om opprettelse av Det europeiske fællesskap, særlig artikkel 84 nr. 2,

under henvisning til forslag fra Kommisjonen⁽¹⁾,

under henvisning til uttalelse fra Den økonomiske og sosiale komité⁽²⁾,

etter framgangsmåten fastsatt i traktatens artikkel 189 C⁽³⁾, og

ut fra følgende betraktninger:

Fællesskapet er meget bekymret over ulykkene til sjøs og forurensningen av medlemsstatenes hav og kyster.

Fællesskapet er også opptatt av leve- og arbeidsvilkårene om bord på skip.

Rådet vedtok på sitt møte 25. januar 1993 konklusjoner som på det sterkeste oppfordret Fællesskapet og medlemsstatene til å sikre en mer effektiv anvendelse og håndheving av de internasjonale standarder for vern av sikkerheten og miljøet til sjøs samt å gjennomføre de nye tiltakene når de blir vedtatt.

I sin resolusjon av 8. juni 1993 om en felles politikk for sikkerheten til sjøs⁽⁴⁾ oppfordret Rådet Kommisjonen til så snart som mulig å framlegge for det anbefalinger om særlige tiltak og formelle forslag til kriterier for inspeksjon av skip, herunder harmonisering av reglene for tilbakeholding samt mulighet for å offentliggjøre resultatene fra inspeksjoner og anløpsforbud i fællesskaphavner.

Sikkerhet, hindring av forurensning samt leve- og arbeidsvilkår om bord på skip kan bedres effektivt gjennom en drastisk reduksjon i fællesskapsfarvann av skip som ikke oppfyller standardene, ved en streng anvendelse av internasjonale konvensjoner, regler og resolusjoner.

Kontrollen med at skip overholder internasjonale standarder for sikkerhet, hindring av forurensning samt leve- og arbeidsvilkår om bord bør som tidligere i første rekke påhvile flaggstaten. Imidlertid gjennomfører og håndhever stadig flere flaggstater de internasjonale standardene på en mangelfull måte. Derfor må også havnestaten kontrollere at internasjonale standarder for sikkerhet, hindring av forurensning og leve- og arbeidsvilkår om bord overholdes.

En ensartet framgangsmåte med sikte på en effektiv håndheving av de internasjonale standardene fra medlemsstatenes side når det gjelder skip som seiler i farvann under deres jurisdiksjon og anløper deres havner, vil hindre konkurransevridninger.

En fællesskapsrettslig ramme for harmonisering av framgangsmåtene ved inspeksjon er et viktig grunnlag for å sikre en ensartet anvendelse av prinsippene om sikkerhet til sjøs og hindring av forurensning, som er grunnleggende for Fællesskapets miljø- og transportpolitikk.

Forurensningen av havene er i sin natur et grenseoverskridende fenomen. I samsvar med nærhetsprinsippet er det ønskelig å utvikle forebyggende tiltak på fællesskapsplan på dette området når det gjelder havene som grenser opp til medlemsstatene, ettersom medlemsstatene ikke kan treffe isolerte tiltak som er hensiktsmessige og effektive.

Vedtakelse av et rådsdirektiv er den hensiktsmessige framgangsmåte for å fastsette den rettslige rammen og de ensartede regler og kriterier for havnestatskontroll.

Erfaringene med anvendelsen av Det omforente memorandum om havnestatskontroll (MOU), undertegnet i Paris 26. januar 1982, bør benyttes.

Den enkelte medlemsstat kontrollerer minst 25 % av de utenlandske skip som anløper dens havner i løpet av et år, og dette innebærer at et stort antall skip som til enhver tid seiler innenfor fællesskapsområdet, har gjennomgått en inspeksjon.

Det bør gjøres ytterligere anstrengelser for å utvikle et bedre system for utvelgelse av skip som skal kontrolleres.

Reglene og framgangsmåtene for havnestatsinspeksjoner, herunder kriteriene for tilbakeholding av skip, må harmoniseres for å sikre en vedvarende effektivitet i alle havner, noe som også vil kunne

(*) Denne EF-rettsakten, kunngjort i EFT nr. L 157 av 7.7.1995, s. 1, er omhandlet i EØS-komiteens beslutning nr. 20/96 av 26. mars 1996 om endring av EØS-avtalens vedlegg XIII (Transport), se denne utgaven av EØS-tillegget til De Europeiske Fællesskaps Tidende.

(1) EFT nr. C 107 av 15.4.1994, s. 14, og EFT nr. C 347 av 8.12.1994, s. 15.

(2) EFT nr. C 393 av 31.12.1994, s. 50.

(3) Europaparlamentsuttalelse av 27. oktober 1994 (EFT nr. C 347 av 8.12.1994, s. 15), Rådets felles holdning av 14. mars 1995 (EFT nr. C 93 av 13.4.1995, s. 25) og europaparlamentsbeslutning av 18. mai 1995 (ennå ikke kunngjort i EFT).

(4) EFT nr. C 271 av 7.10.1993, s. 1.

reduere drastisk den selektive bruken av visse bestemmelseshavner for å unngå effektiv kontroll.

Statistikker over ulykker, tilbakeholding og mangler offentliggjort i kommisjonsmeldingen med tittel «En felles politikk for sikkerheten til sjøs» og i årsrapporten om MOU viser at visse grupper skip trenger å bli underkastet en utvidet inspeksjon.

Mangler som skyldes at bestemmelsene i gjeldende konvensjoner ikke er overholdt, må utbedres. Skip som blir pålagt å treffe tiltak for å utbedre slike mangler, skal holdes tilbake til manglene er blitt utbedret, dersom manglene klart utgjør en fare for sikkerheten, helsen eller miljøet.

For å unngå urimelige beslutninger som kan medføre unødige tilbakeholding og forsinkelse, bør det være rett til å klage på vedkommende myndigheters beslutninger om tilbakeholding.

Infrastrukturen i havnen der inspeksjonen foretas, kan tvinge vedkommende myndighet til å tillate at skipet fortsetter til et egnet reparasjonsverft, forutsatt at vilkårene for overføring blir oppfylt. Skip som ikke etterkommer påleggene, vil fortsatt representere en fare for sikkerhet, helse eller miljø og vil ha økonomiske fordeler av å ikke være opprustet i samsvar med de relevante bestemmelser i konvensjonene, og de bør derfor nektes adgang til alle havner i Fællesskapet.

Det forekommer situasjoner der et skip som er blitt nektet adgang til havner i Fællesskapet, må gis tillatelse til å anløpe. I slike situasjoner bør skipet tillates adgang til en bestemt havn bare dersom alle forholdsregler er truffet for at det kan anløpe på en sikker måte.

Ettersom konvensjonenes bestemmelser om skips konstruksjon, utstyr og bemanning er svært kompliserte, og ettersom inspektørenes beslutninger kan få alvorlige følger og må være fullstendig upartiske, må inspeksjonene bare foretas av inspektører som er behørig godkjente offentlige tjenestemenn, eller av andre behørig godkjente personer med inngående kunnskap og erfaring.

Loser og havnemyndigheter kan gi nyttige opplysninger om mangler på slike skip og besetninger.

Samarbeid mellom vedkommende myndigheter i medlemsstatene og andre myndigheter eller organisasjoner er nødvendig for å sikre en effektiv oppfølging av skip med mangler som har fått tillatelse til å seile videre, samt for utveksling av opplysninger om skip i havn.

Informasjonssystemet «Sirenac E» innført i henhold til MOU gir et stort antall tilleggsopplysninger som er nødvendige for anvendelsen av dette direktiv.

Offentliggjøring av opplysninger om skip som ikke oppfyller internasjonale standarder for sikkerhet, helse og vern av miljøet til sjøs, kan være et effektivt middel til å motarbeide at avskiperne bruker slike skip, og oppmuntre rederne til å rette på forholdene

uten å bli tvunget til det.

Alle utgifter i forbindelse med inspeksjoner av skip som medfører tilbakeholding, bør bæres av rederen eller operatøren.

Med henblikk på gjennomføringen av dette direktiv bør det gjøres bruk av komiteen nedsatt i henhold til artikkel 12 i rådsdirektiv 93/75/EØF av 13. september 1993 om minimumskrav til fartøyer som har kurs for eller forlater Fællesskapets sjøhavner, og som transporterer farlig eller forurensende last⁽¹⁾, for å bistå Kommisjonen i oppgaven med å tilpasse medlemsstatenes inspeksjonsforpliktelser på grunnlag av den erfaring som er gjort, idet det tas hensyn til utviklingen i forbindelse med MOU og foretas en eventuell tilpasning av vedleggene som følge av endringer i konvensjoner, protokoller, kodekser og resolusjoner fra relevante internasjonale organer og i MOU -

VEDTATT DETTE DIREKTIV:

Artikkel 1

Formål

Dette direktivs formål er å bidra til en drastisk reduksjon i farvann under medlemsstatenes jurisdiksjon av sjøtransport med skip som ikke oppfyller internasjonale standarder, ved å:

- fremme overholdelsen av internasjonale regler og relevante fællesskapsregler for sikkerheten til sjøs, vern av miljøet i havet og leve- og arbeidsvilkårene om bord på skip under alle flagg,
- innføre felles kriterier for havnestatens kontroll av skip og harmonisere framgangsmåter ved inspeksjon og tilbakeholding, idet det tas behørig hensyn til de forpliktelser medlemsstatenes sjøfartsmyndigheter har i henhold til Det omforente memorandum om havnestatskontroll (MOU).

Artikkel 2

Definisjoner

I dette direktiv og dets vedlegg menes med:

- 1) «konvensjoner»:
  - Den internasjonale konvensjon om lastelinjer, 1966 (LL 66),
  - Den internasjonale konvensjon om sikkerhet for menneskeliv til sjøs, 1974 (SOLAS 74),
  - Den internasjonale konvensjon om hindring av forurensning fra skip, 1973, med tilhørende protokoll av 1978 (MARPOL 73/78),
  - Den internasjonale konvensjon om normer for opplæring, sertifikater og vakthold for sjøfolk, 1978 (STCW 78),
  - Konvensjonen om internasjonale regler til forebygging

⁽¹⁾ EFT nr. L 247 av 5.10.1993, s. 19.

av sammenstøt på sjøen, 1972 (COLREG 72),

- Den internasjonale konvensjon om måling av fartøyer, 1969, og
- Konvensjonen om minstestandarder for handelsskip, 1976 (ILO nr. 147)

samt protokoller og endringer til disse konvensjoner og tilhørende kodekser av bindende karakter, som er i kraft på vedtakelsestidspunktet for dette direktiv,

- 2) «MOU»: Det omforente memorandum om havnstatskontroll, undertegnet i Paris 26. januar 1982, slik det foreligger på vedtakelsestidspunktet for dette direktiv,
- 3) «skip»: ethvert havgående fartøy som hører under anvendelsesområdet for én eller flere av konvensjonene, og som seiler under et annet flagg enn havnestatens,
- 4) «offshore-installasjon»: en fast eller flytende plattform som opererer på eller over en medlemsstats kontinentalsokkel,
- 5) «inspektør»: en offentlig tjenestemann eller annen person som er behørig godkjent av vedkommende myndighet i en medlemsstat til å foreta havnstatskontrollinspeksjoner, og som er ansvarlig overfor nevnte vedkommende myndighet,
- 6) «inspeksjon»: et besøk om bord på et skip for å kontrollere både gyldigheten av de relevante sertifikater og andre dokumenter samt skipets tilstand, dets utstyr og besetning samt besetningens leve- og arbeidsvilkår,
- 7) «mer detaljert inspeksjon»: en inspeksjon der skipet, dets utstyr og besetning i sin helhet eller eventuelt delvis, under omstendighetene omhandlet i artikkel 6 nr. 3, underkastes en nærmere inspeksjon som omfatter skipets konstruksjon, utstyr, besetning, leve- og arbeidsvilkår samt overholdelse av driftsrutiner om bord,
- 8) «utvidet inspeksjon»: en inspeksjon som omhandlet i artikkel 7,
- 9) «tilbakeholding»: et formelt forbud mot at et skip seiler fra havn på grunn av fastslåtte mangler som, hver for seg eller samlet, gjør skipet sjøudyktig,
- 10) «stansing av en operasjon»: et formelt forbud mot at et skip fortsetter en operasjon på grunn av fastslåtte mangler som, hver for seg eller samlet, gjør fortsettelsen av en operasjon farlig.

Artikkel 3 **Virkeområde**

1. Dette direktiv gjelder for ethvert skip og dets besetning
  - som anløper en medlemsstats havn eller en offshore-installasjon, eller
  - som ankrer opp utenfor en slik havn eller installasjon.

Ingen bestemmelse i denne artikkel berører en medlemsstats rettigheter til å gripe inn i henhold til relevante internasjonale konvensjoner.

2. For skip med bruttotonnasje på under 500 BRT skal medlemsstatene anvende de krav i en relevant konvensjon som gjelder for disse skip, og dessuten, i den utstrekning en konvensjon ikke får anvendelse, treffe de tiltak som måtte være nødvendige for å sikre at disse skipene ikke er direkte farlige for sikkerhet, helse eller miljøet. Ved anvendelsen av dette nr. skal medlemsstatene søke rettleiding i vedlegg 1 til MOU.
3. Når medlemsstatene foretar inspeksjon av et skip som seiler under flagget til en stat som ikke er part i en konvensjon, skal de påse at dette skipet og dets besetning ikke gis en gunstigere behandling enn den som gis skip som seiler under flagget til en stat som er part i konvensjonen.
4. Fiskefartøyer, krigsskip, hjelpefartøyer for marinen, treskip av primitiv konstruksjon, skip eid eller drevet av staten som benyttes for ikke-kommersielle formål, og lystfartøyer som ikke benyttes i kommersiell trafikk, skal være utelukket fra dette direktivs virkeområde.

Artikkel 4 **Inspeksjonsorgan**

Medlemsstatene skal ha hensiktsmessige nasjonale sjøfartsmyndigheter, heretter kalt «vedkommende myndigheter», for inspeksjon av skip og treffe alle hensiktsmessige tiltak for å sikre at deres vedkommende myndigheter utfører sine plikter som fastsatt i dette direktiv.

Artikkel 5 **Inspeksjonsplikter**

1. Vedkommende myndighet i hver medlemsstat skal årlig foreta et totalt antall inspeksjoner tilsvarende minst 25 % av det antall skip som anløper dens havner i løpet av et representativt kalenderår.
2. Ved utvelgingen av skip for inspeksjon skal vedkommende myndighet prioritere skip omhandlet i vedlegg I.
3. Medlemsstatene skal avstå fra inspeksjon av skip som har vært inspisert av en medlemsstat i løpet av de foregående seks måneder, forutsatt at
  - skipet ikke er oppført i vedlegg I, og

- det ikke er rapportert mangler som følge av en tidligere inspeksjon, og
  - det ikke foreligger noen åpenbare grunner for å foreta en inspeksjon.
4. Bestemmelsene i nr. 3 får ikke anvendelse på noen av driftskontrollene som er fastsatt særskilt i konvensjonene.
5. Medlemsstatene og Kommisjonen skal i samarbeid søke å utarbeide de prioriteter og framgangsmåter som gir mulighet for en mer effektiv utvelging av skip som sannsynligvis har mangler.

Senere endringer av denne artikkel skal, med unntak av tallet 25 % i nr. 1, gjøres etter bestemmelsene i artikkel 19.

Artikkel 6

Framgangsmåte ved inspeksjon

1. Vedkommende myndighet skal påse at inspektøren som et minimum
- a) kontrollerer sertifikatene og dokumentene oppført i vedlegg II, i det omfang som er nødvendig,
  - b) forsikrer seg om at skipets generelle tilstand er tilfredsstillende, særlig maskinrommet og besetningens oppholdsrom, herunder de hygieniske forhold.
2. Inspektøren kan undersøke alle andre relevante sertifikater og dokumenter som ikke er oppført i vedlegg II, men som kreves oppbevart om bord i samsvar med konvensjonene.
3. Når det etter inspeksjonen omhandlet i nr. 1 og 2 finnes åpenbare grunner for å tro at tilstanden til et skip eller dets utstyr eller besetning ikke i det alt vesentlige oppfyller de relevante kravene i en konvensjon, skal det foretas en mer detaljert inspeksjon, herunder ytterligere kontroll av overholdelsen av de driftsmessige krav om bord.

«Åpenbare grunner» foreligger når inspektøren fastslår forhold som etter hans faglige vurdering krever en mer detaljert inspeksjon av skipet, dets utstyr eller dets besetning.

Eksempler på «åpenbare grunner» er oppført i vedlegg III.

4. De relevante framgangsmåter og retningslinjer for kontroll av skip angitt i vedlegg IV skal også følges.

Artikkel 7

Utvidet inspeksjon av visse skip

1. Når det er åpenbare grunner for en mer detaljert inspeksjon av et skip som tilhører en av kategoriene oppført i vedlegg V, skal medlemsstatene påse at det foretas en utvidet inspeksjon.
2. Vedlegg V del B inneholder ikke-bindende retningslinjer for utvidet inspeksjon.

3. Skipene nevnt i nr. 1 skal underkastes en utvidet inspeksjon av vedkommende myndigheter i medlemsstatene bare én gang i løpet av et tidsrom på tolv måneder. Disse skipene kan imidlertid underkastes inspeksjonen fastsatt i artikkel 6 nr. 1 og nr. 2.

4. Når det gjelder passasjerskip som anløper en medlemsstat havn i fast rute, skal en utvidet inspeksjon av hvert skip foretas av vedkommende myndighet i medlemsstaten. Når et passasjerskip seiler i slik rute mellom havner i medlemsstatene, skal én av statene skipet seiler mellom, foreta den utvidede inspeksjonen.

Artikkel 8

Innspeksjonsrapport til skipsføreren

1. Etter avslutningen av en inspeksjon, en mer detaljert inspeksjon eller en utvidet inspeksjon skal inspektøren gi skipsføreren et dokument utformet i samsvar med vedlegg 3 til MOU som skal inneholde resultatene fra inspeksjonen og opplysninger om eventuelle beslutninger truffet av inspektøren samt forhold som skal rettes på av skipsføreren, rederen eller operatøren.
2. Dersom det foreligger mangler som rettferdiggjør tilbakeholding av skipet, skal dokumentet som skal gis skipsføreren i samsvar med nr. 1, omfatte opplysninger om den framtidige offentliggjøring av tilbakeholdingen i samsvar med bestemmelsene i dette direktiv.

Artikkel 9

Utbedring og tilbakeholding

1. Vedkommende myndighet skal forsikre seg om at eventuelle mangler som er bekreftet eller avdekt ved inspeksjonen omhandlet i artikkel 6 og 7, er eller vil bli utbedret i samsvar med konvensjonene.
2. Når det gjelder mangler som klart utgjør en fare for sikkerhet, helse eller miljøet, skal vedkommende myndighet i havnestaten der skipet inspiseres, påse at skipet blir holdt tilbake, eller at operasjonen som manglene er blitt avdekket i forbindelse med, blir stanset. Tilbakeholdingsordren eller stansingen av en operasjon skal ikke oppheves før faren er avverget, eller før myndigheten fastslår at skipet, eventuelt på bestemte vilkår, kan fortsette til sjøs eller at operasjonen kan gjenopptas uten fare for passasjerenes eller besetningens sikkerhet og helse eller uten fare for andre skip eller uten at det foreligger en urimelig trussel om skade på det marine miljøet.
3. Ved den faglige vurdering av om et skip skal tilbakeholdes eller ikke, skal inspektøren anvende kriteriene oppført i vedlegg VI.
4. I særlige tilfeller når et skips generelle tilstand åpenbart ikke er i samsvar med internasjonale standarder, kan vedkommende myndighet utsette inspeksjonen av skipet inntil de ansvarlige parter har truffet de nødvendige tiltak for å sikre at det oppfyller de relevante kravene i konvensjonene.

5. Når inspeksjonene omhandlet i artikkel 6 og 7 gir grunnlag for tilbakeholding, skal vedkommende myndighet umiddelbart skriftlig underrette administrasjonen i den staten hvis flagg skipet har rett til å seile under (heretter kalt «flaggstatsadministrasjonen»), eller konsulen eller, i dennes fravær, den nærmeste diplomatiske representant for staten om alle forhold som gjorde inngrepet nødvendig. Dessuten skal inspektører eller godkjente organisasjoner som er ansvarlige for å utstede skipets sertifikater, underrettes dersom det er relevant.

6. Bestemmelsene i dette direktiv skal ikke berøre tilleggskrav i konvensjonene med hensyn til framgangsmåte ved melding og rapportering i forbindelse med havnestatskontroll.

7. Ved utøvelsen av havnestatskontroll etter dette direktiv skal alle mulige anstrengelser gjøres for å unngå at skip blir tilbakeholdt eller forsinket uten grunn. Dersom et skip holdes tilbake eller forsinkes uten grunn, skal rederen eller operatøren ha rett til erstatning for enhver skade eller ethvert tap. I ethvert tilfelle av påstått grunnløs tilbakeholding eller forsinkelse skal bevisbyrden påhvile skipets reder eller operatør.

Artikkel 10 **Rett til å klage**

1. Rederen eller operatøren av et skip eller dennes representant i medlemsstaten skal ha rett til å klage på en beslutning om tilbakeholding truffet av vedkommende myndighet. En klage skal ikke medføre at tilbakeholdingen oppheves.

2. Medlemsstatene skal innføre og opprettholde hensiktsmessige framgangsmåter for dette formål i samsvar med sin nasjonale lovgivning.

3. Vedkommende myndighet skal behørig underrette føreren av et skip nevnt i nr. 1 om retten til å klage.

Artikkel 11 **Oppfølging av inspeksjoner og tilbakeholding**

1. Når mangler omhandlet i artikkel 9 nr. 2 ikke kan utbedres i havnen der inspeksjonen finner sted, kan vedkommende myndighet i medlemsstaten gi skipet tillatelse til å fortsette til nærmeste tilgjengelige, egnede skipsverft valgt av skipsføreren og de berørte myndigheter, forutsatt at vilkårene fastsatt av vedkommende myndighet i flaggstaten og godkjent av den berørte medlemsstat blir oppfylt. Disse vilkår skal sikre at skipet kan seile videre uten fare for passasjerenes eller besetningens sikkerhet og helse eller uten fare for andre skip eller uten at det foreligger en urimelig trussel om skade på det marine miljøet.

2. I tilfellene nevnt i nr. 1 skal medlemsstatens vedkommende myndigheter i inspeksjonshavnen underrette vedkommende myndighet i staten der reparasjonsverftet ligger, partene nevnt i artikkel 9 nr. 5 og eventuelle andre berørte myndigheter om vilkårene for seilingen.

3. Underretningen av partene nevnt i nr. 2 skal skje i samsvar med vedlegg 2 til MOU.

Vedkommende myndighet i en medlemsstat som mottar slik melding, skal underrette den myndighet som sendte meldingen, om hvilke tiltak

som er truffet.

4. Medlemsstatene skal treffe tiltak for å sikre at skip omhandlet i nr. 1

i) som seiler fra havn uten at vilkårene fastsatt av en medlemsstats vedkommende myndighet i inspeksjonshavnen er oppfylt, eller

ii) som nekter å etterkomme de gjeldende krav i konvensjonene ved ikke å anløpe det angitte reparasjonsverft,

nektes adgang til enhver havn i Fællesskapet inntil rederen eller operatøren på en tilfredsstillende måte har godtgjort overfor vedkommende myndighet i medlemsstaten der skipets mangler ble fastslått, at skipet fullstendig oppfylder alle gjeldende krav i konvensjonene.

5. I tilfellene nevnt i nr. 4 i) skal vedkommende myndighet i medlemsstaten der skipets mangler ble fastslått, umiddelbart gjøre vedkommende myndigheter i alle andre medlemsstater oppmerksom på dette.

I tilfellene nevnt i nr. 4 ii) skal vedkommende myndighet i medlemsstaten der reparasjonsverftet ligger, umiddelbart gjøre vedkommende myndigheter i alle andre medlemsstater oppmerksom på dette.

Før medlemsstaten nekter adgang, kan den anmode om samråd med vedkommende skips flaggstatsadministrasjon.

6. Uten hensyn til nr. 4 kan vedkommende myndighet i havnestaten gi adgang til en bestemt havn i tilfelle force majeure, av strengt nødvendige sikkerhetsgrunner, for å redusere eller minske forurensningsrisikoen eller for å utbedre mangler, forutsatt at rederen, operatøren eller føreren av skipet har gjennomført hensiktsmessige tiltak for å sørge for sikkert anløp på en måte som tilfredsstillende vedkommende myndighet i denne medlemsstaten.

Artikkel 12 **Inspektørers faglige kvalifikasjoner**

1. Inspeksjonene skal bare foretas av inspektører som oppfylder kvalifikasjonskriteriene angitt i vedlegg VII.

2. Når vedkommende myndighet i havnestaten ikke har den nødvendige fagkunnskap, kan denne myndighets inspektør bistås av personer med den nødvendige fagkunnskap.

3. Inspektører som foretar havnestatskontroll, og personer som bistår dem, må ikke ha noen forretningsmessig interesse verken i inspeksjonshavnen eller i de kontrollerte skipene, og inspektørene må ikke være ansatt i eller utføre arbeid på vegne av ikke-statlige organisasjoner som utsteder

lovfestede sertifikater og klassifikasjonssertifikater, eller som foretar de besiktelser som er nødvendige i forbindelse med utstedelsen av disse sertifikater til skip.

4. Hver inspektør skal bære med seg et personlig dokument i form av et identitetskort som er utstedt av vedkommende myndighet i samsvar med nasjonal lovgivning, og som viser at inspektøren har myndighet til å foreta inspeksjoner.

En felles modell for dette identitetskort skal utarbeides etter framgangsmåten fastsatt i artikkel 19.

Artikkel 13

Rapporter fra loser og havnemyndigheter

1. Medlemsstatenes loser som ledsager skip til eller fra kaiplass, eller som arbeider om bord i skip på vei mot en havn i en medlemsstat, skal umiddelbart underrette vedkommende myndighet i henholdsvis havnestaten eller kyststaten dersom de under utførelsen av sine normale plikter får kjennskap til mangler som kan sette skipets sikkerhet i fare, eller som utgjør en trussel om skade på det marine miljøet.

2. Dersom havnemyndigheter under utførelsen av sine normale plikter får kjennskap til at et skip i deres havn har mangler som kan sette skipets sikkerhet i fare, eller som utgjør en urimelig trussel om skade på det marine miljøet, skal denne myndighet umiddelbart underrette vedkommende myndighet i den berørte havnestaten.

Artikkel 14

Samarbeid

1. Hver medlemsstat skal treffe de nødvendige tiltak med henblikk på samarbeid mellom sin vedkommende myndighet, sine havnemyndigheter og andre berørte myndigheter eller næringslivsorganisasjoner for å sikre at dens vedkommende myndighet kan ha tilgang til alle relevante opplysninger om skip som anløper dens havner.

2. Medlemsstatene skal treffe de nødvendige tiltak med sikte på utveksling av opplysninger og samarbeid mellom sin vedkommende myndighet og vedkommende myndigheter i alle andre medlemsstater og opprettholde den etablerte operasjonelle forbindelsen mellom sin vedkommende myndighet, Kommisjonen og informasjonssystemet Sirenac E i St. Malo, Frankrike.

3. Opplysningene nevnt i nr. 2 skal være de som er angitt i vedlegg 4 til MOU, og de opplysninger som er nødvendige for å etterkomme artikkel 15 i dette direktiv.

Artikkel 15

Offentliggjøring av tilbakeholding

Hver enkelt vedkommende myndighet skal som et minimum hvert kvartal offentliggjøre opplysninger om skip som er blitt tilbakeholdt i løpet av den foregående tremånedersperiode, og som er blitt tilbakeholdt mer enn én gang i løpet av de siste 24

måneder. De offentliggjorte opplysningene skal omfatte følgende:

- skipets navn,
- navnet på skipets reder eller operatør,
- IMO-nummer,
- flaggstat,
- klassifikasjonsselskap, der dette er relevant, og eventuelt andre parter som har utstedt sertifikater til skipet i samsvar med konvensjonene på vegne av flaggstaten,
- grunnen for tilbakeholding,
- tilbakeholdingshavn og -dato.

Artikkel 16

Refusjon av utgifter

1. Dersom inspeksjonene omhandlet i artikkel 6 og 7 med hensyn til kravene i en konvensjon bekrefter eller avdekker mangler som gir grunnlag for tilbakeholding av et skip, skal alle utgifter i tilknytning til inspeksjonene i en normal regnskapsperiode dekkes av skipets reder eller operatør eller av dennes representant i havnestaten.

2. Alle utgifter i forbindelse med inspeksjoner foretatt av vedkommende myndighet i en medlemsstat i henhold til bestemmelsene i artikkel 11 nr. 4 skal innkreves fra skipets reder eller operatør.

3. Tilbakeholdingen skal ikke oppheves før det er foretatt full innbetaling eller en tilstrekkelig garanti er gitt for refusjon av utgiftene.

Artikkel 17

Opplysninger i forbindelse med overvåking av gjennomføringen

1. Medlemsstatene skal gi følgende opplysninger til Kommisjonen og MOU-sekretariatet:

- antall inspektører som arbeider på deres vegne med havnestatsinspeksjon i samsvar med dette direktiv. For myndigheter der inspektørene foretar havnestatsinspeksjoner bare på deltidsbasis, må det totale antallet omgjøres til antall heltidsansatte inspektører,
  - antall enkeltskip som anløp deres havner i et representativt kalenderår innenfor den foregående femårsperioden.
2. Opplysningene oppført i nr. 1 skal oversendes innen tre måneder etter at dette direktiv er trådt i kraft, og deretter senest 1. oktober hvert tredje kalenderår.

Artikkel 18

Forskriftskomiteé

Kommisjonen skal bistås av komiteen nedsatt i henhold til artikkel 12 i direktiv 93/75/EØF etter framgangsmåten fastsatt i nevnte artikkel.

Artikkel 19

Framgangsmåte ved endring

Dette direktiv kan endres etter framgangsmåten fastsatt i artikkel 18 med henblikk på å

- a) tilpasse medlemsstatenes plikter til inspeksjon og offentliggjøring omhandlet i artikkel 5 (med unntak av tallet 25 % nevnt i artikkelens nr. 1) og i artikkel 6, 7 og 15 på grunnlag av erfaringene gjort ved gjennomføringen av dette direktiv, idet det tas hensyn til utviklingen i MOU,
- b) tilpasse vedleggene for å ta hensyn til endringer som er trådt i kraft i relevante internasjonale organisasjoners konvensjoner, protokoller, kodekser og resolusjoner samt i MOU.

Artikkel 20

Gjennomføring

1. Medlemsstatene skal vedta de lover og forskrifter som er nødvendige for å etterkomme dette direktiv, senest 30. juni 1996. De skal umiddelbart underrette Kommisjonen om dette.

2. Disse bestemmelsene skal, når de vedtas av medlemsstatene, inneholde en henvisning til dette direktiv, eller det skal vises til direktivet når de kunnngjøres. Nærmere regler for henvisningen fastsettes av medlemsstatene.

3. Medlemsstatene skal oversende Kommisjonen teksten til de internrettslige bestemmelser som de vedtar på det området dette direktiv omhandler.

Artikkel 21

Dette direktiv trer i kraft den 20. dag etter at det er kunnngjort.

Artikkel 22

Dette direktiv er rettet til medlemsstatene.

VEDLEGG I

LISTE OVER SKIP SOM SKAL PRIORITERES FOR INSPEKSJON

Utferdiget i Luxembourg, 19. juni 1995.

For Rådet

B. PONS

Formann

(som omhandlet i artikkel 5 nr. 2) (*)

1. Skip som anløper en havn i en medlemsstat for første gang eller etter et fravær på tolv måneder eller mer. Ved anvendelsen av disse kriterier skal medlemsstatene også ta hensyn til de inspeksjoner som er foretatt av medlemmer av MOU. Dersom det ikke foreligger nødvendige data for dette formål, skal medlemsstatene basere seg på de tilgjengelige data fra Sirenac E og inspisere de skip som ikke er blitt registrert i Sirenac E-databasen etter at denne databasen ble tatt i bruk 1. januar 1993.
2. Skip som seiler under flagget til en stat som forekommer i den rullerende oversikten over gjennomsnittlige tilbakeholdinger og forsinkelser i løpet av siste treårsperiode, offentliggjort i MOUs årsrapport.
3. Skip som har fått tillatelse til å forlate en medlemsstats havn under forutsetning av at de påviste mangler må være utbedret innen en bestemt frist, etter utløpet av denne frist.
4. Skip som er rapportert av loser eller havnemyndigheter for å ha mangler som kan sette sikkerheten i fare under seiling (i henhold til rådsdirektiv 93/75/EØF av 13. september 1993 og artikkel 13 i dette direktiv).
5. Skip hvis midlertidige sertifikater vedrørende skipets konstruksjon og utstyr, utstedt i samsvar med konvensjonene, og klassifikasjonssertifikater er utstedt av en organisasjon som ikke er anerkjent i henhold til rådsdirektiv 94/57/EF av 22. november 1994⁽¹⁾ om felles regler og standarder for organisasjoner som skal inspisere og besikte skip, og for sjøfartsmyndighetenes virksomhet i den forbindelse.
6. Skip som ikke oppfyller forpliktelsene fastsatt i rådsdirektiv 93/75/EØF.
7. Skip i en kategori som det er fastsatt utvidet inspeksjon for (i henhold til artikkel 7 i dette direktiv).
8. Skip som av sikkerhetsgrunner er blitt strøket fra sin klasse i løpet av de foregående seks måneder.

VEDLEGG II

LISTE OVER SERTIFIKATER OG DOKUMENTER

(som omhandlet i artikkel 6 nr. 1)

(*) Kriterienes rekkefølge angir ikke deres viktighet.

(1) EFT nr. L 319 av 12.12.1994, s. 20.

1. Internasjonalt målebrev (1969)
2.
  - Sikkerhetsattest for passasjerskip
  - Sikkerhetsattest for konstruksjon av lasteskip
  - Sikkerhetsattest for utstyr på lasteskip
  - Sikkerhetsattest for radiotelegrafi på lasteskip
  - Sikkerhetsattest for radiotelefoni på lasteskip
  - Sikkerhetsattest for radio på lasteskip
  - Dispensasjonsattest
  - Sikkerhetsattest for lasteskip
3. Internasjonalt sertifikat for hindring av forurensning ved transport av kondenserte gasser i bulk
  - Sertifikat for hindring av forurensning ved transport av kondenserte gasser i bulk
4. Internasjonalt sertifikat for transport av farlige kjemikalier i bulk
  - Sertifikat for transport av farlige kjemikalier i bulk
5. Internasjonalt sertifikat for hindring av oljeforurensning
6. Internasjonalt sertifikat for hindring av forurensning ved transport av skadelige flytende stoffer i bulk
7. Internasjonalt lastelinjesertifikat (1966)
  - Internasjonalt dispensasjonsattest for lastelinjer
8. Oljedagbok, del I og II
9. Lastedagbok
10. Dokument om skipets sikkerhetsbemanning
  - Kompetansesertifikater
11. Helseattester (se ILO-konvensjon nr. 73 om legeundersøkelse av sjøfolk)
12. Opplysninger om stabilitet
13. Kopi av samsvarsattest og sertifikat utstedt i samsvar med Den internasjonale norm for sikkerhetsstyring for drift av skip og hindring av forurensning (IMO-resolusjon A.741 (18)).
14. Sertifikater knyttet til skipets skrogstyrke og maskininstallasjoner, utstedt av det berørte klassifikasjonsselskap (kreves bare dersom skipet opprettholder sin klasse i et klassifikasjonsselskap).

VEDLEGG III

EKSEMPLER PÅ «ÅPENBARE GRUNNER» FOR EN MER DETALJERT INSPEKSJON

(som omhandlet i artikkel 6 nr. 3)

1. Skipene nevnt i vedlegg I, med unntak av nr. 1.
2. Det foreligger rapport eller melding fra en annen medlemsstat.
3. Det foreligger en rapport eller klage fra en skipsfører, et besetningsmedlem eller personer eller organisasjoner som har berettigede interesser i skipets sikre drift, leve- og arbeidsvilkårene om bord eller hindring av forurensning, med mindre den berørte medlemsstaten anser rapporten eller klagen for å være klart ubegrunnet. Identiteten til personen som sender inn rapporten eller klagen, skal ikke meddeles det berørte skips fører eller reder.
4. Skipet har vært innblandet i en kollisjon på vei til havnen.
5. Oljedagboken er ikke ført korrekt.
6. Skipet er blitt anklaget for påståtte brudd på bestemmelsene om utslipp av skadelige stoffer eller spillvann.
7. Det er oppdaget unøyaktigheter i forbindelse med undersøkelsen av sertifikater og dokumenter (se artikkel 6 nr. 1 bokstav a) og nr. 2).
8. Det foreligger indikasjoner på at besetningsmedlemmene ikke er i stand til å oppfylle kravene i artikkel 8 i direktiv 94/58/EF av 22. november 1994 om minstekrav til sjøfolks opplæringsnivå⁽¹⁾.
9. Det er tegn på at lasteoperasjoner og andre operasjoner ikke blir utført sikkert eller i samsvar med IMO-retningslinjer, f.eks. at oksygeninnholdet i hovedtilførselen for nøytralgass til lastetankene ligger over det fastsatte maksimumsnivå.
10. Føreren på et oljetankskip er ikke i stand til å framlegge utskriften fra overvåkings- og kontrollsystemet for oljeutslipp for den siste seiling i ballast.
11. Det foreligger ingen ajourført alarminstruks, eller besetningsmedlemmer har ikke kjennskap til sine plikter ved brann eller ordre om å forlate skipet.

VEDLEGG IV

FRAMGANGSMÅTER FOR KONTROLL AV SKIP

(som omhandlet i artikkel 6 nr. 4)

⁽¹⁾ EFT nr. L 319 av 12.12.1994, s. 28.

1. Procedures for the Control of Ships (IMO-resolusjon A.466 (XII) om framgangsmåter for skipskontroll) med endringer.
2. Principles of Safe Manning (IMO-resolusjon A.481 (XII) om prinsipper for sikker bemanning) og dens vedlegg, som inneholder: Minimum Safe Manning Document (dokument om skipets sikkerhetsbemanning) i vedlegg 1 og Guidelines for the Application of Principles of Safe Manning (retningslinjer for anvendelse av prinsippene om sikker bemanning) i vedlegg 2.
3. Procedures for the Control of Ships and Discharges (IMO-resolusjon A.542. (13) om framgangsmåter for kontroll av skip og utslipp) i henhold til vedlegg I til MARPOL 73/78.
4. Procedures for the Control of Ships and Discharges (IMO-resolusjon MEPC.26 (23) om framgangsmåter for kontroll av skip og utslipp) i henhold til vedlegg II til MARPOL 73/78.
5. Procedures for the Control of Operational Requirements Related to the Safety of Ships and Pollution Prevention (IMO-resolusjon A.742 (18) om framgangsmåter for kontroll med driftskrav i forbindelse med skips sikkerhet samt hindring av forurensning).
6. Bestemmelsene i Den internasjonale kodeks for transport av farlig last til sjøs.
7. Publikasjonen fra Den internasjonale arbeidsorganisasjon (ILO) «Inspection of Labour Conditions on Board Ship: Guidelines for Procedure» (Inspeksjon av arbeidsforhold om bord på skip: retningslinjer for framgangsmåte».
8. Vedlegg I til Paris-MOU, retningslinjer for inspektører.

VEDLEGG V

A. SKIPSKATEGORIER SOM SKAL UNDERKASTES UTVIDET INSPEKSJON

(som omhandlet i artikkel 7 nr. 1)

inløpt fem år eller mindre før sin utfasingsdato i samsvar med MARPOL 73/78,

vedlegg I, regel 13G, dvs.

- råoljetankskip på 20 000 tonn dødvekt og derover eller produkttankskip på 30 000 tonn dødvekt og derover som ikke oppfyller kravene til et nytt oljetankskip som definert i regel 1 (26) i vedlegg I til MARPOL 73/78, skal underkastes utvidet inspeksjon 20 år etter leveringsdatoen angitt i formular B i supplementet til IOPP-sertifikatet, eller 25 år etter nevnte dato dersom skipets vintanker eller dobbeltbunnrom som ikke benyttes til å frakte olje, oppfyller kravene i regel 13G (4) i nevnte vedlegg, med mindre det er blitt ombygd for å etterkomme regel 13F i samme vedlegg,
  - oljetankskip omhandlet ovenfor som oppfyller kravene til et nytt oljetankskip som definert i regel 1 (26) i vedlegg I til MARPOL 73/78, skal underkastes utvidet inspeksjon 25 år etter leveringsdatoen angitt i formular B i supplementet til IOPP-sertifikatet, med mindre det etterkommer eller er blitt ombygd for å etterkomme regel 13F i nevnte vedlegg.
2. Bulkskip med en alder på over tolv år fastsatt på grunnlag av byggedatoen angitt på skipets sikkerhetssertifikater.
  3. Passasjerskip.
  4. Gass- og kjemikalietankskip med en alder på over ti år fastsatt på grunnlag av byggedatoen angitt på skipets sikkerhetssertifikater.

B. IKKE-BINDEnde RETNINGSLINJER FOR UTVIDET INSPEKSJON AV VISSE KATEGORIER SKIP

(som omhandlet i artikkel 7 nr. 2)

Utvidet inspeksjon kan omfatte punktene nedenfor i den grad de er relevante. Inspektørene må være oppmerksomme på at kontroller utført om bord under gjennomføringen av visse operasjoner, f.eks. lasteoperasjoner, kan virke direkte inn på sikkerheten ved disse operasjoner.

1. ALLE SKIP (alle kategorier i del A)
  - Strømvbrudd og start av nødgenerator
  - Kontroll av nødbelysning
  - Funksjonskontroll av nødbrannpumpen med to brannslanger tilkoplede hovedvannledningen for brann
  - Lensepumpenes funksjon
  - Stengning av vanntette dører
  - Låring til vannflaten av livbåt på sjøsiden
  - Prøving av fjernstyrt nødstop for f.eks. kjeler, ventilasjon og drivstoffpumper
  - Prøving av styreinretning og hjelpestyreinretning
  - Inspeksjon av nødstrømforsyning til radioanlegg
  - Inspeksjon og, i den grad det er mulig, prøving av maskinromsseparatoren.

2. OLJETANKSKIP

I tillegg til punktene oppført i nr. 1 kan følgende punkter anses som en del av den utvidede inspeksjonen av oljetankskip:

- Fast installert skumslokkingsystem på dekk
- Brannslukkingsutstyr generelt
- Inspeksjon av brannspjeld til maskinrom, pumperom og oppholdsrom
- Kontroll av nøytralgassens trykk og oksygeninnhold
- Kontroll av besiktelsesrapporten (se IMO-resolusjon A.744(18)) for å fastslå mulige mistenkelige områder som krever inspeksjon.

3. BULKSKIP

For bulkskip kan i tillegg til punktene oppført i nr. 1 følgende punkter anses som relevante for utvidet inspeksjon:

- Mulig korrosjon på fundamenter for dekkmaskineri
- Mulig deformering av og/eller korrosjon på lukedekslar
- Mulige sprekkdannelser eller lokal korrosjon i tverrskipsskott
- Adgang til lasterom
- Kontroll av besiktelsesrapport (se IMO-resolusjon A.744(18)) for å fastslå mulige mistenkelige områder som krever inspeksjon.

4. GASS- OG KJEMIKALIETANKSKIP

For gass- og kjemikalietankskip kan i tillegg til punktene oppført i nr. 1 følgende punkter anses som relevante for utvidet inspeksjon:

- Lastetankkontroll og sikkerhetsinnretninger for temperatur, trykk og frirom
- Oksygenanalyseapparater og eksplosimeter, herunder kalibrering av dem. Tilgjengeligheten av kjemikaliepåvisningsutstyr (sugepumper) med et passende antall egnede gasspåvisningsrør for den særskilte last som transporteres
- Redningsutstyr som gir hensiktsmessig åndedretts- og øyevern til alle om bord (dersom det er påkrevd ved produktene oppført i det internasjonale egnethetssertifikatet eller sertifikatet for transport av farlige kjemikalier i bulk eller eventuelt i sertifikatet for hindring av forurensning ved transport av kondenserte gasser i bulk)
- Kontroll av at det transporterte produkt er oppført i det internasjonale egnethetssertifikatet eller sertifikatet for transport av farlige kjemikalier i bulk eller eventuelt i sertifikatet for hindring av forurensning ved transport av kondenserte gasser i bulk
- Kontroll av at de faste brannslukkingsanleggene på dekk, enten det dreier seg om skum- eller pulveranlegg eller annet, er som påkrevd for det aktuelle produkt.

5. PASSASJERSKIP

For passasjerskip kan i tillegg til punktene oppført i nr. 1 følgende punkter anses som relevante for

utvidet inspeksjon:

- Prøving av brannvarslings- og alarmanlegg
- Prøving av branndørers lukking
- Prøving av høytaleranlegg
- Brannøvelse der, som et minimum, alle utstyrssett for brannmenn blir demonstrert og en del av restaurantpersonalet deltar
- Praktisk demonstrasjon som viser at nøkkelpersoner blant besetningsmedlemmene er kjent med havarikontrollplanen.

Dersom det anses hensiktsmessig, kan inspeksjonen fortsette etter samtykke fra skipsføreren eller operatøren mens skipet er underveis til eller fra medlemsstatens havn. Inspektørene må ikke hindre skipets drift eller provosere fram situasjoner som etter skipsførerens vurdering kan sette sikkerheten til passasjerene, besetningen eller skipet i fare.

VEDLEGG VI

KRITERIER FOR TILBAKEHOLDING AV SKIP

(som omhandlet i artikkel 9 nr. 3)

Før det bestemmes om mangler funnet under en inspeksjon rettfærdiggjør at det berørte skipet blir holdt tilbake, skal inspektøren anvende kriteriene omhandlet i nr. 1 og 2.

Nr. 3 omfatter eksempler på mangler som i seg selv kan gi grunnlag for tilbakeholding av det berørte skipet (se artikkel 9 nr. 3).

1. Hovedkriterier

Inspektøren skal anvende følgende kriterier ved sin faglige vurdering for å avgjøre om et skip bør holdes tilbake eller ikke:

Varighet:

Skip som ikke er sikre nok til å seile fra havn, skal holdes tilbake etter første inspeksjon uansett hvor lang tid skipet vil måtte ligge i havn.

Kriterium

Skipet holdes tilbake dersom dets mangler er tilstrekkelige til at en inspektør må vende tilbake til skipet for å konstatere at de er blitt utbedret før skipet seiler fra havn.

Nødvendigheten av at en inspektør vender tilbake til skipet, er et mål for hvor alvorlige manglene er. Dette gjør imidlertid ikke et nytt besøk obligatorisk i alle tilfeller. Det innebærer at myndigheten på en eller annen måte, fortrinnsvis ved et nytt besøk, må kontrollere at manglene er blitt utbedret før skipet seiler fra havn.

2. Anvendelse av hovedkriteriene

Når inspektøren avgjør om manglene funnet ved et skip er tilstrekkelig alvorlige til at skipet må

holdes tilbake, skal vedkommende vurdere om:

- 1) skipet har relevante og gyldige dokumenter,
- 2) skipet har den besetning som kreves i dokumentet om skipets sikkerhetsbemanning.

Under inspeksjonen skal inspektøren videre vurdere om skipet og/eller besetningen under hele den forestående seilingen er i stand til følgende:

- 3) sikker seiling,
- 4) sikker håndtering og transport av lasten samt overvåking av dens tilstand,
- 5) sikker drift av maskinrommet,
- 6) opprettholdelse av korrekt framdrift og styreevne,
- 7) effektiv brannslukking i alle deler av skipet om det skulle bli nødvendig,
- 8) hurtig og sikker evakuering av skipet og om nødvendig gjennomføring av redningsaksjoner,
- 9) hindring av forurensning av miljøet,
- 10) sikring av tilstrekkelig stabilitet,
- 11) sikring av tilstrekkelig vanntetthet,
- 12) kommunikasjon i eventuelle nødsituasjoner,
- 13) ivaretagelse av sikre og sunne forhold om bord.

Dersom resultatet av en av disse vurderingene er negativt, alle mangler som er funnet sett under ett, foreligger det sterke grunner for å holde skipet tilbake. En kombinasjon av mindre alvorlige mangler kan også gi grunnlag for tilbakeholding av skipet.

3. Som hjelp for inspektøren i bruken av disse retningslinjene følger nedenfor en liste over mangler, gruppert under de relevante konvensjoner og/eller kodekser, som anses å være av en så alvorlig karakter at de kan gi grunnlag for tilbakeholding av skipet. Listen er ikke fullstendig.

3.1. *Generelt*

Manglende gyldige sertifikater som kreves i de relevante konvensjoner. Skip som seiler under flagget til en stat som ikke er part i en konvensjon (relevant konvensjon), eller som ikke har gjennomført en annen relevant konvensjon, har ikke rett til å bringe med seg de sertifikatene som er fastsatt i konvensjonen eller i andre relevante konvensjoner. Mangelen på påkrevde sertifikater bør derfor ikke i seg selv utgjøre en grunn til å holde tilbake disse skipene. Når klausulen om ikke å gi en gunstigere behandling anvendes, kreves det imidlertid at alle vesentlige krav er oppfylt før skipet kan seile fra havn.

3.2. *Områder under SOLAS-konvensjonen (henvisninger står i parentes)*

- 1) Funksjonsfeil ved framdriftsmaskineriet og annet viktig maskineri samt i elektriske installasjoner

- 2) Utilstrekkelig rengjøring av maskinrom, for store mengder oljeblandet vann i renneleier, rørens isolasjon, herunder eksosrør i maskinrommet forurenset av olje, funksjonsfeil ved lensepumpeanlegg
- 3) Funksjonsfeil ved nødgeneratorer, belysning, batterier og brytere
- 4) Funksjonsfeil ved hoved- og hjelpestyreanordningen
- 5) Fravær av, utilstrekkelig kapasitet i eller alvorlig forringelse av personlig livredningsutstyr, livbåter og redningsflåter samt utsetningsanordninger
- 6) Fravær av, ikke forskriftsmessig tilstand for eller vesentlig forringelse av brannvarslingssystem, brannalarmer, brannsløkkingsutstyr, faste brannsløkkingsanlegg, ventilasjonsventiler, brannspjeld eller hurtiglukkingsanordninger i et slik omfang at de ikke tjener sitt formål
- 7) Fravær av, vesentlig forringelse av eller driftsfeil på brannsløkkingsutstyr på oljetankskips lastedekk
- 8) Fravær av, ikke forskriftsmessig tilstand for eller alvorlig forringelse av navigasjonslys, signalfigurer eller lydsignalutstyr
- 9) Fravær av eller funksjonsfeil ved radioutstyr for nød- og sikkerhetskommunikasjon
- 10) Fravær av eller funksjonsfeil ved navigasjonsutstyr, idet det tas hensyn til bestemmelsene i SOLAS-regel V/12(o)
- 11) Manglende ajourførte sjøkart og/eller andre relevante nautiske publikasjoner som er nødvendige for den forestående seiling, idet det tas hensyn til at elektroniske kart kan brukes som erstatning for kartene
- 12) Manglende gnistfri eksosventilasjon for lastepumperom (SOLAS-regel II-2/59.3.1).

3.3. Områder under IBC-kodeksen (henvisninger står i parentes)

- 1) Transport av et stoff som ikke er nevnt i egnethetssertifikatet, eller manglende lastopplysninger (16.2)
- 2) Manglende eller ødelagte høytrykkssikkerhetsinnretninger (8.2.3)
- 3) Elektriske installasjoner som ikke er egensikre eller ikke er i samsvar med kodekskravene (10.2.3)
- 4) Tenningskilder i farlige soner nevnt i nr. 10.2 (11.3.15)
- 5) Manglende overholdelse av særskilte krav (15)
- 6) Overskridelse av høyeste tillatte lastmengde per tank (16.1)
- 7) Utilstrekkelig varmebeskyttelse for sensitive produkter (16.6).

3.4. Områder under IGC-kodeksen (henvisninger står i parentes)

- 1) Transport av et stoff som ikke er nevnt i egnethetssertifikatet, eller manglende lastopplysninger (18.1)
- 2) Manglende lukkeanordninger for oppholds- eller servicerom (3.2.6)

- 3) Ikke gasstette skott (3.3.2)
- 4) Defekte luftsluser (3.6)
- 5) Manglende eller defekte hurtiglukkende ventiler (5.6)
- 6) Manglende eller defekte sikkerhetsventiler (8.2)
- 7) Elektriske installasjoner som ikke er egensikre eller ikke er i samsvar med kodekskravene (10.2.4)
- 8) Vifter i lasteområdet ute av drift (12.1)
- 9) Trykkalarmer for lastetanker ute av drift (13.4.1)
- 10) Defekt gassdeteksjonsanlegg og/eller deteksjonsanlegg for giftige gasser (13.6)
- 11) Transport av stoffer som skal tilsettes en inhibitor, uten at det foreligger et gyldig inhibitorsertifikat (17/19).

3.5. *Områder under konvensjonen om lastelinjer*

- 1) Betydelige områder med skade eller korrosjon, eller huller i platekledning og tilhørende forsterkning i dekk og skrog som påvirker sjødyktigheten og skipets styrke til å motstå lokal belastning, med mindre det er utført tilstrekkelige midlertidige reparasjoner til at skipet kan gå til en havn for endelig reparasjon
- 2) Konstatert utilstrekkelig stabilitet
- 3) Fravær av tilstrekkelige eller pålitelige opplysninger i godkjent form, som ved raske og enkle midler gjør skipsføreren i stand til å organisere skipets last og ballast på en slik måte at det under seilingen, til enhver tid og under alle forhold, opprettholdes en sikker stabilitetsmargin og unngås at skipets konstruksjon utsettes for uakseptable belastninger
- 4) Fravær av, vesentlig forringelse av eller defekte lukkeanordninger, lukestengningssystemer og vannrette dører
- 5) Overbelastning
- 6) Manglende dypgangsmarker eller uleselige dypgangsmarker.

3.6. *Områder under vedlegg I til MARPOL-konvensjonen (henvisninger står i parentes)*

- 1) Fravær av, alvorlig forringelse av eller funksjonsfeil ved oljefiltreringsutstyr, overvåkings- og kontrollsystem for oljeutslipp eller 15 ppm-alarminnretninger
- 2) Gjenværende kapasitet i slopp- og/eller slamtank utilstrekkelig for den planlagte seiling
- 3) Oljedagbok ikke tilgjengelig [20 (5)]
- 4) Installasjon av ulovlige omløpsventiler for lensing.

3.7. *Områder under vedlegg II til MARPOL-konvensjonen (henvisninger står i parentes)*

- 1) Manglende P&A-manual
- 2) Lasten er ikke kategorisert [3 (4)]

- 3) Ingen lastedagbok tilgjengelig [9 (6)]
- 4) Transport av oljelignende stoffer uten at kravene er oppfylt, eller uten et tilsvarende endret sertifikat (14)
- 5) Installasjon av ulovlige omløpsventiler for lensing.

3.8. *Områder under STCW-konvensjonen*

Antall, sammensetning eller sertifisering av besetning ikke i samsvar med bemanningsdokumentet.

3.9. *Områder under ILO-konvensjoner*

- 1) Utilstrekkelig mengde mat for seiling til neste havn
- 2) Utilstrekkelig mengde drikkevann for seiling til neste havn
- 3) Svært uhygieniske forhold om bord
- 4) Ingen oppvarming i oppholdsrommene på et skip som seiler i områder der temperaturene kan være svært lave
- 5) Uforholdsmessig store mengder søppel, blokkering i korridorer/oppholdsrom på grunn av utstyr eller last eller uforsvarlige forhold på andre måter.

3.10. *Områder som ikke kan rettferdiggjøre tilbakeholding, men der f.eks. lasteoperasjoner må innstilles*

Funksjonsfeil ved (eller mangelfullt vedlikehold av) nøytralgassanlegg, lasterelatert utstyr eller maskineri anses som tilstrekkelige grunner for å stanse lasteoperasjoner.

VEDLEGG VII

MINSTEKRITERIER FOR INSPEKTØRER

(som omhandlet i artikkel 11 nr. 1)

1. Inspektøren skal være godkjent av vedkommende myndighet i medlemsstaten til å utføre

havnestatskontroll.

2. Inspektøren skal

enten

- ha arbeidet i minst ett år som flaggstatsinspektør og i den forbindelse ha utført besiktelser og sertifisering i samsvar med konvensjonene, og
- være i besittelse av
  - a) skipsførersertifikat som gjør ham i stand til å ta kommandoen på et skip på 1 600 BRT eller mer (se STCW, regel II/2), eller
  - b) maskinsjefsattest som gjør ham i stand til å utføre denne oppgaven om bord i et skip hvis hovedmaskineri har en effekt på 3 000 KW eller mer (se STCW, regel III/2), eller
  - c) ha bestått eksamen som skipsingeniør, maskiningeniør eller ingeniør med sjøfart som spesialfelt og ha arbeidet som dette i minst fem år.
- Inspektører som er innehavere av et av sertifikatene nevnt i bokstav a) og b), skal ha tjenestegjort til sjøs som offiser i dekk- eller maskinavdelingen i et tidsrom på minst fem år,

eller

- ha en relevant universitetseksamen eller en tilsvarende utdanning, og
  - være utdannet og ha bestått eksamen ved en skole for skipsinspektører, og
  - ha arbeidet i minst to år som flaggstatsinspektør og i den forbindelse ha utført besiktelser og sertifisering i samsvar med konvensjonene.
3. Inspektøren skal kunne kommunisere muntlig og skriftlig med sjøfolk på det språket som vanligvis snakkes til sjøs.
4. Inspektøren skal ha kjennskap til bestemmelsene i de internasjonale konvensjonene og de relevante framgangsmåtene for havnestatskontroll.
5. Også inspektører som ikke oppfyller kriteriene omhandlet ovenfor, godtas dersom de er ansatt hos en medlemsstats vedkommende myndighet for havnestatskontroll på vedtakelsestidspunktet for dette direktiv.
-

EØS-KOMITEENS BESLUTNING**96/EØS/23/06****nr. 21/96
av 26. mars 1996****om endring av EØS-avtalens vedlegg XIII (Transport)****EØS-KOMITEEN HAR -**

under henvisning til avtalen om Det europeiske økonomiske samarbeidsområde, justert ved protokollen om justering av avtalen om Det europeiske økonomiske samarbeidsområde, heretter kalt avtalen, særlig artikkel 98, og

ut fra følgende betraktninger:

Avtalens vedlegg XIII er endret ved EØS-komiteens beslutning nr. 8/96 av 29. februar 1996 om endring av EØS-avtalens vedlegg XIII (Transport)⁽¹⁾.

Rådsresolusjon 95/C 264/01 av 28. september 1995 om utnyttning av telematikk i vegtransportsektoren⁽²⁾ skal innlemmes i avtalen -

BESLUTTET FØLGENDE:**Artikkel 1**

I avtalens vedlegg XIII etter nr. 85 (rådsresolusjon 95/C 169/03) skal nytt nr. 86 lyde:

“86. **395 Y 1011(01)**: Rådsresolusjon 95/C 264/01 av 28. september 1995 om utnyttning av telematikk i vegtransportsektoren (EFT nr. C 264 av 11.10.1995, s. 1).”

Artikkel 2

Teksten til rådsresolusjon 95/C 264/01 på islandsk og norsk, som er vedlagt de respektive språkversjoner av denne beslutning, har samme gyldighet.

Artikkel 3

Denne beslutning trer i kraft 1. april 1996, forutsatt at EØS-komiteen har mottatt alle meddelelser i henhold til avtalens artikkel 103 nr. 1.

Artikkel 4

Denne beslutning skal kunngjøres i EØS-avdelingen av og EØS-tillegget til De Europeiske Fellesskaps Tidende.

Utferdiget i Brussel, 26. mars 1996.

For EØS-komiteen

Formann

P. Benavides

⁽¹⁾ EFT nr. L 102 av 25.4.1996, s. 51, og EØS-tillegget til EF-Tidende nr. 18 av 25.4.1996, s. 24.

⁽²⁾ EFT nr. C 264 av 11.10.1995, s. 1.

RÅDSRESOLUSJON

av 12. september 1995

om utnytting av telematikk i vegtransportsektoren

(95/C 264/01)(*)

RÅDET FOR DEN EUROPEISKE UNIONEN -

som viser til rådsvedtak 93/629/EØF av 29. oktober 1993 om utvikling av et transeuropeisk veinett⁽¹⁾ og framlegg til europaparlaments- og rådsvedtak om retningslinjene til Fællesskapet for utvikling av det transeuropeiske transportnettet, lagt fram for Kommissjonen 7. april 1994⁽²⁾,

som viser til rådsresolusjon av 24. oktober 1994 om telematikk i transportsektoren⁽³⁾ og kommisjonsmelding av 4. november 1994 om telematikk i transportsektoren,

som viser til konklusjonane frå møtet til Det europeiske rådet i Essen 9. og 10. desember 1994 om transeuropeiske nett og vektlegginga av transportreguleringssystem,

som viser til rådsvedtak 94/801/EF av 23. november 1994 om innføring av eit særprogram for forskning og teknologisk utvikling, medrekna demonstrasjon, på området telematikkprogram av allmenn interesse (1994-1998)⁽⁴⁾ og rådsvedtak 94/914/EF av 15. desember 1994 om innføring av eit særprogram for forskning og teknologisk utvikling, medrekna demonstrasjon, på transportområdet (1994-1998)⁽⁵⁾, og

som legg desse synsmåtane til grunn:

For å kunne utnytte telematikk i vegtransporten må medlemsstatane leggje størst vekt på å innføre dei programma som er mest mogleg driftsklare, på grunnlag av tekniske spesifikasjonar og standardar som oppfyller minstekrava, og som sikrar at utstyret er kompatibelt, og gjev betre tryggleik og effektivitet i heile Europa.

Det må fastsetjast eit høveleg nivå for samtrafikkevna mellom programma, slik at brukarane vert sikra ei best mogleg teneste på rimelege økonomiske vilkår og utan at det vert gjort skilnad på borgarar frå medlemsstatane; programma må kunne nyttast av brukarar frå tredjestatar, det må takast omsyn til noverande tilhøve, og prinsippet om rimeleg samhøve og nærleiksprinsippet må etterlevast og auka byråkrati unngåast.

(*) Denne EF-rettsakten, kunngjort i EFT nr. C 264 av 11.10.1995, s. 1, er omhandlet i EØS-komiteens beslutning nr. 21/96 av 26. mars 1996 om endring av EØS-avtalens vedlegg XIII (Transport), se denne utgaven av EØS-tillegget til De Europeiske Fællesskaps Tidende.

(1) TEF nr. L 305 av 10.12.1993, s. 11.

(2) TEF nr. C 220 av 8.8.1994, s. 1.

(3) TEF nr. C 309 av 5.11.1994, s. 1.

(4) TEF nr. L 334 av 22.12.1994, s. 1.

(5) TEF nr. L 361 av 31.12.1994, s. 56.

Det må dessutan dragast nytte av dei røynslene som er gjorde, ikkje berre i medlemsstatane, men òg gjennom arbeid med europeiske prosjekt, slik at det vert mogleg å etterprøve alle sider ved samtrafikkevna og kontinuiteten til programma og å identifisere hindringar og vanskar som verkar hemmande på utviklinga av dei på felleseuropeisk plan, og som såleis vil gje grunn til å gjere høvelege fællesskapstiltak -

MERKJER SEG med glede det arbeidet som medlemsstatane og Kommissjonen har gjort for å førebu utnytting av telematikkprogram i vegtransporten,

MERKJER SEG at Kommissjonen har utarbeidd harmoniserings-tiltak på området telematikkprogram for transportsektoren, slik det er varsla i arbeidsprogrammet hans for 1995 om informasjons-samfunnet,

I

MERKJER SEG med glede dei tiltaka som er gjorde for å harmonisere utnyttinga av trafikkinformasjons- og trafikkkvarslingsstenester som nyttar RDS-TMC (Radio Data System - Traffic Message Channel),

slår fast at arbeidet til dei sakkunnige har gjort det mogleg å fastsetje tekniske spesifikasjonar og minstestandardar som sikrar kompatibilitet for terminalar i køyretøy når det gjeld utnytting av automatiske informasjons- og varslingsystem ved bruk av RDS-TMC, og som gjer det mogleg å gje ålmenta tilgjenge til tenester som gradvis kan gjerast samverkande og kontinuerlege,

sannkjenner at den private sektoren må spele ei viktig rolle i utviklinga og ytinga av RDS-TMC-tenester,

OPPMODAR Kommissjonen om å gjere eit framlegg på grunnlag av dei føreliggjande framlegga om standardisering med omsyn til trafikkinformasjons- og trafikkkvarslingsstenester som nyttar RDS-TMC, slik at samtrafikkevna til slike tenester og kompatibiliteten til dei terminalane i køyretøy som dermed vert naudsynte, vert sikra, samstundes som det vert teke omsyn til framlegget frå Den europeiske standardiseringsorganisasjonen (CEN) om ALERT C-protokollen om kringkasting (Advice and Problem Location for European Road Traffic, Version C) med

- lista over meldingar om hendingar og
- strukturen på dei tilhøyrande lokaliseringstabellane,

TILRÅR at dei medlemsstatane som ønskjer å gje ålmenta tilgjenge til trafikkinformasjons- og trafikkvarslingstenester som nyttar RDS-TMC, i mellomtida nyttar det framlegget frå CEN om ALERT C-protokollen som er nemnt ovanfor,

OPPMODAR medlemsstatane og Kommisjonen, samla i Styringsutvalet for DEFI-initiativet (Definition of First Step Implementation), om å gå inn for å vidareføre arbeidet med å standardisere særskilde RDS-TMC-tenester og om å granske om utviklinga av ALERT +-protokollen (Advice and Problem Location for European Road Traffic, Version plus) kan vere ei kompatibel utviding av ALERT C-protokollen, særleg med sikte på å overføre detaljerte opplysningar om vegtrafikktilhøve, reisetid og offentleg persontransport,

TILRÅR at dei medlemsstatane som ønskjer å innføre internasjonal utveksling av vegtrafikkopplysningar mellom senter, nyttar dei mellombels standardane som er utarbeidde av CEN TC/278 (teknisk CEN-utval nr. 278),

OPPMODAR medlemsstatane og Kommisjonen, samla i Styringsutvalet for DEFI-initiativet, om å fastsetje reglar for korleis dei ulike delane av tenestene skal samordnast, slik at det vert sikra kompatibilitet mellom tenester mellom byar som nyttar dei spesifikasjonane som er nemnde ovanfor, og tenester i byar, som skal utviklast nærmare for tettbygde område, og om saman med industriverksemder å granske minimumskonsekvensane for reguleringa av dei grunnleggjande funksjonane til terminalen,

OPPMODAR medlemsstatane og Kommisjonen om å støtte arbeidet med standardisering av særskilde RDS-TMC-tenester, særleg ALERT +-protokollen og vegtrafikkmeldingar,

OPPMODAR medlemsstatane og Kommisjonen om å støtte arbeidet med standardisering av meir omfattande informasjonstenester som gjer det mogleg med tovegs datautveksling ved radiosamband over kort og mellomlang avstand, og om å halde fram med og påskunde arbeidet med å definere, liksom for RDS-TMC, tekniske spesifikasjonar og minstestandardar som sikrar at terminalar i køyretøy vert compatible, og at alle tenester vert samverkande,

OPPMODAR medlemsstatane om å fremje, med sikte på dei nøyaktige stadtilvisingane som vert innførde med telematikkssystema og -tenestene, bruken av digitale vegkart i samsvar med framlegget frå CEN TC/278 om ein mellombels standard «prENV GDF 2.1» (Geographic Data File Version 2.1) fram til endelege standardar vert vedtekne,

MERKJER SEG med glede dei tiltaka som er gjorde for å fastsetje kva nivå for kontinuitet, samtrafikkvevne og kompatibilitet som faktisk kan gjennomførast for dei ulike vegtrafikkinformasjons-

og vegtrafikkvarslingstenestene, datautveksling over landegrensene, bruken av stillbare meldingsskilt og trafikkregulering over landegrensene, på grunnlag av den analysen som nasjonale sakkunnige har utført av resultatane av validerings- og demonstrasjonsprosjekta, med hovudvekt på det felleseuropeiske vegnettet,

II

slår fast at Den europeiske standardiseringsorganisasjonen, innanfor ramma av arbeidet i CEN TC/278, likeins har utarbeidd framlegg til mellombels standardar for radiosamband over kort avstand, der den gjev førerang til system som nyttar 5,8 GHz-bandet og det infraraude området, som kan nyttast til verdiaukande tenester, særleg i samband med automatiske bompengesystem,

OPPMODAR dei europeiske standardiseringsorgana om å utfylle desse framlegga slik at dei omfattar alle dei tekniske sidene ved radiosamband over kort avstand, og om å utvide dei slik at dei òg omfattar overføringsmetodar for mobiltelefon (celleoppbyggd radiotelefoni) og satellitt,

OPPMODAR Kommisjonen og medlemsstatane om å vurdere framlegga i samanheng med det fjerde rammeprogrammet for forskning og utvikling og særleg om å granske problema i samband med tilnærming til noverande system,

OPPMODAR medlemsstatane om å sikre at nye system som byggjer på utveksling over kort avstand, er compatible med dei planlagde standardane,

OPPMODAR Kommisjonen og medlemsstatane om å påskunde arbeidet med samtrafikkvevna på europeisk plan til elektroniske bompengesystem i det transeuropeiske vegnettet, samstundes som det vert teke omsyn til direktiv 93/89/EØF⁽¹⁾,

OPPMODAR standardiseringsorgana om å prioritere den offisielle godkjenninga av dei standardane og spesifikasjonane som er nemnde ovanfor,

III

OPPMODAR Kommisjonen om å

- a) få hjelp av ei arbeidsgruppe med representantar på høgt nivå som er oppnemnde av medlemsstatane, til strategisk gransking av korleis telematikkprogram for vegtransporten vert utnytta; dersom det er naudsynt, kan arbeidsgruppa trekkje offentlege eller private partnarar (operatørar og industriverksemder) og brukarar inn i arbeidet,
- b) organisere arbeidet i arbeidsgruppa på ein slik måte at det ikkje overlappar arbeidet i noverande arbeidsgrupper, slik at dei føreliggjande særtiltaka kan samlast på ein betre måte og resultatane av dei kan utnyttast betre,

(1) TEF nr. L 279 av 12.11.1993, s. 32.

OPPMODAR medlemsstatane om å oppnemne representantane sine til arbeidsgruppa frå det eller dei departementa eller organa som har ansvaret for utnytting av telematikk i vegtransporten,

OPPMODAR Kommissjonen, med hjelp frå arbeidsgruppa, ut frå fagkunnskapen og røynslene til medlemsstatane og ut frå resultata av dei første gjennomføringane og av dei prosjekta som høyrer under det fjerde rammeprogrammet for forskning og utvikling, og av andre europeiske initiativ som er sette i gang, om å

c) gjere framlegg om ein generell strategi og ei ramme for utnytting av telematikkprogram i vegtransporten:

- definere dei andre programma som framfor alt bør utviklast,
- gjere framlegg om minstespesifikasjonar, slik at dei andre programma kan takast i bruk på ein effektiv måte, og gje melding til Rådet så snart råd er, om kva resultat som er oppnådde,

- klarleggje dei reelle hindringane for iverksetjinga av slike tenester som på den eine sida kjem av dei administrative og konstitusjonelle strukturane i medlemsstatane og på den andre sida av samtrafikkvevna og kompatibiliteten til tenestene på felleseuropeisk plan, og å utarbeide dei direktiva som er naudsynte for å fjerne hindringane,
- d) leggje fram for Rådet eit utførleg arbeidsprogram for arbeidsgruppa og særleg, innan utgangen av 1995, ein utførleg rapport om kva som vert gjort i Den europeiske unionen på området telematikk i vegtransporten, medrekna ein nytte- og kostnadsanalyse av dei planlagde tiltaka, og regelmessig å gje det melding om dei resultata som vert oppnådde.

EFTA-ORGANER

EFTAS OVERVÅKNINGSORGAN

VEDTAK I EFTAS OVERVÅKNINGSORGAN NR. 106/95/COL 96/EØS/23/07

av 31. oktober 1995

om avgiftsfritak, med hensyn til glassemballasje, for grunnavgift på engangsemballasje for drikkevarer (statsstøttenr. 95-002 (Norge))

EFTAS OVERVÅKNINGSORGAN HAR -

under henvisning til avtalen om Det europeiske økonomiske samarbeidsområde⁽¹⁾, særlig artikkel 61 til 63,

under henvisning til avtalen mellom EFTA-statene om opprettelse av et overvåkningsorgan og en domstol⁽²⁾, særlig protokoll 3 artikkel 1,

etter å ha underrettet berørte parter i samsvar med ovennevnte artikler, slik at de kunne framlegge sine merknader, og

ut fra følgende betraktninger:

I. DE FAKTISKE FORHOLD

1. Meldingen

Ved brev av 20. januar 1995, mottatt ved EFTAs overvåkningsorgan 24. januar 1995 (ref. 95-512 A), ga den norske regjering melding i henhold til protokoll 3 artikkel 1 nr. 3 i overvåknings- og domstolsavtalen om et planlagt fritak, med hensyn til glassemballasje, for grunnavgiften på engangsemballasje for drikkevarer (jf. St. prp. 1(1994-95)), dvs. emballasje som ikke brukes mer enn én gang til samme formål uten å bli bearbeidet. EFTAs overvåkningsorgan anmodet ved brev av 3. februar 1995 (ref. 95-573 D) om tilleggsplysninger fra den norske regjering. Disse opplysningene ble oversendt Overvåkningsorganet per faks (ref. 95-979 A), datert 15. februar 1995 og mottatt 16. februar 1996.

2. Støttetiltakets innhold og formål

Den norske regjering har framlagt forslag om å frita inneremballasje av glass for en avgift på engangsbeholdere for drikkevarer. Avgiftsnivået er i dag NOK 0,70 per enhet inneremballasje. Avgiftsfritaket vil gjelde likt for alle glassbeholdere, enten de er norskproduserte eller importerte. Formålet med støtten er i første rekke sektorbestemt, ettersom hensikten er å sikre fortsatt drift ved PLM Moss Glassverk A/S.

PLM-gruppen hadde opprinnelig besluttet å nedlegge produksjonen i Norge på grunn av manglende lønnsomhet.

Ifølge norske myndigheter har strukturen på norske miljøavgifter, særlig avgiftene på drikkevareemballasje, påvirket lønnsomheten ved PLM Moss Glassverk A/S sterkt. Norske energiavgifter og avgifter på drikkevareemballasje er ifølge meldingen usedvanlig høye sammenlignet med nivået i andre EØS-stater. Norske myndigheter har funnet det nødvendig å innføre det planlagte støttetiltaket for å motvirke disse virkningene for foretaket.

PLM Moss Glassverk A/S er den viktigste avtakeren av glassavfall som er innsamlet og bearbeidet med sikte på gjenvinning, og anses derfor av norske myndigheter å være en viktig del av det norske systemet for gjenvinning av glassavfall. Norske myndigheter mener det vil være en alvorlig trussel for glassgjenvinningsystemet dersom PLM-gruppen nedlegger sitt norske datterforetak.

Norske myndigheter mener støtten er berettiget i henhold til unntaksbestemmelsen i EØS-avtalens artikkel 61 nr. 3 bokstav c), idet det vises til betydningen av å opprettholde glassproduksjon i Norge, miljøhensyn i tilknytning til dette og de følger en eventuell nedlegging av foretaket vil få for sysselsettingen i en region i industriell tilbakegang.

3. PLM Moss Glassverk A/S og markedet for drikkevareemballasje

PLM Moss Glassverk A/S

PLM Moss Glassverk A/S er den eneste produsenten av glassemballasje i Norge. Foretakets produksjonsanlegg ligger i Moss, som er sete for fylkesadministrasjonen i Østfold fylke, der foretaket er blant de største arbeidsgiverne. Foretaket er et datterforetak av PLM-gruppen, som sitt hovedkontor i Sverige⁽³⁾. PLM-gruppen overtok Moss Glassverk⁽⁴⁾ A/S etter at foretaket ble insolvent i 1989. PLM Moss Glassverk A/S har gått med underskudd siden 1992. I 1993 var underskuddet på NOK 10,3 millioner.

⁽¹⁾ Heretter kalt EØS-avtalen.

⁽²⁾ Heretter kalt overvåknings- og domstolsavtalen.

⁽³⁾ PLM er en av de ledende emballasjeprodusenter i Europa. PLM produserer og markedsfører ulike typer forbrukeremballasje i metall, glass og plast.

⁽⁴⁾ Grunnlagt 1898.

PLM Moss Glassverk A/S sysselsetter om lag 285 personer. Produksjonsanlegget består av to smelteovner og fire sett produksjonsutstyr som kan produsere samtidig langs fem produksjonslinjer. Smelteovnene har en levetid på åtte år; etter dette må det foretas en fullstendig overhaling. Levetiden utgår i løpet av 1995 for den ene av ovnene og i 1996 for den andre. PLM-gruppen har derfor måttet avgjøre hvorvidt den skulle utbedre den ene ovnen midlertidig, til en kostnad på NOK 20 millioner, eller investere i en ny smelteovn til NOK 33 millioner. Begge alternativer ville medføre ytterligere investeringer i den andre ovnen.

Det første alternativet forutsatte at produksjonen i Norge ville bli gradvis redusert i perioden 1995-98, samtidig som investeringer og produksjon ville bli trappet opp ved PLM-gruppens fabrikk i Limmared i Sverige. Det andre alternativet ville gjøre det mulig å fortsette driften i Norge ut over år 2000. PLM satte imidlertid som vilkår for å velge det andre alternativet at driften i Norge kunne regnes som lønnsom.

Opprinnelig besluttet PLM-gruppen 5. desember 1994 gradvis å nedlegge driften ved PLM Moss Glassverk A/S. Etter å ha drøftet saken med norske myndigheter, har imidlertid PLM-gruppen samtykket i å velge det andre alternativet nevnt ovenfor.

Produksjonsstatistikken for PLM Moss Glassverk A/S for perioden 1990-94 viser betydelige variasjoner både med hensyn til verdien av og det fysiske volum av foretakets produksjon. Enhetsverdien av engangsbeholdere for alkoholfrie drikkevarer, den produktgruppe som fritaket for grunnavgift forventes å få størst innvirkning på, har vært i tilbakegang gjennom hele observasjonsperioden.

Støtte til Moss Glassverk A/S

Norske myndigheter har, ved å multiplisere antallet engangsbeholdere for drikkevarer av glass produsert av Moss Glassverk A/S med avgiften per enhet, dvs. NOK 0,70, anslått at et avgiftsfritak for glassemballasje vil gi PLM Moss Glassverk A/S en økonomisk gevinst på NOK 13 millioner i året.

I 1994 mottok Moss Glassverk A/S et direkte tilskudd på NOK 11 millioner, som ble bevilget av Stortinget⁽⁵⁾ i 1993 innenfor rammen av en midlertidig tilskuddsordning, for å sikre innsamling og gjenvinning av glass i Norge. Norsk Glassgjenvinning A/S, som er spesialisert på innsamling og bearbeiding av glass til ombruk som råmateriale, mottok et tilskudd på NOK 1 millioner under samme ordning i 1994. Den midlertidige tilskuddsordningen utløp 31. desember 1994.

Markedet for drikkevareemballasje i Norge

Det er ikke mulig å skille mellom markedet for drikkevareemballasje og markedet for drikkevarer. På etterspørselsiden gjør forbrukeren i regelen et samtidig valg mellom ulike drikkevarer og ulike typer emballasje. På tilbudssiden, avhengig av

emballasjematerialet, produseres emballasjen ofte samtidig som drikkevaren produseres og tappes. Glassemballasje må derimot produseres i en egen prosess.

Opplysningene gitt nedenfor, som er utledet fra et bredere materiale, viser noen av særtrekkene ved det norske markedet for drikkevarer og drikkevareemballasje.

Øl selges som regel enten i glassflasker til ombruk (markedsandel i 1993: 72 %) eller på fat (markedsandel i 1993: 27 %). Med hensyn til engangsemballasje har metallbokser en markedsandel på bare 1 %, mens plastbeholdere synes å bli brukt bare i svært begrenset omfang.

Med hensyn til kullsyreholdige drikkevarer har ombruks-emballasje av plast overtatt markedet på bekostning av glassflasker. Markedsandelen for glassflasker til ombruk har falt fra 88 % i 1990 til 26 % i 1993, mens plastbeholdere har økt sin andel fra 1 % i 1990 til 73 % i 1993⁽⁶⁾. Som for øl har metallbokser en stabil markedsandel på 1 %. Med hensyn til glassemballasje for fruktsaft og andre alkoholfrie drikkevarer uten kullsyre synes markedsandelene å være relativt stabile, selv om de opplysninger som foreligger, tyder på en svak nedgang for glassbeholdere også i denne delen av markedet.

Norge hadde i 1994 et samlet forbruk på 219 mill. liter øl, 526 mill. liter alkoholfrie drikkevarer med kullsyre og 200 mill. liter alkoholfrie drikkevarer uten kullsyre.

Nesten alt øl som selges i glassflasker til ombruk, er norskprodusert, mens importert øl i hovedsak selges i bokser og i glassflasker til engangsbruk, og i mindre grad i glassflasker til ombruk. Med hensyn til brennevin, vin og sterkøl selges halvparten i ombruksflasker og halvparten i engangsflasker. Nesten alle slike drikkevarer som selges i glassflasker til ombruk, er norskproduserte, mens alle drikkevarer av denne typen solgt i glassflasker til engangsbruk er importerte. Alkoholfrie drikkevarer med kullsyre som selges i ombruksemballasje (glass- og PET-flasker), er i hovedsak norskproduserte, mens slike drikkevarer solgt i engangsemballasje (for det meste bokser) utelukkende er importerte.

Tabell 1 nedenfor er utledet fra statistiske opplysninger⁽⁷⁾ offentliggjort av Den Norske Emballasjeforening⁽⁸⁾. Klassifiseringssystemet HS har ingen egen identifikasjon for eksport og import av inneremballasje for drikkevarer av metall eller plast. Slike beholdere er derfor ikke tatt med i tabell 1. Tabellen viser at det har vært en generell økning i eksporten av glassflasker til alkoholholdige og alkoholfrie varer, som bare kan være produsert ved PLM Moss Glassverk A/S. Dette er i samsvar med PLM-gruppens beslutning om å nedlegge ett av sine produksjonsanlegg i Sverige (Hammar) og overføre en del av produksjonen til Norge etter overtakelsen av Moss Glassverk A/S. Også importen av glassflasker til Norge har økt i samme periode, men i mindre omfang.

⁽⁵⁾ Budsjetttinnstilling S II (1993-94), kapittel 1442, post 70.

⁽⁶⁾ Ifølge Nærings- og energidepartementet har markedsandelen for ombruksemballasje av plast økt ytterligere til 93 % i 1994 på bekostning av glassemballasje.

⁽⁷⁾ Kilde: NOS Utenrikshandel

⁽⁸⁾ Den norske emballasjeforening - Emballasjeindustriens Landsforening (EIL).

Tabell 1 - Import og eksport av drikkevareemballasje

HS nr.	Beskrivelse	1990		1991		1993	
		Import mill. NOK	Eksport mill. NOK	Import mill. NOK	Eksport mill. NOK	Import mill. NOK	Eksport mill. NOK
7001.9001	Glass- emballasje Flasker til øl og mineral vann	2,0	23,6	8,1	22,4	7,1	31,5
7001.9002	Flasker til vin, brenne- vin og fruktsaft	4,5	0,2	2,9	13,0	2,6	23,7
7001.9005	Andre flasker	12,1	9,1	14,4	25,6	17,1	6,7

4. Avgifter på drikkevareemballasje

Grunnavgiften på engangsemballasje for drikkevarer ble innført 1. januar 1994⁽⁹⁾. Gjeldende avgiftssats fra 1. januar 1995 er NOK 0,70 per enhet. Avgiften gjelder alle typer engangsbeholdere, uavhengig av retur- eller gjenvinningsandel. Engangsemballasje er definert⁽¹⁰⁾ som all emballasje som ikke kan gjenbrukes. Grunnavgiften gjelder engangsemballasje⁽¹¹⁾ for alle typer drikkevarer, unntatt a) melk og melkeprodukter, b) drikkevarer framstilt av kakao og sjokolade samt konsentrater, og c) varer i pulverform. Et unntak for drikkevarer basert på te og kaffe ble opphevet 1. januar 1995.

Avgiften innkreves på samme måte for all emballasje, enten ved import eller når drikkevaren fylles på beholderen/produktet ferdigstilles. Grunnavgiften betales ikke direkte av PLM Moss Glassverk A/S. Avgiften omfatter ikke drikkevareemballasje som eksporteres fra Norge.

Grunnavgiften blir nå undersøkt av Overvåkningsorganet med sikte på å fastslå om den er forenlig med EØS-avtalens artikkel 14.

En differensiert miljøavgift⁽¹²⁾, som i prinsippet gjelder alle drikkevarebeholdere, ble innført parallelt med grunnavgiften 1. januar 1994. Avgiftsnivået differensieres etter gjenvinningsandelen for den enkelte type beholder, i samsvar med Forskrift om retursystemer for emballasje til drikkevarer. For beholdere som ikke gjenvinnes, gjelder høyeste avgiftssats på NOK 3,00 per enhet, mens det for gjenvinnbare glassbeholdere gjelder en redusert avgiftssats på NOK 1,05. Det finnes i dag ingen innsamlings- og gjenvinningssystemer for andre typer drikkevareemballasje enn glass, men slike systemer er planlagt etablert⁽¹³⁾.

⁽⁹⁾ St.prp. nr. 1 (1994-95) Skatter og avgifter til statskassen, Grunnavgift på engangsemballasje for drikkevarer

⁽¹⁰⁾ Se § 2 bokstav b) i "Forskrifter om grunnavgift på engangsemballasje for drikkevarer fastsatt av Finansdepartementet 30. desember 1993".

⁽¹¹⁾ Ved volum på inntil 4 liter.

⁽¹²⁾ Miljøavgiften og forskriften om retursystemer for emballasje til drikkevarer er beskrevet mer utførlig i Overvåkningsorganets vedtak av 13. april 1995 om å innlede saksbehandlingen (EFT nr. C 212 av 17.8.1995, s. 6, og EØS-tillegget til EF-Tidende nr. 30 av 17.8.1995, s. 1).

⁽¹³⁾ Norsk industri inngikk 14. september 1995 fire avtaler med Miljødepartementet om gjenvinning av annet emballasjemateriale.

5. Det norske systemet for innsamling og gjenvinning av glassavfall

Innsamling og gjenvinning av glassemballasje er basert på regler fastsatt i Forskrift om retursystemer for emballasje til drikkevarer av 10. desember 1993.

Innsamling av glassavfall ble igangsatt i Norge i 1988. I 1992 tok PLM Moss Glassverk A/S initiativ til å opprette Norsk Glassgjenvinning A/S (NGG), et foretak spesialisert på innsamling og bearbeiding av glass til ombruk som råmateriale. NGG startet driften i 1993, og retursystemet er godkjent av Statens forurensningstilsyn i samsvar med forskriften nevnt ovenfor. Returandelen i NGGs retursystem er anslått til 65 % for 1995. Kostnadene ved retursystemet dekkes gjennom en gjenvinningsavgift per enhet glassemballasje betalt av NGGs medlemmer, samt selskapets fortjeneste fra salg av bearbeidet glassavfall. Avhengig av miljøegenskapene ved den glassemballasje det gjelder, må NGGs medlemmer dermed betale grunnavgiften (NOK 0,70 per enhet), miljøavgiften med redusert sats (35 % av full sats, dvs. NOK 1,05 per enhet), samt gjenvinningsavgiften til NGG.

NGG kjøper glassavfall fra kommuner som driver særskilt innsamling av slikt avfall. Avfallet bearbeides av NGG før det selges som råmateriale til PLM Moss Glassverk A/S eller andre avtakere. NGG tar imot alle typer glassavfall, herunder avfall fra glass produsert av PLM Moss Glassverk A/S og importert glass. Dette innebærer at det innsamles mer glass (38 000 tonn i 1995) enn PLM Moss Glassverk A/S kan bearbeide (25 000 tonn i 1995). Nye metoder til gjenvinning av glassavfall er derfor blitt undersøkt. Dette har ført til at glassavfall innsamlet av NGG i 1995 ble brukt til produksjon av en særskilt type mineralull (glava). Leveringene av glassavfall fra NGG til produksjon av glava forventes å komme opp i rundt 6000 tonn i 1995. Forskningsinstituttet SINTEF har ingangsatt et prosjekt med

hensyn til mulig bruk av glassavfall som råmateriale ved produksjon av en spesiell betongkvalitet ("glassbetong"). Dette prosjektet befinner seg imidlertid fortsatt på et svært tidlig stadium. For de resterende 7000 tonn er det ennå ikke funnet noen anvendelse, men det undersøkes om det foreligger eksportmuligheter.

II. SAKSBEHANDLING I HENHOLD TIL OVERVÅKNINGS- OG DOMSTOLSAVTALENS PROTOKOLL 3 ARTIKKEL 1 NR. 2

1. Formell undersøkelse

EFTAs overvåkningsorgan besluttet 13. april 1995 (vedtak nr. 40/95/COL) å innlede formell undersøkelse med hensyn til den planlagte støtten. Den norske regjering ble underrettet om vedtaket ved brev av 18. april 1995 (ref. 95-2478-D), med kopi av Overvåkningsorganets vedtak av 13. april 1995. I brevet ble den norske regjering bedt om oversende sine merknader innen en måned etter å ha mottatt vedtaket, og om å framlegge for Overvåkningsorganet alle opplysninger som var nødvendige for å undersøke saken. Den norske regjering ble minnet om sin plikt til ikke å iverksette tiltakene før undersøkelsen hadde ført til et endelig vedtak. Den norske regjering oversendte ved brev av 30. mai 1995, mottatt samme dag (ref. 95-3289 A), sine merknader til Overvåkningsorganets vedtak. Den planlagte støtten ble drøftet på et møte med norske myndigheter 12. juni 1995.

EF-kommisjonen ble, i samsvar med EØS-avtalens protokoll 27, underrettet ved kopi av vedtaket. Vedtakets hovedinnhold ble offentliggjort i form av en kunngjøring i EØS-avdelingen av De Europeiske Fællesskaps Tidende (EFT nr. C 212 av 17.8.1995, s. 6-13), og i EØS-tillegget til EFT (EØS-tillegg nr. 30 av 17.8.1995, s. 1-8), for å innby de øvrige EFTA-stater som er parter i EØS-avtalen, EFs medlemsstater og interesserte parter til å framlegge sine merknader innen en måned fra dagen for offentliggjøring.

Overvåkningsorganet mottok merknader fra følgende interesserte parter: Beverage Can Makers Europe (ref. 95-5245 A), Elopak A/S (ref. 95-5376 A), Tetrapak A/S (ref. 95-5374 A), Prosess- og foredlingsindustriens Landsforening (ref. 95-5416 A) og Norges Dagligvarehandels Forbund (ref. 95-5618 A). Overvåkningsorganet oversendte ved brev av 21. september (ref. 95-5504 D) og 4. oktober 1995 (ref. 95-5800 D) kopier av merknadene fra ovennevnte interesserte parter til den norske regjering, og anmodet den til å framlegge sine synspunkter. Synspunktene fra den norske regjering ble mottatt per faks 20. oktober 1995 (ref. 95-6092 A).

2. Merknader fra den norske regjering

Norske myndigheter framhever to forhold med hensyn til unntak fra det generelle forbud mot statsstøtte fastsatt i EØS-avtalens artikkel 61 nr. 1, under henvisning til artikkel 61 nr. 3 bokstav c) og de avledede regler om statsstøtte til miljøvernformål. For det første understrekes det at PLM Moss Glassverk A/S spiller en

avgjørende rolle i det norske systemet for gjenvinning av glassavfall, og for det andre vises det til avgiftens negative innvirkning på foretakets finansielle situasjon. Innføringen av nye miljøavgifter på drikkevareemballasje, i tillegg til andre miljøavgifter og markedsvilkår i rask endring, har ifølge norske myndigheter rammet foretaket hardt.

Norske myndigheter vedgir at det planlagte fritaket for grunnavgift med hensyn til glassemballasje utgjør statsstøtte som definert i EØS-avtalens artikkel 61, og har følgelig meldt den planlagte støtten til Overvåkningsorganet. De er også på det rene med at artikkel 61 ikke kan anvendes for å omgå avtalens regler om fritt varebytte. De hevder imidlertid at et avgiftsfritak for gjenvinnbart glass ikke vil få slik virkning. Myndighetene anser ikke at avgiftsfritaket vil føre til forskjellsbehandling mellom norskproduserte og importerte varer, idet det vises til at all engangsemballasje av glass, også importert glassemballasje, vil bli fritatt for avgiften.

Videre mener norske myndigheter at bestemmelsen i artikkel 61 nr. 3 bokstav c) gir mulighet for unntak fra det generelle forbud mot statsstøtte fastsatt i artikkel 61 nr. 1 i denne saken. Det vises til avsnitt 15.4.3 nr. 1 i retningslinjene for statsstøtte⁽¹⁴⁾, som åpner for statsstøtte i forbindelse med avfallshåndtering og midlertidig lempelse for nye miljøavgifter.

Under henvisning til markedssituasjonen for bearbeidet glassavfall i Norge og gjenvinningssystemet for glassavfall⁽¹⁵⁾, fastslår norske myndigheter at gjenvinningssystemet for glass i stor grad er basert på kapasiteten ved PLM Moss Glassverk A/S til gjenvinning av slikt glass, ettersom det i dag ikke finnes noe reelt alternativ. Dersom den eneste glassfabrikken i Norge må nedlegges, vil dette sette hele gjenvinningssystemet i fare.

Med henvisning til avsnitt 15.4.3 nr. 3 i retningslinjene om statsstøtte, som åpner for midlertidig lempelse for nye miljøavgifter når dette er nødvendig for å veie opp for tap i konkurransevne som følge av slike avgifter, og til spørsmålet reist av Overvåkningsorganet om hvorvidt foretaket faktisk har tapt konkurransevne, framhever norske myndigheter at konkurranseulempen påført PLM Moss Glassverk A/S må ses i en videre sammenheng. Under henvisning til den opprinnelige meldingen, senere utfylt med statistisk materiale, anser de det som tilstrekkelig dokumentert at det har vært en vesentlig nedgang i etterspørselen etter produktene til PLM Moss Glassverk A/S, blant annet som følge av at nye produkter (plastflasker) er innført på markedet. Denne situasjonen ble forverret ved innføringen av ulike miljøavgifter, som alle har rammet PLM Moss Glassverk A/S i løpet av kort tid.

Det faktum at grunnavgiften ikke omfatter varer til eksport, innebærer ifølge norske myndigheter ikke at den internasjonale konkurransevnen til PLM Moss Glassverk A/S ikke er berørt. Grunnavgiften anses som en hindring når det gjelder å opprettholde og etablere et solid produksjonsgrunnlag i Norge, noe som regnes som en forutsetning for å kunne konkurrere utenlands. På den annen side går glass i stor grad til innenlandsk forbruk,

⁽¹⁴⁾ Saksbehandlingsregler og materielle regler på statsstøtteområdet, vedtatt av Overvåkningsorganet 19. januar 1994.

⁽¹⁵⁾ Se avsnitt I nr. 5 i dette vedtak.

ettersom det er en rimelig, men voluminøs vare som det ikke er særlig lønnsomt å transportere over store avstander. Det anses i den forbindelse ikke som hensiktsmessig å analysere konkurranseevnen på bakgrunn av eksportmulighetene. Sett i en videre sammenheng mener imidlertid norske myndigheter at foretaket åpenbart har tapt konkurranseevne, og at virkningene av grunnavgiften har forverret situasjonen ytterligere.

Som i den opprinnelige meldingen, understreker norske myndigheter endelig at det bør tas hensyn til den vanskelige sysselsettingssituasjonen i Østfold, der PLM Moss Glassverk A/S er en viktig del av næringsgrunnlaget i Moss, de følger vedtaket vil få for den eneste glassprodusenten i Norge og usikkerhetsmomentet dette innebærer for det norske systemet for glassavfall, når det gjøres vedtak i saken.

3. Merknader fra interesserte parter

Beverage Can Makers Europe⁽¹⁶⁾ (BCME) bemerker at Norge allerede behandler ombruk og gjenvinning ulikt, ettersom grunnavgiften belaster all omsetning av drikkevarer i engangsbeholdere, uavhengig av om beholderne gjenvinnes eller ikke, og at denne skjevheten forsterkes ytterligere gjennom innføringen av en miljøavgift på gjenvinnbare beholdere, differensiert etter graden av gjenvinning. Den planlagte støtten vil derfor føre til økt forskjellsbehandling med hensyn til bokser for drikkevarer, samtidig som den bedrer vilkårene for gjenvinning av glass uten å lette gjenvinningen av annet emballasjemateriale ved et tilsvarende fritak. BCME mener støtteforslaget er urimelig fordi det kan føre til konkurransevridning, og at det dermed utgjør en handelshindring.

Elopak A/S og Tetra Pak A/S⁽¹⁷⁾ mener det planlagte avgiftsfritaket for engangsemballasje av glass ikke bør godkjennes, ettersom det vil medføre forskjellsbehandling overfor andre typer drikkevareemballasje og derfor strider mot EØS-avtalens bestemmelser og formål. De mener grunnavgiften som sådan er i strid med EØS-avtalen og ikke kan forsvares ut fra miljøhensyn. De hevder videre at grunnavgiften særlig belaster kartonger til drikkevarer, ettersom to tredeler av den emballasje som i dag er avgiftspliktig, er av denne type. Ifølge disse selskapene er det i flere livløpsanalyser dokumentert at kartonger til drikkevarer er mer miljøvennlige enn andre typer drikkevareemballasje, herunder ombruksemballasje for drikkevarer som melk og fruktsaft. De viser til at også foretak som driver med produksjon eller påfylling av drikkevarekartonger i Norge, nå har innført et innsamlings- og gjenvinningssystem finansiert av næringen, Norsk Returkartong a/s, og at dette har løst avfallsproblemene med hensyn til drikkevarekartonger.

Et avgiftsfritak for glassflasker kan få betydelig negativ

innvirkning på salget og bruken av drikkevarekartonger, ettersom glassflasker er den mest sannsynlige erstatning for kartonger som emballasje for fruktsaft. En forskjellsbehandling til fordel for glassflasker på NOK 0,70 per enhet vil lett kunne føre til en endring i etterspørselen etter emballasje for fruktsaft. Ettersom glassflasker til engangsbruk er betydelig tyngre (10-30 ganger) enn kartonger, kan dette føre til en dramatisk forverring av avfallsproblemene, selv med høy returandel. Grunnavgiften kan dermed få motsatt virkning av det som var den norske regjeringens siktemål.

Elopak A/S og Tetra Pak A/S innvender at de statistiske opplysningene framlagt norske myndigheter er foreldet. Dersom det var blitt framlagt tall for 1994, ville de ifølge disse selskapene ha vist en økning i bruken av engangsemballasje, som følge av vellykket lansering av nye drikkevarer som Snapple og Fruitopia, som begge selges i glassflasker til engangsbruk.

Prosess- og foredlingsindustriens Landsforening (PIL)⁽¹⁸⁾ peker i hovedsak på at en avgiftspolitik som innebærer forskjellsbehandling mellom ulike typer emballasjemateriale for drikkevarer, ikke kan forsvares på miljømessig grunnlag. PIL har i samarbeid med andre næringsorganisasjoner nylig inngått avtaler⁽¹⁹⁾ med Miljøverndepartementet om økt gjenvinning av avfall⁽²⁰⁾. Avtalene gjelder returordninger som skal finansieres gjennom private avgifter betalt av næringen selv. PIL mener det nåværende avgiftssystemet for drikkevareemballasje er til hinder for etableringen av et gjenvinningssystem for alle typer emballasjemateriale for drikkevarer på linje med slike systemer for annet emballasjeavfall, og at det derfor i prinsippet er uforenlig med avtalene nevnt ovenfor.

Norges Dagligvarehandels Forbund (DF) viser til de problemer dagligvareleverandørene har hatt med hensyn til å etablere et retursystem for glass-, metall- og PET-avfall som følge av det norske avgiftssystemet for drikkevareemballasje. Det vises til den såkalte "Resirk-gruppen"⁽²¹⁾, der DF deltar. Gruppen har framlagt en søknad for Statens forurensningstilsyn (SFT) med sikte på opprettelse av et retursystem for engangsemballasje. Dette retursystemet for emballasjeavfall kan bli godkjent av SFT, men drikkevarer i engangsemballasje vil fortsatt være omfattet av en avgift per enhet på NOK 1,30 pluss merverdiavgift. DF mener det norske avgiftssystemet for drikkevareemballasje undergraver "Resirk"-systemets økonomiske levedyktighet, og at dette innebærer en forskjellsbehandling med hensyn til konkurranse fra importerte varer.

Den norske regjering framsatte ingen særskilte synspunkter med hensyn til merknadene gjengitt ovenfor.

⁽¹⁶⁾ Beverage Can Makers Europe, grunnlagt i 1990, beskriver seg selv som en ikke-kommersiell organisasjon som representerer europeiske produsenter av bokser for drikkevarer.

⁽¹⁷⁾ Elopak A/S og Tetra Pak A/S er norske produsenter av drikkevareemballasje, i hovedsak kartonger.

⁽¹⁸⁾ Prosess- og foredlingsindustriens Landsforening har de fleste norske produsenter av drikkevareemballasje, herunder PLM Moss Glassverk A/S, som medlemmer.

⁽¹⁹⁾ Avtalene ble inngått 14. september 1995.

⁽²⁰⁾ Avtalene fastsetter målsetninger for innsamling/gjenvinning av plast, metall, papp og brunt papir.

⁽²¹⁾ "Resirk-gruppen" er sammensatt av representanter for detaljister samt bl.a. bryggerier og mineralvannprodusenter.

III. VURDERING

Det planlagte tiltaket utgjør statsstøtte

Norske myndigheter har ved meldingen av 20. januar 1995 oppfylt sin forpliktelse etter protokoll 3 artikkel 1 nr. 3 i overvåknings- og domstolsavtalen til å gi melding om planer som går ut på å innføre eller endre statsstøtte.

Ettersom støtten vil bli gitt i form av fritak for en avgift pålagt av den norske regjering, vil den bli gitt av staten i form av statsmidler. Selv om fritaket for grunnavgift på engangsemballasje for drikkevarer vil gjelde likt for både norskproduserte og importerte varer, og derfor ikke begunstiger den eneste norske produsenten av glassemballasje, PLM Moss Glassverk A/S, i forhold til andre produsenter av glassemballasje innenfor EØS, kan det likevel fastslås at tiltaket utgjør statsstøtte. Et avgiftsfritak for glassbeholdere vil først og fremst være til fordel for PLM Moss Glassverk A/S som den dominerende produsenten av glass for det norske markedet. Foretaket vil bli fritatt for grunnavgiften for sin produksjon av engangsemballasje av glass for drikkevarer. De øvrige økonomiske fordeler av avgiftsfritaket for glassemballasje vil sannsynligvis bli fordelt på et stort antall produsenter av glassemballasje eller andre aktører på drikkevaremarkedet. Ettersom PLM Moss Glassverk A/S står overfor faktisk og potensiell konkurranse fra nære substitutter av annet emballasjemateriale enn glass innenfor EØS, er det imidlertid fare for at støtten kan vri konkurransen og påvirke samhandelen innenfor det området som omfattes av EØS-avtalen. På denne bakgrunn trekkes den konklusjon at det planlagte tiltaket utgjør støtte som definert i EØS-avtalens artikkel 61 nr. 1. Dette stadfestes gjennom de merknader som ble framlagt for Overvåkningsorganet av interesserte parter og av norske myndigheter.

Unntak fra det generelle forbud mot statsstøtte

Som ledd i beslutningen om å innlede formell undersøkelse, vurderte Overvåkningsorganet hvorvidt noen av unntaksbestemmelsene i EØS-avtalens artikkel 61 nr. 2 og 3 kom til anvendelse, slik at støtten kunne unntas fra det generelle forbudet mot støtte fastsatt i artikkel 61 nr. 1. Det ble fastslått at unntakene omhandlet i artikkel 61 nr. 2 bokstav a) til c) og i artikkel 61 nr. 3 bokstav a), b) og d) ikke får anvendelse i denne saken.

I meldingen og merknadene fra norske myndigheter understrekes den vanskelige industri- og sysselsettingssituasjonen i Østfold, der foretaket er en viktig del av næringsgrunnlaget i Moss, som et ytterligere argument for den planlagte støttens berettigelse. Overvåkningsorganet finner at bestemmelsene i artikkel 61 nr. 3 bokstav a) og c) om unntak for regionalstøtte ikke får anvendelse i denne saken, ettersom Østfold ikke omfattes av virkeområdet for de distriktpolitiske virkemidlene i Norge⁽²²⁾. Norske myndigheter har ikke fremmet forslag om å endre virkeområdet for de distriktpolitiske virkemidlene, og støtten inngår heller ikke i en generell regional støtteordning.

I meldingen og i de merknader Norge framla for Overvåkningsorganet under saksbehandlingen, blir den planlagte støtten i hovedsak begrunnet med at PLM Moss Glassverk A/S må forsikres for de negative økonomiske følger av grunnavgiften på engangsemballasje for drikkevarer, for derved å sikre det norske gjenvinningsystemet for glassavfall. På denne bakgrunn og i samsvar med vedtaket om å innlede formell undersøkelse, anses bestemmelsen i artikkel 61 nr. 3 bokstav c), i den utstrekning den tillater "støtte som har til formål å lette utviklingen av enkelte næringsgrener.... forutsatt at støtten ikke endrer vilkårene for samhandelen i et omfang som strider mot felles interesser", som den eneste relevante unntaksbestemmelsen som gir grunnlag for å undersøke den planlagte støtten, særlig i tilknytning til reglene om støtte til miljøvern omhandlet i kapittel 15 i retningslinjene for statsstøtte.

For å kunne omfattes av en av unntaksbestemmelsene, må tiltaket ikke være i strid med andre bestemmelser i EØS-avtalen, særlig bestemmelsene om fritt varebytte.

Støtten vil i første rekke bedre de økonomiske resultater i PLM Moss Glassverk A/S og/eller gjøre det mulig for foretaket å ta en større andel av emballasjemarkedet. Støtten er ikke knyttet til nyinvestering, opprettelse av arbeidsplasser eller noe annet tidsbegrenset prosjekt, og vil derfor utgjøre driftsstøtte.

Driftsstøtte av miljøhensyn

I henhold til avsnitt 15.4.3. nr. 1 i retningslinjene om statsstøtte vil EFTAs overvåkningsorgan normalt ikke godkjenne driftsstøtte som fritar et foretak for kostnader som følger av forurensning eller ulemper i forbindelse med foretakets virksomhet. Overvåkningsorganet kan imidlertid gjøre unntak fra dette prinsippet i visse klart definerte tilfeller. EF-kommisjonen har innrømmet slike unntak på områdene avfallshåndtering og fritak for miljøavgifter. Slike tilfeller vurderes enkeltvis på grunnlag av de strenge kriterier som gjelder på de to nevnte områder. Disse kriteriene går ut på at støtten

- 1) utelukkende skal kompensere for produksjonskostnader som kommer i tillegg til vanlige kostnader,
- 2) bør være midlertidig og gradvis avtakende, slik at den stimulerer til redusert forurensning eller innføring av mer effektiv ressursbruk raskere enn det som ellers ville ha vært tilfellet,
- 3) ikke må være i strid med de øvrige bestemmelser i EØS-avtalen, særlig bestemmelsene om fritt varebytte og fri bevegelighet for tjenester.

Med hensyn til det første av kriteriene ovenfor, bemerker Overvåkningsorganet at det planlagte fritaket er ment å veie opp for de tilleggs-kostnader som grunnavgiften medfører for produksjon av drikkevarer i engangsemballasje av glass. Den planlagte støtten synes derfor å oppfylle det første vilkåret.

⁽²²⁾ Vedtak 157/94/COL av 16. november 1994 om et kart over støtteberettigede områder i Norge (EFT nr. C 14 av 19.1.1995, s. 4, og EØS-tillegget til EF-Tidende nr. 1/95 av 19.1.1995, s. 1).

Med hensyn til det andre vilkåret har den norske regjering forpliktet seg til å "følge utviklingen på markedet for gjenvinnbart glass nøye, og om nødvendig revurdere behovet for å innrømme fritak for grunnavgiften med hensyn til gjenvinnbart glass". Etter Overvåkningsorganets syn er dette ikke tilstrekkelig med hensyn til å begrense støttens varighet. Det er derfor klart at støtten ikke er midlertidig, ettersom den vil bli gitt på ubestemt tid. Den er heller ikke gradvis avtakende, men kan tvert om øke over tid dersom det blir bestemt at satsene for grunnavgiften, som fritaket gjelder for, skal heves. Det andre vilkåret for å tillate driftsstøtte er derfor ikke oppfylt.

Når det gjelder det tredje vilkåret finner Overvåkningsorganet at det planlagte avgiftsfritaket vil føre til ulik avgiftsbelastning, med hensyn til grunnavgiften, for gjenvinnbare glassbeholdere sammenlignet med andre beholdere som kan gjenvinnes, f.eks. beholdere av PET eller metall. Dette synes å være motivert av et ønske om å legge forholdene til rette for et levedyktig gjenvinningssystem for glass, mens gjenvinning av annet emballasjemateriale ikke lettes ved et tilsvarende avgiftsfritak. Det må derfor antas at et avgiftsfritak for gjenvinnbare glassbeholdere innebærer ulik beskatning av sammenlignbare eller konkurrerende innenlandske produkter. Videre er det slik at enkelte av de typer beholdere som fortsatt vil være avgiftspliktige, f.eks. aluminiumsbokser, i stor grad benyttes til varer som ikke er norskproduserte, mens de beholdere som foreslås fritatt for grunnavgiften, enten fordi de er beregnet på ombruk eller på grunn av avgiftsfritaket for glassflasker, ofte benyttes til innenlandske produkter. Det planlagte avgiftsfritaket synes derfor å medføre en avgiftsbelastning for visse importerte produkter i tillegg til de avgifter som gjelder for sammenlignbare eller konkurrerende innenlandske produkter.

Betraktningene i det foregående avsnitt blir i stor grad bekreftet gjennom merknadene framlagt for Overvåkningsorganet fra interesserte parters side. I disse merknadene vises det også til at grunnavgiften kan være til hinder for etablering av gjenvinningssystemer for annet emballasjemateriale enn glass. Dette bestrides ikke i synspunktene oversendt av den norske regjering. Overvåkningsorganet må derfor trekke den slutning at det planlagte avgiftsfritaket for glass vil resultere i en avgiftsordning som ikke er forenlig med EØS-avtalens artikkel 14. Det tredje vilkåret for å tillate driftsstøtte nevnt ovenfor er derfor ikke oppfylt.

Fritak for miljøavgifter

I henhold til avsnitt 15.4.3. nr. 3 i retningslinjene for statsstøtte kan et midlertidig fritak for nye miljøavgifter godkjennes når det er nødvendig for å veie opp for tap i konkurransevne, særlig på internasjonalt plan. I denne saken må dette kriteriet ses som et tillegg til vilkårene drøftet ovenfor med hensyn til tildeling av driftsstøtte ut fra miljøhensyn.

Den aktuelle avgiften som det foreslås fritak for, synes å ha til formål å redusere bruken av engangsemballasje for drikkevarer av hensyn til miljøet, idet norske myndigheter i tråd med begrepet om et avfallshierarki prioriterer ombruk foran materialgjenvinning og energiutnyttelse. Produsenter og importører av slik emballasje vil som en uunngåelig følge av dette bli rammet av avgiften. I sitt vedtak om å innlede formell undersøkelse fastslo Overvåkningsorganet at PLM Moss Glassverk A/S i det minste delvis burde være i stand til å kompensere for tapet på markedet for engangsemballasje gjennom økt etterspørsel på markedet for ombruksemballasje, og at avgiften på engangsemballasje av glass dessuten gjelder for all slik emballasje, enten den produseres av PLM Moss Glassverk A/S eller importeres til Norge. På den annen side gjelder avgiften ikke glassemballasje som eksporteres fra Norge. Med hensyn til internasjonal konkurransevne synes derfor produksjonen ved PLM Moss Glassverk A/S ikke å være berørt av avgiften på engangsemballasje av glass.

Norske myndigheter framholder at spørsmålet om tapt konkurransevne, særlig på internasjonalt plan, må ses i et videre perspektiv, idet også andre miljøavgifter har hatt negative følger for foretaket og etterspørselen etter dets produkter har gått ned, særlig på grunn av innføringen av nye produkter (plastflasker). Videre hevder norske myndigheter at selv om avgiften ikke gjelder eksportvarer, er dette ikke ensbetydende med at foretakets internasjonale konkurransevne ikke er berørt. De anser det som åpenbart at foretaket har vært skadelidende, og at grunnavgiften utgjør en hindring med hensyn til å etablere og opprettholde et tilstrekkelig innenlandsk produksjonsgrunnlag.

Overvåkningsorganet bestrider i prinsippet ikke argumentet om at et visst innenlandsk produksjonsgrunnlag kan være en forutsetning for å kunne konkurrere internasjonalt. Norske myndigheter har imidlertid ikke framlagt noe overslag over hvilke ytterligere tap foretaket kan være påført som følge av andre miljøavgifter enn grunnavgiften. Overvåkningsorganet bestrider ikke at innføringen av grunnavgiften har vært til skade for foretaket. Dette er en åpenbar følge av grunnavgiftens tiltenkte virkning, nemlig å bidra til redusert etterspørsel etter all engangsemballasje for drikkevarer, uavhengig av emballasjematerialet. Foretaket kan imidlertid ikke utnytte fordelene ved et avgiftsfritak på annen måte enn ved å imøtekomme økt etterspørsel etter engangsemballasje for drikkevarer, eller ved å utvikle ny engangsemballasje for drikkevarer, noe som i seg selv ville være i strid med den norske modellen for et avfallshierarki. Norske myndigheter har for øvrig ikke framlagt noen dokumentasjon på at glassemballasje har mindre skadelig miljøvirkning enn annet emballasjemateriale. Overvåkningsorganet er derfor kommet til at foretakets tap i konkurransevne i første rekke er av strukturell art, som følge av innføringen av konkurrerende substitutter. Dermed er heller ikke dette ytterligere vilkåret for innrømmelse av fritak for miljøavgifter oppfylt.

Konklusjon

Av årsakene nevnt ovenfor, og uavhengig av hva som blir det endelige utfall av Overvåkningsorganets undersøkelse av grunnavgiftens forenlighet med EØS-avtalens artikkel 14, må det konkluderes med at den planlagte støtten ikke oppfyller vilkårene for et unntak etter artikkel 61 nr. 3 bokstav c) om "støtte som har til formål å lette utviklingen av enkelte næringsgrener... forutsatt at støtten ikke endrer vilkårene for samhandelen i et omfang som strider mot felles interesser". Norge må derfor ikke iverksette det planlagte tiltaket -

GJORT DETTE VEDTAK:

1. EFTAs overvåkningsorgan har vedtatt ikke å godkjenne den meldte støtten til PLM Moss Glassverk A/S i form av et fritak, med hensyn til glassemballasje, for grunnavgiften på engangsemballasje for drikkevarer (støtte nr. 95-002).
2. Den norske regjering må ikke iverksette det planlagte tiltaket nevnt i nr. 1.
3. EF-kommisjonen underrettes i samsvar med EØS-avtalens protokoll 27 bokstav d) ved oversendelse av en kopi av vedtaket.
4. Andre EFTA-stater som er parter i EØS-avtalen, EFs medlemsstater og interesserte parter underrettes ved kunngjøring av vedtaket i EØS-avdelingen av og EØS-tillegget til De Europeiske Fællesskaps Tidende.
5. Dette vedtak, som har gyldighet i engelsk språkversjon, er rettet til Norge.

Utferdiget i Brussel, 31. oktober 1995.

For EFTAs overvåkningsorgan

Knut Almestad

President

Björn Friðfinnsson

Medlem av kollegiet

Vedtak i EFTAs overvåkningsorgan nr. 124/95/COL**96/EØS/23/08****av 6. desember 1995****om sjette endring av saksbehandlingsregler og materielle regler på statsstøtteområdet****EFTAS OVERVÅKNINGSORGAN**

har gjort følgende endringer i saksbehandlingsregler og materielle regler på statsstøtteområdet⁽¹⁾, vedtatt 19. januar 1994⁽²⁾, sist endret 9. juni 1995⁽³⁾:

1. Kapittel 6 i retningslinjene for statsstøtte skal lyde:

**“6. SÆRLIGE REGLER OM STØTTE SOM
ER ULOVLIG AV
SAKSBEHANDLINGSGRUNNER**

- 1) Med unntak for de særtrekk som er angitt nedenfor, behandles støtte som er ulovlig av saksbehandlingsgrunner, på samme måte som meldinger.

**6.1. BEGREPET STØTTE SOM ER ULOVLIG AV
SAKSBEHANDLINGSGRUNNER**

- 1) Ettersom begrepet “støtte som ikke er meldt” ville være for snevert til å dekke all støtte som iverksettes i strid med protokoll 3 artikkel 1 nr. 3 siste punktum i overvåknings- og domstolsavtalen, har EFTAs overvåkningsorgan besluttet å anvende begrepet “støtte som er ulovlig av saksbehandlingsgrunner” (heretter kalt “ulovlig støtte”).

Begrepet omfatter

- a) støtte gitt uten melding,
- b) støtte tildelt ved feil anvendelse av en godkjent støtteordning (støtte som “anvendes på utilbørlig måte” i henhold til protokoll 3 artikkel 1 nr. 2 i overvåknings- og domstolsavtalen),
- c) støtte som er meldt sent, dvs. etter at støtten er iverksatt, og
- d) støtte som er meldt på forhånd, men iverksatt før EFTAs overvåkningsorgan har gjort vedtak⁽⁴⁾.

⁽¹⁾ Heretter kalt retningslinjene for statsstøtte.

⁽²⁾ EFT nr. L 231 av 3.9.1994, s. 1, og EØS-tillegget til EF-Tidende nr. 32 av 3.9.1994, s. 1.

⁽³⁾ EFT nr. L 175 av 27.7.1995, s. 59, og EØS-tillegget til EF-Tidende nr. 27 av 27.7.1995, s. 1.

⁽⁴⁾ Se avsnitt 3.3. med hensyn til tolkingen av “iverksette”.

6.2 ANMODNING OM OPPLYSNINGER

- 1) Når EFTAs overvåkningsorgan blir oppmerksom på et mulig tilfelle av ulovlig støtte, vil det først anmode den berørte EFTA-stat om å gi fullstendige opplysninger om saken, normalt innen 20 virkedager. Dette tilsvarer den vanlige fristen for framlegging av tilleggsopplysninger ved melding om støtte (se avsnitt 3.2.4 nr. 2)). Det vil om nødvendig bli sendt en påminnelse.
- 2) Det minnes om at EFTAs overvåkningsorgan kan gå videre i saken og gjøre vedtak på grunnlag av de opplysninger som foreligger (se avsnitt 5.4. nr. 3), selv om den berørte EFTA-stat ikke har framlagt ytterligere opplysninger.

6.2.1. Pålegg (“midlertidige tiltak”)

- 1) EFTAs overvåkningsorgan kan ved et midlertidig vedtak anmode EFTA-staten om å stanse utbetalingen av støtte inntil utfallet av undersøkelsen er klart⁽⁵⁾. Følgende framgangsmåte skal gjelde:
- 2) Når det er fastslått at støtten er gitt ulovlig, skal EFTAs overvåkningsorgan gi den berørte EFTA-stat mulighet til å uttale seg før det gjør et vedtak som pålegger den å stanse utbetalingen av støtte umiddelbart, inntil utfallet av undersøkelsen er klart⁽⁶⁾.
- 3) EFTAs overvåkningsorgans anser at et pålegg om midlertidig stans i utbetalingen av ulovlig støtte i noen tilfeller ikke være tilstrekkelig, ettersom et slikt pålegg ikke alltid vil oppheve virkningen av de overtredelser av saksbehandlingsreglene som eventuelt har funnet sted, særlig dersom hele eller deler av støtten allerede er utbetalt. Overvåkningsorganet vil derfor opplyse EFTA-statene om at det i visse tilfeller - etter å ha gitt den berørte EFTA-stat mulighet til å uttale seg og til alternativt å vurdere tildeling av krisestøtte som definert i kapittel 16 i disse retningslinjer - kan gjøre et midlertidig vedtak som pålegger EFTA-staten å kreve tilbakebetalt midler gitt i strid med saksbehandlingsreglene. Støtten må da kreves tilbakebetalt i samsvar med avsnitt 6.2.3 nr. 2 og nr. 3 i disse retningslinjer⁽⁷⁾.

⁽⁵⁾ EF-domstolen, 14.2.1990, sak C-301/87, Frankrike v. Kommissjonen (1990) saml. I-307 (nr. 19 til 20).

⁽⁶⁾ *Ibid.*, 356 (nr. 19).

- 4) Dersom EFTA-staten ikke stanser utbetalingen av støtte eller krever støtten tilbakebetalt, har EFTAs overvåkningsorgan, mens det undersøker sakens materielle innhold, rett til å forelegge saken direkte for EFTA-domstolen og begjære en erklæring om at utbetalingen er et brudd på avtalen⁽⁸⁾.

6.2.2. Gjennomføring av saksbehandlingen

- 1) I saker som gjelder ulovlig støtte, vil EFTAs overvåkningsorgan bestrebe seg på å gjøre vedtak innen to måneder etter å ha mottatt fullstendige opplysninger.
- 2) Dersom EFTAs overvåkningsorgan i en sak som gjelder ulovlig støtte, finner at støtten er forenlig med EØS-avtalens virkemåte, skal det gjøre positivt vedtak på grunnlag av sakens fakta.

6.2.3. Krav om tilbakebetaling

- 1) Ved negative vedtak i saker som gjelder ulovlig støtte, vil EFTAs overvåkningsorgan i regelen pålegge EFTA-staten å kreve støtten tilbakebetalt fra mottakeren⁽⁷⁾.
- 2) Tilbakebetalingen skal skje i samsvar med nasjonal lov, herunder bestemmelser om påløpte renter ved sen betaling av utestående beløp til staten; rentene bør vanligvis løpe fra den dag den ulovlige støtten ble utbetalt. De relevante nasjonale lovbestemmelser må imidlertid ikke anvendes på en slik måte at det ikke er praktisk mulig å gjennomføre tilbakebetalingen⁽¹⁰⁾.
- 3) Med sikte på å gjenopprette situasjonen er det etter EFTAs overvåkningsorgans mening hensiktsmessig å legge markedsrentene til grunn ved beregning av den fordel som urettmessig er gitt støttemottakeren. I samsvar med dette gjøres EFTA-statene oppmerksom på at Overvåkningsorganet i forbindelse med vedtak som pålegger tilbakebetaling av ulovlig støtte, vil anvende referanserenten⁽¹¹⁾ for beregning av netto tilskudds-ekvivalent for regionale støttetiltak som grunnlag for markedsrenten⁽¹²⁾.

(7) Dette nr. tilsvarende brev fra Kommisjonen til medlemsstatene av 30.4.1995 (EFT nr. C 156 av 22.6.1995, s. 5).

(8) *Ibid.*, 357 (nr. 23).

(9) Først nevnt i EF-domstolen, 12.7.1973, sak 70/72, *Kommisjonen v. Tyskland* (1973) saml. 813, 828-829 (nr. 10 til 13); se også EF-domstolen, 21.3.1990, sak C-142/87, *Belgia v. Kommisjonen* (1990) saml. I-959, 1020 (nr. 65 til 66) og EF-domstolen, 24.2.1987, sak 310/85, *Deuffil v. Kommisjonen* (1987) saml. 901, 927 (nr. 24).

(10) Se EF-domstolen, 21.3.1990, sak C-142/87, *Belgia v. Kommisjonen* (1990) saml. I-959, 1018-1020 (nr. 58 til 63); se også EF-domstolen, 20.9.1990, sak 5/89, *Kommisjonen v. Tyskland* (1990) saml. I-3437, 3456 (nr. 12); EF-domstolen, 21.2.1990, sak C-74/89, *Kommisjonen v. Belgia* (1990) saml. I-491; og EF-domstolen, 2.2.1989, sak 94/87, *Kommisjonen v. Tyskland* (1989) saml. 175, 192 (nr. 12).

(11) Se kapittel 27 nr. 3 bokstav f) i disse retningslinjer.

(12) Dette avsnitt svarer til brev fra Kommisjonen til medlemsstatene av 22. februar 1995 (SG(95) D/1983).

2. I kapittel 18 i retningslinjene for statsstøtte gjøres følgende endringer:

“18. SYSSELSETTINGSSTØTTE⁽¹³⁾”

18.1. INNLEDNING

- 1) Vedvarende arbeidsledighet på uakseptabelt høyt nivå er fortsatt et av de alvorligste økonomiske og sosiale problemer som de fleste europeiske land står overfor. I 80-årene hadde EFTA-statene svært lav arbeidsledighet sammenlignet med resten av Europa (mellom ca 1 % og 3 % av arbeidsstyrken). Den siste lavkonjunktoren medførte imidlertid at arbeidsledigheten i Norge og Island økte sterkt, og kom opp på nivåer som disse landene ikke hadde hatt på flere tiår, dvs. 6 % i Norge i 1993 og 4,7 % i Island i 1994. Liechtenstein har på den annen side hatt svært lav arbeidsledighet i hele perioden.
- 2) I likhet med store deler av Europa opplever EFTA-statene nå en økonomisk oppgang etter lavkonjunktoren i de senere år, og den generelle sysselsettings-situasjonen har bedret seg noe, særlig i Norge. Imidlertid har de ugunstige forholdene på arbeidsmarkedet i de senere år særlig medført en kraftig økning i ungdoms- og langtidsledigheten samt økte sysselsettingsproblemer blant eldre. Denne strukturelle arbeidsledigheten er, selv om den er mindre alvorlig enn i de fleste andre europeiske land, et vedvarende problem som viser få tegn på bedring.
- 3) Generelt viser erfaringen i EFTA-statene og EFs medlemsstater at personer som først er blitt arbeidsledige, må forvente å forbli uten arbeid i forholds-messig lang tid, ettersom de samtidig taper yrkeskompetanse. Dette er bakgrunnen for den urimelig høye andelen langtidsledige i Europa (over 40 % av alle arbeidsledige), noe som fører til at stadig flere rammes av sosial utestenging.
- 4) Det forventes at oppsvinget i den økonomiske aktivitet vil bidra til å skape nye arbeidsplasser i årene som kommer. Det er imidlertid uvisst om denne utviklingen vil være sterk nok til å redusere arbeidsledigheten til et sosialt akseptabelt nivå. Det er nå generell enighet om at det ligger strukturelle årsaker bak de vedvarende høye arbeidsledighets-tallene i Europa. I en slik situasjon kreves det spesielle tiltak for å bedre arbeidsmarkedets tilpasningsevne.
- 5) EFs medlemsstater og EFTA-statene har i den forbindelse utarbeidet en rekke anbefalinger, der følgende fem områder gis prioritet⁽¹⁴⁾:
- økte investeringer innen utdanning og opplæring,
- (13) Dette kapittel svarer til retningslinjene for sysselsettingsstøtte vedtatt av Kommisjonen 19. juli 1995 (EFT nr. C 334 av 12.12.1995, s. 4).
- (14) Se retningslinjer og rekommandasjoner i forbindelse med Hvitboken om vekst, konkurransevne og sysselsetting vedtatt på Det europeiske råds møte i Essen i 1994, samt den felles uttalelse fra formennene for det felles møte mellom EU- og EFTA-statenes finans- og økonomiministre 18. september 1995.

- bedring av interne og eksterne tilpasnings-mekanismer med sikte på å styrke sysselsettings-virkningen av den økonomiske vekst,
  - reduisering av indirekte arbeidskraftskostnader, særlig ved å begrense den direkte beskatning av arbeid,
  - effektivisering av virkemidlene i sysselsettings-politikken, særlig ved alternativ anvendelse av offentlige midler som går til passiv inntektsstøtte for arbeidsledige,
  - styrking av tiltak for å fremme sysselsettingen blant grupper som møter særlige vanskeligheter på arbeidsmarkedet, f.eks. langtidslidige, ungdom og eldre arbeidstakere.
- 6) På denne bakgrunn kan avgifts- og skatterelaterte samt finansielle virkemidler forventes å spille en viktig rolle når det gjelder å oppmuntre foretak til å ansette arbeidstakere som har store vanskeligheter med å komme inn på arbeidsmarkedet. Selv om virkningen av slike tiltak kan bli svekket ved at andre enn målgruppene drar fordel av dem eller som følge av utskifting, er tilskudd per arbeidsplass opprettet for langtidslidige og målrettede fritak for trygdeavgifter eksempler på tiltak som kan føre til reduserte lønnskostnader for lavinntektsgrupper, noe som veier opp for en produktivitet under gjennomsnittet.
- 7) Den samme type tiltak kan også stimulere foretak til å investere mer i yrkesopplæring. I slike tilfeller må tilskuddet eller skatte- og avgiftsreduksjonen være knyttet til de eksterne effektene forbundet med arbeidstakerens utnyttelse av sin nye kunnskap på arbeidsmarkedet.
- 8) Selv om formålet med slike tiltak er å bedre arbeidstakernes stilling på arbeidsmarkedet, må det erkjennes at de også er til fordel for foretakene, som vil kunne redusere sine lønnskostnader som et ledd i gjennomføringen av de skatte- og avgiftsrelaterte eller finansielle virkemidlene. Det må derfor sikres at sysselsettingstiltak ikke blir anvendt i en utstrekning som kan være til skade for EFTAs overvåknings-organans samtidige bestrebelser på å redusere kunstig konkurransevridning i samsvar med EØS-avtalens artikkel 61 og 62.
- 9) Disse retningslinjer har flere siktemål:
- å avklare hvordan EØS-avtalens artikkel 61 og protokoll 3 artikkel 1 i overvåknings- og domstols-avtalen skal tolkes i forbindelse med statsstøtte på sysselsettingsområdet, for å sikre større åpenhet når det gjøres vedtak om meldt støtte etter protokoll 3 artikkel 1 i overvåknings- og domstolsavtalen,
  - å sikre forenlighet mellom konkurransereglene og gjennomføringen av tiltak mot arbeidsledighet,
  - å gjøre det klart, ved å definere ulike former for støtte og formålet med dem, hvilken tilnæringsmåte EFTAs overvåkningsorgan normalt vil anvende, idet det i prinsippet vil se positivt på statsstøtte som er utformet med sikte på å bedre sysselsettings-situasjonen.
- ## 18.2. VIRKEOMRÅDET FOR EØS-AVTALENS ARTIKKEL 61 NR. 1
- 1) Disse retningslinjer omfatter bare tiltak som kommer inn under virkeområdet for EØS-avtalens artikkel 61 nr. 1, som fastsetter at "støtte gitt av EFs medlemsstater eller EFTA-statene eller støtte gitt av statsmidler i enhver form, som vrir eller truer med å vri konkurransen ved å begunstige enkelte foretak eller produksjonen av enkelte varer, er uforenlig med denne avtales funksjon i den utstrekning støtten påvirker samhandelen mellom avtalepartene". Slike statsstøttetiltak må meldes på forhånd til EFTAs overvåkningsorgan i samsvar med protokoll 3 artikkel 1 nr. 3 i overvåknings- og domstolsavtalen, med mindre de omfattes av regelen om bagatellmessig støtte. Meldingsplikten gjelder både for støtteordninger og for alle engangstilfeller av sysselsettingsstøtte gitt utenfor godkjente ordninger.
- 2) En rekke sysselsettingspolitiske virkemidler omfattes ikke av EØS-avtalens artikkel 61 nr. 1, fordi de
- utgjør støtte til enkeltpersoner og dermed ikke begunstiger enkelte foretak eller produksjonen av enkelte varer, eller
  - ikke påvirker samhandelen mellom avtalepartene, eller
  - er "generelle" tiltak.
- Dette gjelder særlig tiltak i form av rettleiding og rådgivning, generell bistand og opplæring for arbeidsledige (støtte til enkeltpersoner som ikke begunstiger enkelte foretak eller produksjonen av enkelte varer) og tiltak for å bedre arbeidslov-givningen eller tilpasse utdannings-systemet (generelle tiltak).
- ### 18.2.1. Støtte til enkeltpersoner som ikke begunstiger enkelte foretak eller produksjonen av enkelte varer
- 1) Tiltak for å bistå enkeltpersoner som ikke har til formål eller virkning å begunstige enkelte foretak eller produksjonen av enkelte varer, utgjør ikke statsstøtte i henhold til EØS-avtalens artikkel 61 nr. 1.

2) I den utstrekning slike tiltak automatisk får anvendelse på enkeltpersoner på grunnlag av objektive kriterier, uten å begunstige enkelte foretak eller produksjonen av enkelte varer, utgjør de ikke statsstøtte dersom de har til formål

- å bedre arbeidstakeres personlige stilling på arbeidsmarkedet eller deres muligheter til å finne arbeid eller integreres sosialt, særlig gjennom yrkesopplæring eller lærlingevirksomhet,
- å supplere inntekten til visse arbeidstakere,
- å fremme sysselsettingen av kvinner i yrker som tradisjonelt utføres av menn, eller sysselsetting av personer som tilhører etniske minoriteter,
- å fremme arbeidstakernes mobilitet, opprettelse av selvstendig virksomhet eller ansettelse av visse grupper arbeidstakere som i en periode har sosialt betingede, yrkesmessige problemer,
- å fremme sysselsettingen blant personer med varige fysiske eller psykiske utviklings-hemninger.

18.2.2. Påvirkning av samhandelen mellom avtalepartene

1) Støtte omfattes av EØS-avtalens artikkel 61 nr. 1 kun dersom samhandelen mellom avtalepartene påvirkes. Sysselsettingsstøtte i forbindelse med virksomhet som ikke innebærer handel mellom avtalepartene (f.eks. tjenester knyttet til nærmiljøet og visse lokale sysselsettingstiltak), kommer derfor ikke inn under virkeområdet for artikkel 61 nr. 1. Etter EFTAs overvåkningsorgans vurdering gjelder dette også for bagatellmessig støtte⁽¹⁵⁾, som omfatter de fleste former for støtte til opprettelse av selvstendig virksomhet.

18.2.3. Generelle tiltak eller statsstøtte

- 1) Skillet mellom generelle tiltak og statsstøtte ligger utenfor virkeområdet for disse retningslinjer.
- 2) Det bør bemerkes at mange generelle tiltak kan påvirke konkurransevilkårene og samhandelen mellom avtalepartene i samme grad som statsstøtte, men ettersom slike tiltak ikke utgjør statsstøtte som definert i EØS-avtalens artikkel 61 nr. 1, kommer oppheving av eventuell konkurransevridning forårsaket av slike tiltak ikke inn under den statsstøttekontroll som er omhandlet i EØS-avtalens artikkel 61 til 63.
- 3) Sysselsetting fremmes også gjennom andre tiltak, f.eks. tiltak for å fremme opplæring og omskolering av arbeidstakere. I den forbindelse bør det nevnes at tilskudd til yrkesopplæring og omskolering ofte ikke utgjør

statsstøtte som definert i EØS-avtalens artikkel 61 og protokoll 3 artikkel 1 i overvåknings- og domstolsavtalen, og at EFTAs overvåkningsorgan i de tilfeller der tiltakene omfattes av virkeområdet for EØS-avtalens artikkel 61 nr. 1, i regelen vil vurdere dem positivt.

4) Dette gjelder også for tiltak med sikte på å bedre de generelle arbeidsvilkår.

18.3. STATLIG SYSSELSETTINGSSTØTTE

1) Med hensyn til virkeområdet for disse retningslinjer må det presiseres at sysselsettingsstøtte etter disse retningslinjer ikke omfatter støtte knyttet til investeringer.

2) Selv i tilfeller der investeringsstøtte beregnes per opprettet arbeidsplass eller omfatter tilskudd til opprettelse av arbeidsplasser, er slik støtte ikke sysselsettingsstøtte, ettersom den ikke direkte har som formål å opprette eller sikre arbeidsplasser. I den grad investeringsstøtte bidrar til å bekjempe arbeidsledighet, er dette en indirekte virkning som oppnås ved gjennomføring av investeringer med sikte på strukturendringer i et foretak. En henvisning til opprettede arbeidsplasser er bare ett av flere kriterier for vurdering av støtte til en bestemt investering. På bakgrunn av dens formål og varige innvirkning på industristrukturen må slik støtte behandles på samme måte som all annen investeringsstøtte og vurderes etter de vanlige kriterier.

18.3.1. Generelle merknader

1) Når myndighetene gir sysselsettingsstøtte til enkelte foretak eller til produksjonen av enkelte varer, overtar de en del av foretakenes lønnskostnader, som er normale utgifter de pådrar seg i egen interesse; derved får disse foretakene en finansiell fordel og bedrer sin konkurransestilling. I den grad de aktuelle varer eller tjenester konkurrerer med tilsvarende varer og tjenester fra foretak i andre stater som er parter i EØS-avtalen, er slik støtte egnet til å vri konkurransen og påvirke samhandelen mellom avtalepartene, og derfor i prinsippet uforenlig med EØS-avtalens virkemåte. Støtte til senking av arbeidskraftskostnadene kan i det indre marked føre til vridning av konkurransen innenfor EØS, forskyvninger i ressursfordeling og investering i løsøre, forflytting av arbeidsledighet fra ett land til et annet og omplassering av bedrifter.

2) Etter EFTAs overvåkningsorgans vurdering kan sysselsettingsstøtte, uten streng kontroll og klare grenser, få skadelige makroøkonomiske følger som opphever støttens umiddelbare sysselsettelsesvirkning. Dersom støtten benyttes til å beskytte foretak som er utsatt for konkurranse innenfor EØS, kan den føre til utsettelse av tilpasninger som er nødvendige for å sikre konkurransevnen i europeisk industri. Det må også sørges for at tildeling av statsstøtte

⁽¹⁵⁾ Se kapittel 12 i disse retningslinjer for anvendelse og gjennomføring av regelen om bagatellmessig støtte.

ikke ender i et subsidieringskappløp, noe som vil redusere støttens effektivitet og innebære sløsing med offentlige midler. Endelig er det fare for at denne type støtte, dersom den tildeles ukontrollert, bare vil forflytte arbeids-ledigheten til et annet sted uten å bidra til å løse sysselsettingsproblemet innenfor det territorium som omfattes av EØS-avtalen, og dermed vri konkurransen i et omfang som strider mot EØS-avtalens virkemåte.

- 3) EFTAs overvåkningsorgan er positivt innstilt til sysselsetningsstøtte, særlig når støtten har til formål å oppmuntre foretak til å opprette arbeidsplasser eller ansette personer som har særlige vanskeligheter med å finne arbeid. Denne holdningen er berettiget fordi den berørte arbeidstakergruppen har lavere produktivitet, noe som reduserer de finansielle fordeler som tilfaller foretaket, og fordi tiltaket også er til fordel for arbeidstakerne, som lett kunne blitt utestengt fra arbeidsmarkedet dersom arbeidsgiverne ikke hadde hatt et slikt virkemiddel til rådighet. Dette standpunkt bekreftes i disse retningslinjer.

18.3.2. Former for støtte

- 1) Sysselsetningsstøtte innført av EFs medlemsstater og EFTA-statene gis som regel i form av tilskudd (engangsutbetalinger eller månedlige utbetalinger) og ved at enkelte foretak fritas for arbeidsgiveravgift eller visse andre avgifter. I noen tilfeller kombineres ulike former for støtte.

18.3.3. Ulike typer sysselsetningsstøtte

- 1) Det må gjøres nærmere rede for hva som ligger i begrepene støtte for å sikre arbeidsplasser og støtte til opprettelse av arbeidsplasser, ettersom de er av særlig betydning for vurderingen av om støtte er forenlig med EØS-avtalens virkemåte.
- 2) Med støtte for å sikre arbeidsplasser menes støtte gitt til et foretak for å påvirke det til ikke å si opp sine ansatte. I slike tilfeller beregnes støttebeløpet som regel på grunnlag av antall ansatte på det tidspunkt støtten gis.
- 3) Støtte til opprettelse av arbeidsplasser går derimot ut på å skaffe arbeid til personer som aldri før har vært i arbeid, eller som har mistet et tidligere arbeid, og beregnes på grunnlag av antall arbeidsplasser som opprettes. Det bør understrekes at det med opprettelse av arbeidsplasser menes netto antall arbeidsplasser som opprettes, dvs. nye arbeidsplasser som kommer i tillegg til arbeidsstyrken (beregnet som et gjennomsnitt over et visst tidsrom) i det aktuelle foretaket. Dersom arbeidstakere ganske enkelt skiftes ut uten at arbeidsstyrken faktisk økes, anses dette ikke som opprettelse av arbeidsplasser.

- 4) En særlig form for opprettelse av arbeidsplasser er arbeidsplassdeling, der det samlede arbeidspotensial fordeles på et større antall arbeidstakere med tilsvarende kortere arbeidstid, uten at det medfører en økning i det totale antallet arbeidstimer som utføres i foretaket.

18.4. ANVENDELSE AV UNNTAKSBESTEMMELSENE I EØS-AVTALENS ARTIKKEL 61 NR. 2 OG 3

- 1) Når sysselsetningsstøtte omfattes av forbudet fastsatt i EØS-avtalens artikkel 61 nr. 1, må det undersøkes om støtten kommer inn under en av unntaksbestemmelsene i artikkel 61 nr. 2 og 3. Det må i den forbindelse skilles mellom støtte til opprettelse av nye arbeidsplasser og støtte for å sikre eksisterende arbeidsplasser.
- 2) EFTAs overvåkningsorgan ser i regelen positivt på støtte til opprettelse av arbeidsplasser. Selv om slik støtte innebærer en risiko for konkurransen innenfor EØS, bidrar den likevel til å styrke sysselsetnings-virkningen av den økonomiske vekst. Idet det tas behørig hensyn til anvendelsen av de særregler som gjelder for visse næringsgrener, og i den utstrekning støttebeløpet per arbeidstaker er berettiget og ikke utgjør en for stor andel av foretakets produksjons-kostnader, kan det derfor generelt antas at når et foretak gjør slike bestrebelser, omfattes støtten det mottar til dette formål av unntaket fastsatt i artikkel 61 nr. 3 bokstav c), ettersom det dreier seg om støtte som har til formål å lette utviklingen av enkelte næringsgrener, forutsatt at den ikke påvirker vilkårene for samhandelen i et omfang som strider mot EØS-avtalens virkemåte.
- 3) Ved vurdering av sysselsetningsstøtte vil EFTAs overvåkningsorgan anvende følgende kriterier:
  - Overvåkningsorganet vil stille seg positivt til støtte som har til formål å opprette nye arbeidsplasser i SMB⁽¹⁶⁾ og i regioner som er berettiget til regionalstøtte⁽¹⁷⁾. Ut over disse to kategoriene vil det også se positivt på støtte beregnet på å oppmuntre foretak til å ansette visse grupper arbeidstakere som har særlige vanskeligheter med å komme inn på arbeidsmarkedet, enten for første gang eller etter å ha mistet arbeidet. I slike tilfeller bortfaller kravet om netto opprettelse av arbeidsplasser, forutsatt at stillingen blir ledig som følge av at arbeidstakeren går frivillig, og ikke på grunn av oppsigelse.
  - Overvåkningsorganet vil også se positivt på støtte til arbeidsplassdeling, som innebærer at det samlede arbeidspotensial i et foretak fordeles på et større antall stillinger med kortere arbeidstid, slik at flere kan få tilbud om arbeid (eventuelt på deltid).

⁽¹⁶⁾ Se kapittel 10 i disse retningslinjer om støtte til små og mellomstore bedrifter for definisjonen av SMB.

⁽¹⁷⁾ Se Del VI i disse retningslinjer.

- For å kunne stille seg positivt til støtte i kategoriene ovenfor, vil Overvåkningsorganet også undersøke vilkårene i arbeidsavtalen, særlig med henblikk på forpliktelsen til å ansette arbeidstakere på ubestemt tid og til å opprettholde de nye arbeidsplassene minst i et bestemt tidsrom, idet disse vilkårene skal sikre at arbeidsplassene som opprettes, er stabile. Enhver annen garanti for nye arbeidsplassers varighet, særlig vilkårene for støtteutbetalingen, vil også bli tatt i betraktning.
  - Overvåkningsorganet vil påse at støttenivået ikke overskrider det som er nødvendig for å stimulere til opprettelse av nye arbeidsplasser, idet det eventuelt tas hensyn til særlige vanskeligheter SMB står overfor og/eller særlige ulemper den aktuelle regionen er berørt av. Støtten må være begrenset i tid.
  - Overvåkningsorganet vil vurdere det som særlig positivt dersom støtte til opprettelse av arbeidsplasser er knyttet til opplæring eller omskolering av arbeidstakere.
- 4) Støtte for å sikre arbeidsplasser, som har likhetstrekk med driftsstøtte, vil bli godkjent bare i følgende tilfeller:
- Slik støtte kan godkjennes dersom den i samsvar med EØS-avtalens artikkel 61 nr. 2 bokstav b) har til formål å bøte på skader som skyldes naturkatastrofer eller andre eksepsjonelle hendelser. Støtte for å sikre arbeidsplasser kan på visse vilkår også godkjennes i regioner som omfattes av unntaksbestemmelsen i EØS-avtalens artikkel 61 nr. 3 bokstav a), som gjelder fremme av den økonomiske utvikling i områder der levestandarden er unormalt lav, eller der det er alvorlig underbeskjeftigelse⁽¹⁸⁾.
  - Når støtte for å sikre arbeidsplasser gis som et ledd i en krise-, omstrukturings- eller omstillingsplan for et foretak i vanskeligheter, må støtten meldes og vil bli vurdert etter de gjeldende retningslinjer gitt av EFTAs overvåkningsorgan⁽¹⁹⁾.
- Disse betraktninger gjelder bare støtte for å sikre arbeidsplasser, og EFTA-statene står selvstendig fritt til å treffe egnede sysselsettningstiltak av generell art, f.eks. en alminnelig lempelse av trygdeavgifter og andre avgifter som betales av foretak.
- 5) Støtte til opprettelse av arbeidsplasser som er begrenset til en eller flere følsomme sektorer med overkapasitet eller i krise, vurderes som regel mindre positivt enn støtte til opprettelse av arbeidsplasser som kommer hele næringslivet til gode.
- 6) Slik sektoravgrenset støtte utgjør en fordel for den eller de berørte næringer, som dermed bedrer sin konkurransestilling i forhold til foretak fra andre EFTA-stater og medlemsstater i EF. Støtte som reduserer arbeidskraftskostnadene i en eller flere industrisektorer, senker samtidig produksjonskostnadene og gjør det mulig for disse sektorene å øke sin markedsandel på bekostning av sine konkurrenter i EØS, både i den aktuelle EFTA-stat eller medlemsstat i EF og ved eksport innenfor og utenfor det territorium som omfattes av EØS-avtalen, med alle de konsekvenser dette kan få i form av en forverring av sysselsettingssituasjonen i de samme næringene i andre EFTA-stater eller medlemsstater i EF. Den skjermende virkningen av slik støtte for den eller de berørte sektorer, særlig sektorer i krise, og støttens negative følger for sysselsettingen i konkurrerende næringer i andre EFTA-stater eller medlemsstater i EF, vil derfor vanligvis veie tyngre enn den felles interesse forbundet med aktive tiltak for å redusere arbeidsledigheten. EFTAs overvåkningsorgan vil i de fleste tilfeller anse slik støtte som uforenlig med EØS-avtalens virkemåte. Dersom støtten gis i en region med alvorlig under-beskjeftigelse, vil imidlertid EFTAs overvåkningsorgan ta dette i betraktning.
- 7) EFTAs overvåkningsorgan vil være mer positivt innstilt til støtte til opprettelse av nye arbeidsplasser innenfor markedsnisjer eller delmarkeder i vekst som har særlige utsikter til økt sysselsetting.

18.5. KONKLUSJON

- 1) Dersom EFTAs overvåkningsorgan etter å ha undersøkt meldepliktige ordninger for sysselsettningstøtte planlagt av EFTA-statene, finner at ordningenes bestemmelser og vilkår er i samsvar med disse retningslinjer, kan det anse ordningene som forenlige med EØS-avtalens virkemåte i henhold til unntaksbestemmelsen i artikkel 61 nr. 3 bokstav c), som får anvendelse på støtte som har til formål å lette utviklingen på enkelte økonomiske områder, uten å endre vilkårene for samhandelen i et omfang som strider mot felles interesser.
- 2) Med hensyn til sysselsettningstøtte for bestemte sektorer, foretak eller støttekategorier som omfattes av særregler, kan imidlertid støtten anses som forenlig med EØS-avtalens virkemåte bare dersom den oppfyller vilkårene fastsatt i nevnte regler, i den grad de får anvendelse innenfor rammen av EØS-avtalen.
- 3) Det vil bli framlagt en rapport om anvendelsen av disse retningslinjer, og retningslinjene vil om nødvendig bli vurdert på nytt fem år etter at de er trådt i kraft."

⁽¹⁸⁾ Se Del VI, særlig kapittel 28, i disse retningslinjer.

⁽¹⁹⁾ Se kapittel 15 i disse retningslinjer.

3. Følgende kapittel skal tilføyes i retningslinjene for statsstøtte som kapittel 30:

“30. STØTTE TIL LUFTFARTSNÆRINGEN

Høsten 1994 vedtok EF-kommisjonen retningslinjer for anvendelse av EF-traktatens og EØS-avtalens statsstøtteregler i luftfartsnæringen⁽²⁰⁾.

EFTAs overvåkningsorgan har ikke mottatt noen melding om støtte fra EFTA-statene til foretak i luftfartsnæringen. Dersom det blir nødvendig å vurdere slik støtte, vil imidlertid Overvåkningsorganet anvende kriterier tilsvarende dem som er fastsatt i Kommisjonens retningslinjer nevnt ovenfor.”

4. Følgende kapittel skal tilføyes i retningslinjene for statsstøtte som kapittel 31:

“31. STØTTE TIL SKIPSBYGGING GITT SOM UTVIKLINGSBISTAND TIL UTVIKLINGSLAND⁽²¹⁾

- 1) I henhold til artikkel 4 nr. 7 i rettsakten omhandlet i EØS-avtalens vedlegg XV nr. 1b om støtte til skipsbyggingsindustrien⁽²²⁾ skal støtte til bygging og ombygging av skip gitt som utviklingsbistand til et utviklingsland, ikke omfattes av gjeldende øvre grense for støtte fastsatt av EFTAs overvåkningsorgan i samsvar med direktivets artikkel 4 nr. 2.
- 2) Slik støtte kan erklæres forenlig med EØS-avtalens virkemåte, forutsatt at den er i samsvar med vilkårene fastsatt for dette formål av OECD-arbeidsgruppe nr. 6 i dens avtale om tolking av artikkel 6 til 8 i OECD-rådsresolusjon av 3. august 1981 (Overenskomst om eksportkreditt for skip).
- 3) Ethvert forslag om slik støtte skal meldes på forhånd til EFTAs overvåkningsorgan. På grunnlag av meldingen skal Overvåkningsorganet undersøke utviklingsdelen av den planlagte støtten og forvisse seg om at den kommer inn under virkeområdet for nevnte overenskomst.
- 4) Med hensyn til det foregående punkt skal EFTAs overvåkningsorgan påse at den planlagte støtten er i samsvar med kriteriene fastsatt i OECD-dokument C/WP6(84)3 av 18. januar 1984 om tolking av artikkel 6 i overenskomst om eksportkreditt for skip⁽²³⁾.

⁽²⁰⁾ Anvendelse av EF-traktatens artikkel 92 og 93 og EØS-avtalens artikkel 61 på statsstøtte i luftfartsnæringen (EFT nr. C 350 av 10.12.1994).

⁽²¹⁾ Dette kapittel svarer til brev fra Kommisjonen til medlemsstatene av 3. januar 1989 (SG(89) D/311).

⁽²²⁾ Rådskolektiv 90/684/EØF, endret ved rådskolektiv 93/115/EØF og rådskolektiv 94/73/EF. Nevnte rådskolektiver, tilpasset for EØS-avtalens formål ved EØS-komiteens beslutning nr. 21 av 5. april 1995, er heretter kalt skipsbyggingsdirektivet.

⁽²³⁾ OECD-rådets arbeidsgruppe nr. 6: Revisjon av definisjoner og saksbehandlingsrutiner med hensyn til overenskomst om eksportkreditt for skip.

- 5) I samsvar med dette må følgende kriterier følges av EFTA-stater som gir utviklingsbistand:

1. Det må ikke gis støtte til bygging av skip som kommer til å seile under bekvemmelighetsflagg.
2. Dersom støtten ikke kan klassifiseres som offentlig utviklingsbistand innenfor rammen av OECD-reglene, må giveren dokumentere at støtten inngår i en mellomstatlig avtale.
3. Giveren må gi egnede forsikringer om at den faktiske eieren har bosted i mottakerlandet, og at mottakerforetaket ikke er et ikke-operativt datterselskap av et utenlandsk foretak.
4. Mottakeren må pålegge foretaket ikke å selge skipet uten forhåndstillatelse fra staten.

Videre må støtten inneholde et gaveelement på minst 25 % etter OECDs beregningsmetode, se OECD-dokument C/WP6(85)62 av 21. oktober 1985.

- 6) Overenskomsten fastsetter på den annen side ingen kriterier for klassifisering av land som er berettiget til utviklingsbistand. På bakgrunn av EF-kommisjonens praksis har EFTAs overvåkningsorgan besluttet å anse tildeling av utviklingsbistand til følgende land som forenlig med EØS-avtalens virkemåte, på de vilkår som er fastsatt i direktivets artikkel 4 nr. 7:

- a) ACP-stater⁽²⁴⁾
- b) EFs medlemsstaters oversjøiske land og territorier⁽²⁵⁾
- c) Alle land som ikke omfattes av bokstav a) og b) ovenfor, og som i OECDs DAC-liste er klassifisert som minst utviklede land (LLDC), lavinntektsland (LIC) eller nedre mellominntektsland (LMIC). Disse landene er:

- Afghanistan (LLDC)
- Bangladesh (LLDC)
- Bhutan (LLDC)
- Bolivia (LIC)
- Burma (LLDC)
- Kina (LIC)
- Cook Island (LMIC)
- Costa Rica (LMIC)
- Cuba (LMIC)
- Den dominikanske republikken (LMIC)
- Ecuador (LMIC)
- Egypt (LIC)
- El Salvador (LMIC)
- Guatemala (LMIC)
- Haiti (LLDC)

⁽²⁴⁾ Se råds- og kommisjonsvedtak av 24. mars 1986 om inngåelse av den tredje ACP/EØF-konvensjon (EFT nr. L 86 av 31.3.1986).

⁽²⁵⁾ Se rådsvedtak 86/283/EØF av 30. juni 1986 om de oversjøiske land og territorers assosiering med Det europeiske økonomiske fellesskap (EFT nr. L 175 av 1.7.1986, s. 46).

- Honduras (LIC)
  - India (LIC)
  - Indonesia (LIC)
  - Kambodsja (LIC)
  - Nord-Korea (Den demokratiske folke-republikken Korea) (LMIC)
  - Laos (LLDC)
  - Libanon (LMIC)
  - Maldivene (LLDC)
  - Mongolia (LIC)
  - Marokko (LMIC)
  - Nepal (LLDC)
  - Nicaragua (LIC)
  - Pakistan (LIC)
  - Paraguay (LMIC)
  - Peru (LMIC)
  - Filippinene (LMIC)
  - Sri Lanka (LIC)
  - Thailand (LMIC)
  - Tunisia (LMIC)
  - Tyrkia (LMIC)
  - Vietnam (LIC)
  - Yemen (LLDC)
- 7) Stater klassifisert i gruppen øvre mellominntektsland (UMIC) anses ikke som støtteberettigede.
- 8) For å ivareta EFTA-statenes skipsbyggingsinteresser vil imidlertid EFTAs overvåkningsorgan tillate at EFTA-statene gir utviklingsbistand til land som ikke omfattes av kategoriene ovenfor, dersom EFTA-statene kan dokumentere at en tredjestat som er part i OECDs overenskomst, har til hensikt å gi utviklingsbistand i tilknytning til en bestemt kontrakt. I dette tilfellet kan EFTAs overvåkningsorgan anse som forenlig med EØS-avtalens virkemåte utviklingsbistand for denne kontrakten på inntil det nivå som planlegges gitt av en tredjestat som er part i OECDs overenskomst, i samsvar med OECD-reglene om gaveelement.
- 9) For å stramme inn anvendelsen av direktivets artikkel 4 nr. 7 og sikre at kriteriene nevnt i nr. 5 ovenfor blir overholdt, kreves det at EFTA-statene formelt forplikter seg til å overholde nevnte kriterier i hver enkeltmelding om utviklingsprosjekter i henhold til direktivets artikkel 4 nr. 7. EFTA-statene må dessuten framlegge alle relevante opplysninger om kontrakten, slik at kontraktprisen kan sammenlignes med markedsprisene for tilsvarende fartøyer.
- 10) Med hensyn til kriteriene for bekvemmelighetsflagg (se nr. 5 punkt 1 ovenfor) gjøres EFTA-statene oppmerksomme på at EFTAs overvåkningsorgan anser følgende land å ha bekvemmelighetsflagg:
- Antigua
  - Bahamas
  - Bermuda
  - Cayman Isles
  - Kypros
  - Gibraltar
  - Libanon
  - Liberia
  - Malta
  - Panama
  - Saint Vincent
  - Vanuatu
- 11) Bestemmelsene i dette kapittel har gyldighet inntil gyldighetsperioden for rettsakten omhandlet i EØS-avtalens vedlegg XV nr. 1b utløper.”
5. Det nåværende kapittel 30 i retningslinjene for statsstøtte, “Standardiserte årlige rapporter” og kapittel 31, “Andre særlige bestemmelser”, blir henholdsvis kapittel 32 og 33.

Utferdiget i Brussel, 6. desember 1995.

For EFTAs overvåkningsorgan

Knut ALMESTAD

President

**Godkjenning av statsstøtte i henhold til EØS-avtalens
artikkel 61 og artikkel 4 nr. 7 i rettsakten omhandlet i
EØS-avtalens vedlegg XV nr. 1b**

96/EØS/23/09

Vedtak i EFTAs overvåkningsorgan om ikke å gjøre innsigelse

Dato for vedtaket:	6.12.1995
EFTA-stat:	Norge
Støttens nr.:	95-016
Tittel:	Utviklingsstøtte til Indonesia i form av støtte til skipsbygging - forskningsfartøy som skal bygges ved et norsk skipsverft
Støttemottaker:	Det indonesiske vitenskapsinstitutt (kjøper) og finansministerium (låntaker)
Juridisk grunnlag:	Utviklingsstøtte i henhold til artikkel 4 nr. 7 i rettsakten omhandlet i EØS-avtalens vedlegg XV nr. 1b (rådsdirektiv 90/684/EØF om støtte til skipsbyggingindustrien)
Form for støtte:	Bundet finansieringsstøtte - 100 % kreditt som skal tilbakebetales i 18 årlige avdrag. Det første avdraget forfaller 7 år etter siste utbetaling. Lånet har en rente på 3,5 % p.a.
Støtteintensitet:	Gaveelement på 45,9 % i samsvar med OECD-reglene

Dato for vedtaket:	14.12.1995
EFTA-stat:	Norge
Støttens nr.:	95-015 (ex 93-147)
Tittel:	Industrielle forsknings- og utviklingskontrakter (IFU-kontrakter)
Formål:	Støtte til forskning og utvikling
Juridisk grunnlag:	Lov om Statens nærings- og distriktsutviklingsfond av 3. juli 1992, nr. 97
Støtteintensitet:	Høyst 50 % av de støtteberettigede kostnader for industriell grunnforskning (høyst 60 % for SMB) Høyst 25 % av de støtteberettigede kostnader for anvendt forskning og utvikling (høyst 35 % for SMB)

	(Maksimumsgrensene er kumulative)
Budsjett:	Bevilgning for 1995: NOK 39 mill.
Varighet:	Ubestemt
Vilkår:	Forenklet årlig rapport

Dato for vedtaket:	20.12.1995
EFTA-stat:	Norge
Støttens nr.:	95-006 (ex 93-214)
Tittel:	Omstillingsbevilgningen (Statsbudsjettet Kap. 552 Post 56 Omstilling og nyskaping)
Formål:	<ul style="list-style-type: none"> - Støtte til små og mellomstore bedrifter (SMB) til konsulentbistand, opplæring og kunnskapsformidling - Støtte til regionalutvikling innenfor virkeområdet for de distriktpolitiske virkemidlene i Norge
Juridisk grunnlag:	- Rundskriv H-27/95 fra Kommunal- og arbeidsdepartementet
Støtteintensitet:	<ul style="list-style-type: none"> - 50 % av beregningsgrunnlaget for "myk" støtte til konsulentbistand, opplæring og kunnskapsformidling overfor SMB - 15 % til 35 % av beregningsgrunnlaget for "myk" støtte og investeringsstøtte til regionalutvikling overfor andre bedrifter enn SMB, anvendt innenfor virkeområdet for de distriktpolitiske virkemidlene i Norge
Budsjett:	Bevilgning for 1995: NOK 70,6 mill.
Varighet:	Ubestemt
Vilkår:	Detaljert årlig rapport

EFTA-DOMSTOLEN

Søksmål anlagt 19. januar 1996 av EFTAs overvåkningsorgan 96/EØS/23/10 mot Republikken Island

(Sak E-1/96)

Et søksmål mot Republikken Island ble anlagt for EFTA-domstolen 19. januar 1996 av EFTAs overvåkningsorgan, hvis saksrepresentant er Håkan Berglin, direktør for avdelingen for juridiske saker og eksekutivsaker, EFTAs overvåkningsorgan, rue de Trèves 74, B-1040 Brussel, Belgia.

Saksøkeren krever at Domstolen skal:

1. erklære at Republikken Island, ved at den etter dagen for EØS-avtalens ikrafttredelse i sin lovgivning om produktavgift opprettholder
  - a) en bestemmelse om at beregningsgrunnlaget for produktavgift på importerte varer skal omfatte et engrostilllegg på anslagsvis 25 %, og
  - b) bestemmelser som i regelen innebærer tidligere betaling av produktavgift for importerte varer enn det som er tilfellet for varer som er framstilt, bearbeidet eller emballert i Island, ikke har oppfylt sine forpliktelser i henhold til EØS-avtalens artikkel 14,
2. pålegge saksøkte å betale saksomkostningene.

Rettslige anførsler og hovedargumenter til støtte for kravet:

- EØS-avtalens artikkel 14, som forbyr diskriminerende interne avgifter, er i sitt materielle innhold identisk med EF-traktens artikkel 95.

EØS-avtalen inneholder ingen overgangsbestemmelse med hensyn til artikkel 14. Island har derfor vært forpliktet til å etterkomme kravene i artikkel 14 siden 1. januar 1994, den dag avtalen trådte i kraft.

- Beregningsgrunnlaget for produktavgiften er ikke likt for importerte varer og varer som er framstilt, bearbeidet eller emballert i Island. For innenlandske varer er beregningsgrunnlaget i prinsippet varens faktiske engrospris, med mulighet for unntak i situasjoner der den normale engrospris ikke foreligger. Beregningsgrunnlaget for importerte varer er derimot en kunstig engrospris som består av varenes tollverdi pluss avgifter og et engrostilllegg på anslagsvis 25 %.

Når beregningsgrunnlaget for produktavgift på importerte varer omfatter et ubetinget engrostilllegg som er fastsatt på forhånd, medfører dette en risiko for at produktavgiften på importerte varer blir høyere enn produktavgiften på innenlandske varer som er sammenlignbare med eller, dersom dette ikke er tilfellet, på annen måte konkurrerer med de importerte varene. Denne risiko for at produktavgiften på importerte varer blir høyere enn den samme avgiften på konkurrerende innenlandske varer, viser i seg selv at avgiftssystemet ikke er nøytralt med hensyn til konkurransen mellom innenlandske og importerte varer. Lovgivningen er derfor uforenlig med EØS-avtalens artikkel 14.

- Ordningen for innkreving av produktavgift er ikke identisk for importerte varer og varer framstilt innenlands. Produktavgiften på importerte varer innkreves normalt ved tollklarering sammen med tollavgiftene. Produktavgiften på innenlandske varer beregnes ved salg eller levering av varene fra produsent eller grossist, og betaling skjer normalt etter et tidsrom på flere måneder.

Ved å fastsette tidligere betaling av produktavgift for importerte varer, har lovgivningen om produktavgift en diskriminerende eller beskyttende virkning til fordel for innenlandske varer. Lovgivningen er derfor uforenlig med EØS-avtalens artikkel 14.

**Anmodning om en rådgivende uttalelse fra Gulating   96/EØS/23/11
lagmannsrett, ved nevnte domstols beslutning av 27. november 1995
i saken Eilert Eidesund mot Stavanger Catering A/S**

(Sak E-2/95)

Gulating lagmannsrett har ved beslutning av 27. november 1995 rettet en anmodning til EFTA-domstolen, mottatt ved Domstolens kontor 4. desember 1995, om en rådgivende uttalelse i saken Eilert Eidesund mot Stavanger Catering A/S, med hensyn til følgende spørsmål:

1. Kommer bortfall av en cateringkontrakt med ett selskap og inngåelse av en ny cateringkontrakt med et annet selskap inn under rådsdirektiv 77/187/EØF artikkel 1, når det i kontrakten ikke er stilt vilkår om at utstyr og/eller ansatte også skal overtas?
2. Har det noen betydning for svaret på spørsmål nr. 1 at det nye cateringselskapet overtar ansatte og varelager?
3. Har det noen betydning for svaret på spørsmål nr. 1 at kontrakten omfattes av rådsdirektiv 77/62/EØF, 80/767/EØF og 88/295/EØF om tildeling av kontrakter om offentlige varekjøp?
4. Omfatter rettighetene etter artikkel 3 nr. 1 og 2 i direktiv 77/187/EØF også retten til å beholde de forsikringsordninger, herunder pensjonsforsikring, som arbeidstakeren hadde hos den arbeidsgiver som mistet kontrakten, hos den nye arbeidsgiveren?
5. Er det noen forskjell i svaret på spørsmål nr. 1 i tilfeller der:
  - a) ansatte i det opprinnelige cateringselskapet på vanlig måte søker og etter konkurranse blir ansatt i stillinger i det nye cateringselskapet, og
  - b) det foreligger avtale mellom det nye og det gamle cateringselskapet, eller mellom oppdragsgiveren og det nye cateringselskapet, om at de ansatte også skal overtas?

**Anmodning om en rådgivende uttalelse fra Stavanger byrett, 96/EØS/23/12
ved nevnte domstols beslutning av 5. oktober 1995 i saken Torgeir
Langeland mot Norske Fabricom AS**

(Sak E-3/95)

Stavanger byrett har ved beslutning av 5. oktober 1995 rettet en anmodning til EFTA-domstolen, mottatt ved Domstolens kontor 4. desember 1995, om en rådgivende uttalelse i saken Torgeir Langeland mot Norske Fabricom A/S, med hensyn til følgende spørsmål:

1. Omfatter unntaksbestemmelsen i artikkel 3 nr. 3 i rådsdirektiv 77/187/EØF en arbeidstakers rett til å få dekket premieinnbetalinger til ikke-lovfestede pensjonsordninger, eller gjelder unntaket bare retten til pensjonsforsikringsutbetalinger fra slike ordninger?
2. Er artikkel 3 nr. 1 i rådsdirektiv 77/187/EØF preseptorisk i den forstand at en arbeidstaker ikke rettsgyldig kan inngå avtale om en for ham ugunstig endring i arbeidsavtalen, når endringen har sin begrunnelse i virksomhetsoverdragelse?

**BESLUTNING AV 20. DESEMBER 1995 OM OFFENTLIGE 96/EØS/23/13
HELLIGDAGER VED EFTA-DOMSTOLEN I 1996**

EFTA-DOMSTOLEN HAR -

under henvisning til artikkel 24 nr. 3 i rettergangsordningen, som fastsetter at Domstolen skal overholde de offentlige helligdager på stedet der den har sete,

under henvisning til artikkel 76 nr. 2 i rettergangsordningen, som fastsetter at Domstolen skal utarbeide en liste over offentlige helligdager og offentliggjøre den i EØS-avdelingen av og EØS-tillegget til De Europeiske Fellesskaps Tidende, og

ut fra følgende betraktning:

Ettersom det er besluttet at Domstolen skal flytte til Luxembourg, og det ennå ikke er fastsatt hvilken dag flyttingen skal finne sted, må det utarbeides en revidert liste over offentlige helligdager som følge av flyttingen -

BESLUTTET FØLGENDE:

For det tidsrom Domstolen fortsatt har sete i Genève, Sveits, vil følgende dager i 1996 være offentlige helligdager da Domstolen ikke er i virksomhet:

Mandag	1. januar	Nyttårsdag
Fredag	5. april	Langfredag
Mandag	8. april	2. påskedag
Torsdag	16. mai	Kristi himmelfartsdag
Mandag	27. mai	2. pinsedag
Tirsdag	1. august	Den sveitsiske nasjonaldag
Torsdag	5. september	Geneve-fasten
Fredag	6. september	Geneve-fasten
Tirsdag	24. desember	Julaften
Onsdag	25. desember	1. juledag
Torsdag	26. desember	2. juledag

EF-ORGANER

KOMMISJONEN

Forhåndsmelding om en foretakssammenslutning (Sak nr. IV/M.708 - Exxon/DSM)

96/EØS/23/14

1. Kommisjonen mottok 8.5.1996 melding i henhold til artikkel 4 i rådsforordning (EØF) nr. 4064/89⁽¹⁾ om en planlagt foretakssammenslutning, der foretakene Exxon Chemical Holland Ventures B.V., som tilhører Exxon Corporation, USA (Exxon), og DSM Plastomers B.V., som tilhører gruppen DSM N.V., NL (DSM), gjennom avtale overtar felles kontroll som definert i rådsforordningens artikkel 3 nr. 1 bokstav b) over et nyopprettet selskap (fellesforetaket).
2. De aktuelle foretakenes virksomhet er:
  - Exxon: olje- og gassvirksomhet, herunder letevirksomhet og produksjon, samt virksomhet innen kull, mineraler og kjemikalier,
  - DSM: olje- og gassvirksomhet, herunder letevirksomhet og produksjon, samt virksomhet innen kjemikalier,
  - fellesforetaket: produksjon, markedsføring og salg av lineær myk polyetylen, hard polyetylen og metallorganiske plastomer.
3. Etter en foreløpig undersøkelse finner Kommisjonen at den meldte foretakssammenslutningen kan komme inn under virkeområdet for rådsforordning (EØF) nr. 4064/89. Det er imidlertid ikke gjort endelig vedtak på dette punkt.
4. Kommisjonen innbyr interesserte parter til å framlegge eventuelle merknader til den planlagte transaksjonen for Kommisjonen.

Merknadene må være Kommisjonen i hende senest ti dager etter at dette er offentliggjort i EFT nr. C 148 av 22.5.1996. Merknadene kan sendes til Kommisjonen per faks (faksnr. +32 2 296 43 01/296 72 44) eller med post, med referanse IV/M.708 - Exxon/DSM, til følgende adresse:

Commission of the European Communities
Directorate-General for Competition (DG IV)
Directorate B - Merger Task Force
Avenue de Cortenberg 150
B-1040 Brussel

(¹) EFT nr. L 395 av 30.12.1989. Rettelse i EFT nr. L 257 av 21.9.1990, s. 13.

**Forhåndsmelding om en foretakssammenslutning
(Sak nr. IV/M.755 - Creditanstalt/Koramic)**

96/EØS/23/15

1. Kommissjonen mottok 10.5.1996 melding i henhold til artikkel 4 i rådsforordning (EØF) nr. 4064/89⁽¹⁾ om en planlagt foretakssammenslutning, der foretakene Creditanstalt-Bankverein og Koramic Building products NV overtar felles kontroll som definert i rådsforordningens artikkel 3 nr. 1 bokstav b) over Wienerberger Baustoffindustrie AG og Terca Bricks N.V., ved kjøp av aksjer.
2. De aktuelle foretakenes virksomhet er:
  - Creditanstalt-Bankverein: bankvirksomhet,
  - Koramic Building products NV: holdingselskap,
  - Wienerberger Baustoffindustrie AG: veggsystemer, takklednings- og taksystemer, rørsystemer og kloakkteknologi, fast eiendom,
  - Terca Brick N.V.: virksomhet innen murstein og teglstein.
3. Etter en foreløpig undersøkelse finner Kommissjonen at den meldte foretakssammenslutningen kan komme inn under virkeområdet for rådsforordning (EØF) nr. 4064/89. Det er imidlertid ikke gjort endelig vedtak på dette punkt.
4. Kommissjonen innbyr interesserte parter til å framlegge eventuelle merknader til den planlagte transaksjonen for Kommissjonen.

Merknadene må være Kommissjonen i hende senest ti dager etter at dette er offentliggjort i EFT nr. C 146 av 21.5.1996. Merknadene kan sendes til Kommissjonen per faks (faksnr. +32 2 296 43 01/ 296 72 44) eller med post, med referanse IV/M.755 - Creditanstalt/Koramic, til følgende adresse:

Commission of the European Communities
Directorate-General for Competition (DG IV)
Directorate B - Merger Task Force
Avenue de Cortenberg 150
B-1040 Brussel

⁽¹⁾ EFT nr. L 395 av 30.12.1989. Rettelse i EFT nr. L 257 av 21.9.1990, s. 13.

**Forhåndsmelding om en foretakssammenslutning
(Sak nr. IV/M.759 - Sun Alliance/Royal Insurance)**

96/EØS/23/16

1. Kommisjonen mottok 10.5.1996 melding i henhold til artikkel 4 i rådsforordning (EØF) nr. 4064/89⁽¹⁾ om en planlagt foretakssammenslutning, som innebærer at de britiske foretakene Sun Alliance Group plc og Royal Insurance Holdings plc fusjonerer som definert i rådsforordningens artikkel 3 nr. 1 bokstav a).
2. De aktuelle foretakenes virksomhet er:
  - Sun Alliance Group plc: livsforsikring og skadeforsikring,
  - Royal Insurance Holdings plc: livsforsikring og skadeforsikring.
3. Etter en foreløpig undersøkelse finner Kommisjonen at den meldte foretakssammenslutningen kan komme inn under virkeområdet for rådsforordning (EØF) nr. 4064/89. Det er imidlertid ikke gjort endelig vedtak på dette punkt.
4. Kommisjonen innbyr interesserte parter til å framlegge eventuelle merknader til den planlagte transaksjonen for Kommisjonen.

Merknadene må være Kommisjonen i hende senest ti dager etter at dette er offentliggjort i EFT nr. C 148 av 22.5.1996. Merknadene kan sendes til Kommisjonen per faks (faksnr. +32 2 296 43 01/296 72 44) eller med post, med referanse IV/M.759 - Sun Alliance/Royal Insurance, til følgende adresse:

Commission of the European Communities
Directorate-General for Competition (DG IV)
Directorate B - Merger Task Force
Avenue de Cortenberg 150
B-1040 Brussel

⁽¹⁾ EFT nr. L 395 av 30.12.1989. Rettelse i EFT nr. L 257 av 21.9.1990, s. 13.